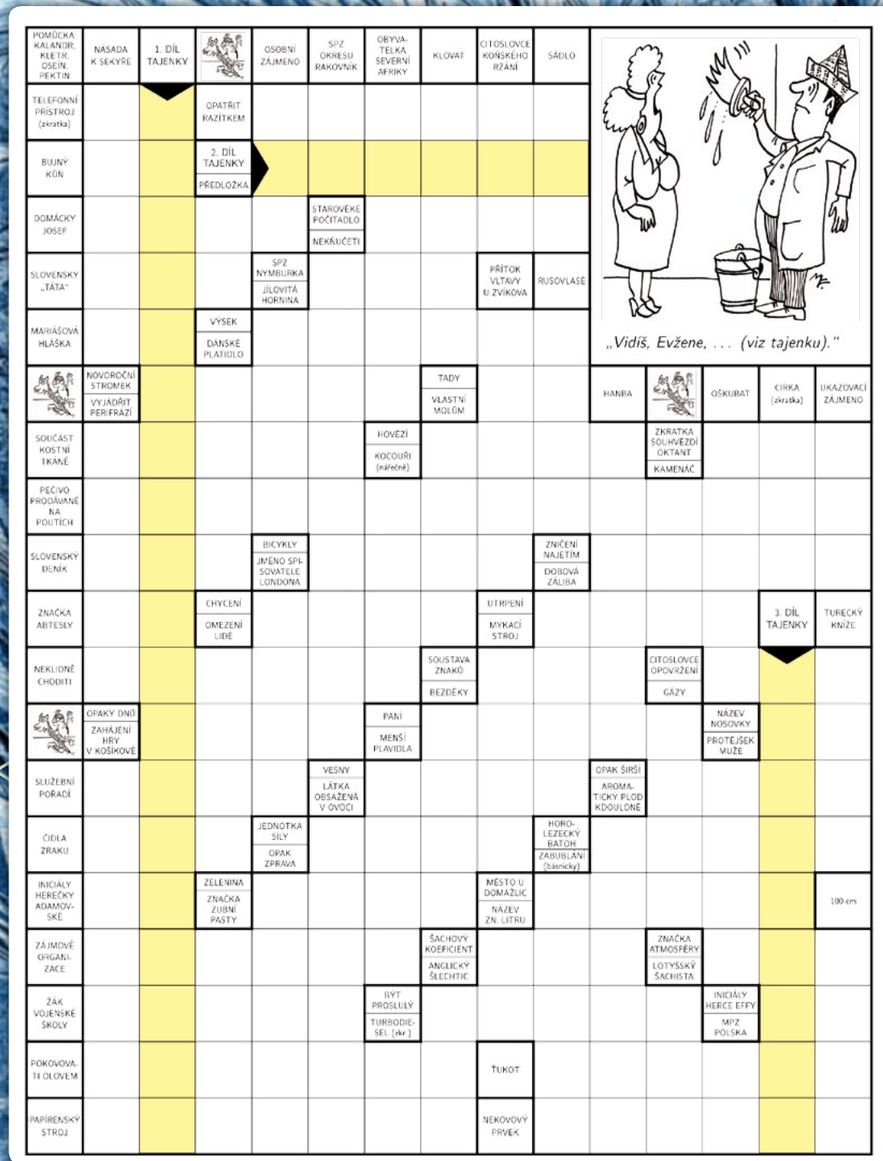

„Vidíš, Evžene, . . . (viz tajenku)."

Správnou tajenku odevzdejte **do 3. 2. 2011** do schránky na recepci v IB.

Vylosovaných tenktokrát 5 výherců vyhrává:

1. Bravoska
2. Mixér B-1221
3. Osobní váha BW 70
4. Šachy
5. Vysoušeč vlasů B-4173

Tajenka:

Jméno:

Pracoviště:

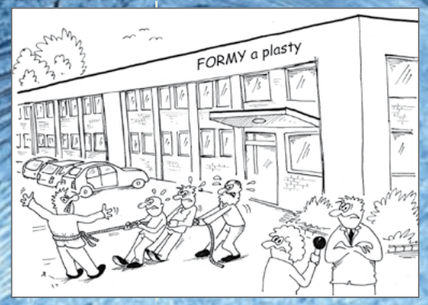

To víte, sami si nejsme schopni nikoho sehnat ani vychovat, proto musíme přetahovat lidi těm úspěšnějším.

Tiráž:
Tento časopis vydává firma Isolit-BRAVO pro své spolupracovníky a jejich rodinné příslušníky. Distribuce probíhá zdarma uvnitř výrobního závodu. Do občasníku může přispět kdokoli ze spolupracovníků a na jakékoli téma. Vedení firmy si vyhrazuje právo odmítnout články, které odporují dobrým mravům, zákonům ČR nebo poškozují pověst firmy. Příspěvky předávejte nejlépe v digitální formě pomocí e-mailu na adresu stepanek@isolit-bravo.cz. Pracovníci, kteří nemají přístup k počítači, mohou odevzdat příspěvek i v ručně psané podobě.
Tisk / Tisk AS s.r.o. - www.tiskas.cz Grafická úprava / Voslař Libor

List pracovníků a spolupracovníků firmy Isolit-Bravo spol. s r. o.
Kwartalnik pracowników i współpracowników firmy Isolit-Bravo sp. z o.o.
A quadrimonthly gazette of colleagues of Isolit-Bravo.

BRAVO Občasník

3/2011

zima - zima - winter

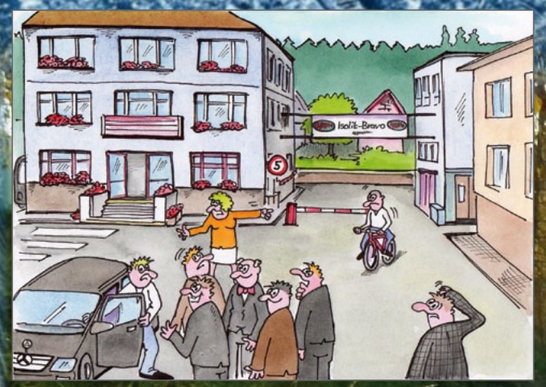

Pardon, pánové, tenhle pán, to je lisař, ředitel právě přijíždí támhle na kole!

foto: Karlův most v Jablonném nad Orlicí

ISOLIT-BRAVO: VÝROBCE PEVNĚ ZAKOTVENÝ V EVROPĚ

Obsah:

IB online
Zajímá nás váš názor
Ukázka z připravované knihy „Zapomenutá země vzpomíná“
Dům č. 5 (Dnešní Marta market)
Aby nám neujel vlak aneb co nového pro kontrolu kvality v IB
Akce nájemce (pro úplně každého)
Bushido aneb cesta válečníka
10 Let provozu informačního systému HOC v naší firmě
Pomocník za všechny peníze aneb víkend s mokařem
Chci vychovat světového šampióna
Den díkůvzdání (thanksgiving day)
Dva příklady využití cadmouldu ve firmě IB
Isolit-Bravo zahajuje cyklus odborných kurzů
Hit vánoc 2011
Jak jsem se stal včelařem
Jak ten čas letí...
Jede, jede mašinka
Kdo mohl tušit, že to přijde tak brzo?
Seminární práce
Manipulační a dopravní prostředky
7 Alternativ benzinu aneb na co budeme jezdit v roce 2025?
Motúčko jede do světa
Mapa ČSR v ohrožení
Září 1938 – vlast v ohrožení
Div. Gen. Vojtěch Luža velitel II. Armády
Arm. Gen. Sergej Vojcechovský velitel I. Armády
Arm. Gen. Josef Votruba velitel III. Armády
Arm. Gen. Lev Prchala velitel IV. Armády
Armádní generál Ludvík Krejčí
Otec Ludvík Krejčí
Boží vůle nebo osudová náhoda ?
Jogurtovače Bravo - nový recept
Isolit-Bravo 18. – 22.10. Na mezinárodní výstavě Fakuma 2011
Osobní překážky v práci a jejich placení
Otázky pro vedoucího divize D5
Proč tu jsme - abychom zaplnili vesmír plastem
Rapid prototyping a 3D tisk REPRAP - nový stupeň domácího kutilství
Rozhovor s panem Janem Vaňkem
Otázky pro Gustawa Oppeln Bronikowského
Pytania do Gustawa Oppeln-Bronikowskiego
Rozhovor s paní Mgr. Milenou Novotnou
Święta nie muszą być drogie - svátky nemusí být drahé
Vandalismus
Vezměte zimu útokem

IB ONLINE

- IB získal dotaci na školení spolupracovníků ca 400 tis. Kč. Školení pro seřizovače a konstruktéry byla realizována v závěru letošního roku. Těší nás, že jsme školení získali vlastními silami bez pomoci neprůhledných agentur (Martin Šlesingr).

- proběhly předvánoční večírky Setkání s důchodci (**Akce Důchodce**) v pátek 16.12.2011 v hotelu U Dubu a Splnění se spolupracovníky (**Akce Spolupracovníci**) o den později v sobotu 17.12.2011 ve Filipinu. Protože proběhly až po uzávěrce tohoto vydání, nezbývá nám než věřit, že budou/byly velmi úspěšné (Martin Šlesingr). Předběžný zájem je velký, Akce Důchodce dokonce vážně ohrozila vystoupení zpěváka Karla Hály ve stejném čase v jablonské sokolovně – asi padesát lidí totiž vrátilo již dříve zakoupené lístky.

- pokračuje akce Aktivní nábor, říjnové aktivity se promítly do dvou listopadových a více prosincových nástupů v Nástrojárně. (Martin Šlesingr, Karel Slavík,Milan Chládek)

- IB vydal již potřetí kalendář s firemní tematikou, doplněnou kreslenými vtipy na dané téma. Dle reakcí zákazníků jde o velmi zdařilý počin (Martin Šlesingr).

- od 1.10.2011 bylo uzavřeno na další rok pojištění spolupracovníků na způsobenou škodu. Podařilo se vyjednat výhodné podmínky, které v případě pojistné události zajišťují minimální dopad na spolupracovníka. Pojištění je pro pracovníky tak výhodné, že pojišťovna permanentně zvažuje vypovězení smlouvy.(Petr Valach, externí makléř)

- ubytovací kapacity IB byly v říjnu plně využity, případné odchody se daří rychle kompenzovat novými zájemci o naše cenově příznivé ubytování (Martin Šlesingr)

- IB zorganizoval pro zájemce očkování proti chřipce v ordinaci závodní lékařky (MUDr. Daniela Lehká)

-Nástrojárna objednala stroj na prostřelování otvorů pro drát EDM v ceně více než půl milionu korun (Milan Chládek)

-vnitřní kontrolní systém firmy objevil pozdě, ale přece rozsáhlou krádež a zpronevěru způsobenou dnes již bývalým vedoucím pracovní skupiny Stavebních řemesel RP v částce kolem 1 milionu Kč. Jmenovaný RP se zavázal zpronevěru zaplatit, k čemuž poskytl i s manželkou odpovídající záruky nemovitostmi, které mají ve svém vlastnictví .

-IB vystavoval na veletrhu forem a plastů Fakuma v Německu (Václav Vacek, Sebastian Plaskonka)

-IB se zúčastní vinařské výstavy v největších vinicích Evropy na řece Mosel . Vystavovat budeme Motúčko a příslušenství pro vinice jako je odnímatelná korba, široké pneumatiky a další. Výstava se uskuteční v lednu příštího roku.

- V srpnu uvedl IB na trh výrobníky sodovky a sirupy různých příchutí (v sirupech máme nejširší sortiment v ČR). Tento sortiment má velmi dobrý úspěch mezi zákazníky.(Petr Bodlák, Milan Žemlička)

- Obchodní divize uvedla na trh následující novinky – keramické nože a pánve, luxusní vysavač Excellence, nerezový tyčový mixer s příslušenstvím Oliver, radiobudík, nerezový toaster, tlakový hrnec , široký sortiment elektroinstalačního materiálu. V nejbližší době se na trhu ještě objeví digitální mikrovlnná trouba, nerezová kuchyňská váha, dvě elekrické pánve a nová rádia (Petr Bodlák,Joanna Sujewicz,Soňa Kovalčíková,Milan Žemlička)

- Prodej Motúček do Německa se zvyšuje. Jenom firma H+B Verpackungen odebrala za poslední tři měsíce 92 ks a v příštím roce chce jen tato firma pravidelně kupovat 50 ks každý měsíc . Plán na příští rok je vývoz 2500 ks Motúček a 1000 ks domácího prodeje.(Petr Bodlák,Daniela Štefanská, Lucie Pávková)

- IB vyrábí formy a bude vyrábět plastové díly jak pro novou Škodu Octavia, tak i pro nový vůz firmy Škoda Auto Mission L.

-IB postoupil do posledního kola výběru dodavatelů kovových podsestav na projekt Air Fryer pro Philips. Pokud se nám podaří zvítězit, bude to znamenat další rozvoj výroby nástrojů na zpracování plechů v naší Nástrojárně a rozvoj Kovovýroby

-vystavovali jsme na výstavě forem Euromould ve Frankfurtu na Mohanem (Václav Vacek a Pavel Marek)

-vynálezci pracují na dalších příslušenstvích Motúčka „před kolem“ (pluh, nízkozdvižný rudl). Oba nápady jsou z dílny Milana Žemličky. Do provozního používání dali prototyp elektrického paletového vozíku Máťa a PZP pro ně vyrábí prototyp koloběžky Anyplace . V zásobníku nápadů jsou realistické vynálezy jako motopony pro kolečková křesla pro handicapované, ale i tak fantastické jako sedmimílové boty. Širokou veřejnost vynálezci žádají o podporu ve věcech realistických – Máte-li nápad na příslušenství k Motúčku, sdělte jej. Přijatý námět nezůstane bez finanční odezvy.

-šroubovák Jules Verne z dílny vynálezců (výrobce Martin Ulbrich) se osvědčil při operacích kyčelních náhrad na ortopedické klinice FN Motol a nyní vyrábíme druhý prototyp ze slinutých karbidů, které mají asi třikrát vyšší Youngův modul pružnosti E než nástrojařská ocel

-technologičtí vynálezci (v tomto případě Láďo Maťo a Roman Linhart)zavedli již na třech lisech permanentní kontrolu výlisků kamerami a příslušným softwarem. Do budoucna plánují tento systém zavést jako standard: vstřikovací lis

->pěti nebo šestiosý robot ->průmyslová kamera.Dále připravují vzorové pracoviště SMED na lise č.80 (Kraus Maffei 1.100 tun – Sláva Suvak)

-PZP provedl rekonstrukci a zateplení střechy a vnějšího pláště firemní budovy č.137 (papírnictví-Josef Rubeš)

-nad rámec běžného jsme si vyplatili Vánoční odměny v celkové částce přesahující 2,4 mil. Kč, přičemž rozsah byl od 0 do 14.000 Kč na pracovníka

-Lisovna provádí výběrové řízení na nákup pěti nových vstřikovacích lisů (Karel Slavík)

-ŘKJ D2 objednal stereo 3D mikroskop Lynx v ceně přes čtvrt milionu Kč. Nástrojárny provádí výběrové řízení na CNC měřící přístroj typu Equator a na 3D stereomikroskop (Standa Dubský)

-Nástrojárna zprovoznila vlastní informační systém sledování jednotlivých etap výroby forem. Systém není nakupovaný, ale na míru zkonstruovaný (Milan Chládek, Šárka Slavíčková) a realizovaný (Roman Antušek, HoC)

- konstrukce nástrojárny ve spolupráci s manažery připravují na leden setkání externích konstruktérů v IB. Během setkání proběhne i školení z konstrukčních směrnic (Šárka Slavíčková a Pavel Antušek)

-IB zhotovil zdarma na jablonském hřbitově celoročně nezamrzající vodovod a celoročně nezamrzající odpad.Věc nebyla úplně jednoduchá, protože přívod elektřiny na hřbitov je pouze v noci od osvětlení. (Petr Baláž,Josef Rubeš,Jiří Havlena)

- IB využil při výrobním finiši od října také domácí práce. Především senioři tak dostali vítanou možnost vylepšit si předvánoční rozpočet. Není nám známo, že by v širokém okolí nabízela něco podobného i jiná společnost (Martin Šlesingr,Karel Slavík,Hana Keyzerová).

- Aktivní nábor nám pomohl doplnit perspektivními novými kolegy nejen nástrojárnu, ale také posílil kolektiv Jablonského Gurmána (Martin Šlesingr)

- týdeníky Květy a Vlasta prezentují formou tipů naše novinky či stěžejní výrobky. V prosinci tak promujeme Motúčko, Bravosku a výborný nový vysavač Exellence (Martin Šlesingr)

- s koncem roku nás tradičně ve vyšší míře navštěvují kontroly státních orgánů. Bez závad jsme prošli prověrkou Oblastní inspekce práce a Cizinecké policie (Josef Rubes,Karel Slavík,Milan Chládek, Jarda Moravec,Hana Keyzerová,Martin Šlesingr)

- připravujeme se na nové znění zákoníku práce, platné od 1.1.2012. V rozporu s prohlášením politiků vnímáme úpravy jako nepodstatné a kosmetické.
Žádná skutečně průlomová změna, která by nám významně ulehčila náš pracovní život, nenastala (Martin Šlesingr)

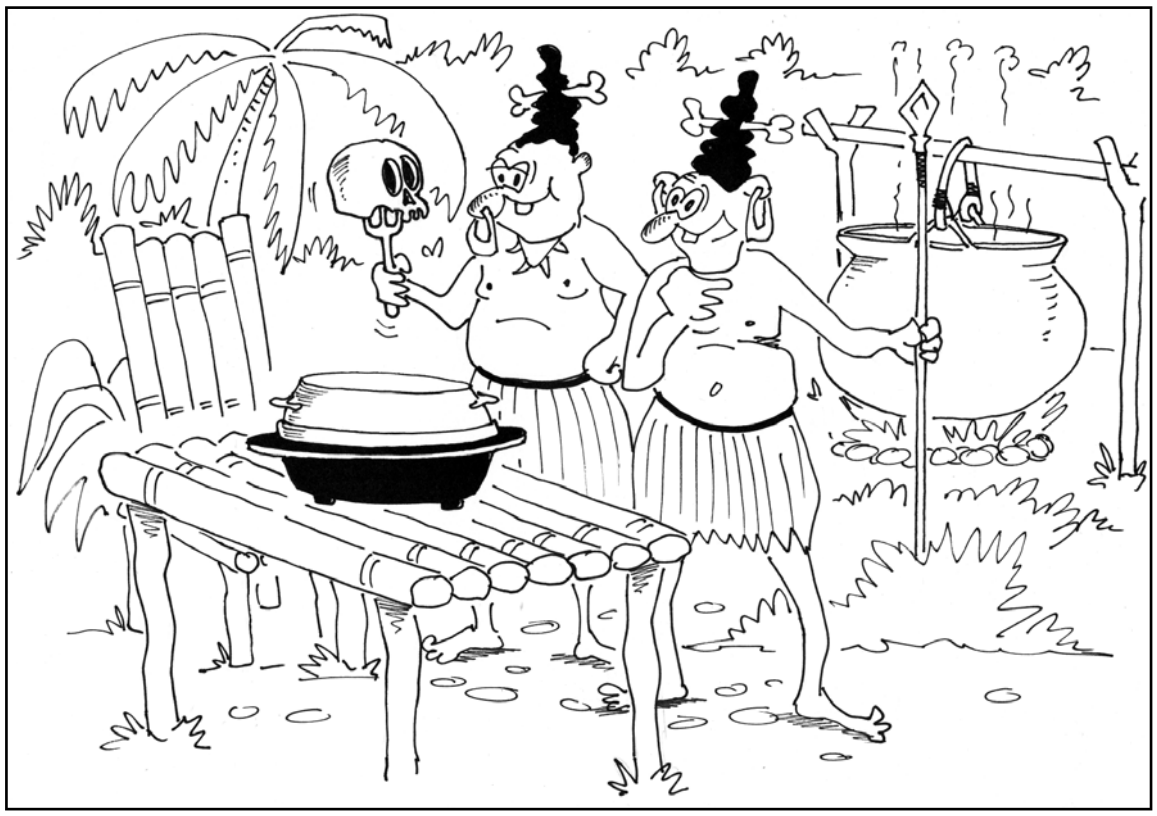

„Ale v návodu psalI, že se v tom dá vařit i BEZLEBKOVÁ dieta, že?“

IB ONLINE

IB online

- IB uzyskało dotację na szkolenia współpracowników w wysokości 400 tysięcy koron. Szkolenia ustawiaczy i konstruktorów będą realizowane do końca roku 2011. Cieszy nas to, że dostęp do szkoleń uzyskaliśmy własnymi siłami, bez pomocy nieprzejżystych agencji (Martin Šlesingr).

- odbyły się przedświąteczne wieczorki spotkań z emerytami (Akcja Emeryt) w piątek 16.12.2011 w hotelu U Dubu zabawa dla pracowników (Akcja Współpracownicy) dzień później w sobotę 17.12.2011 w hotelu Filipinum. Ponieważ odbyły się one po zamknięciu tego wydania, pozostaje nam wierzyć, że były bardzo udane (Martin Šlesingr). Zainteresowanie wydaje się być ogromne, Akcja Emeryt poważnie zagroziła występowi Karla Hály, które miało odbyć się w tym samym czasie w jabłońskiej sali gimnastycznej – ok 50 osób oddało wcześniej zakupione bilety

- akcja Aktywny pobór trwa nadal, październikowe działania przekształciły się w dwa przyjęcia w listopadzie i więcej grudniowych w narzędziowni. (Martin Šlesingr, Karel Slavík,Milan Chládek).

- IB po raz trzeci wydało kalendarz o tematyce firmowej, uzupełniony dowcipami na różne tematy. Według opinii klientów jest on bardzo udany (Martin Šlesingr).

- od 1.10.2011 zostało zamknięte na kolejny rok ubezpieczenie współpracowników od szkód. Udało się nam wynegocjować korzystne warunki, które w przypadku zdarzenia objętego ubezpieczeniem minimalizują niekorzystne skutki dla współpracownika. Ubezpieczenie jest dla pracownika na tyle korzystne, że ubezpieczalnia rozważa wypowiedzenie umowy (Petr Valach, zewnętrzny broker).

- zakwaterowanie IB było w październiku w pełni wykorzystane, ewentualne odejścia udaje się szybko kompensować nowymi chętnymi na nasze tanie mieszkania.

- IB zorganizowało dla chętnych szczepienia przeciw grypie w przeprowadzane w gabinecie lekarza zakładowego (MUDr. Daniela Lehká).
- narzędziownia zamówiła maszynę przestrzelującą otwory do drutu EDM w cenie pół miliona koron (Milan Chládek).

- wewnętrzny system kontroli ujawnił kradzież i malwersację, której winny był dzisiaj już były kierownik działu budownictwa RP. Wymieniona osoba zobowiązała się do spłaty sprzeniewierzenia jak również zobowiązała się wraz z małżonką ręczyć nieruchomościami, których są właścicielami.

- IB wzięło udział w targach Fakuma odbywających się w Niemczech (Václav Vacek, Sebastian Plaskonka).

- IB weźmie udział w winiarskiej wystawie w największych winnicach Europy nad rzeką Mosel. Będziemy prezentować Mototaczkę w wersji dla winnic ze ściąganą skrzynią i szerokimi oponami. Wystawa odbędzie się w przyszłym roku w styczniu.

- w sierpniu IB wprowadziło na rynek urządzenia do produkcji wody sodowej wraz z syropami o różnych smakach (mamy największy wybór syropów w Czechach). Asortyment ten spotkał się z wielkim uznaniem klientów. (Petr Bodlák, Milan Žemlička).

- dział handlowy wprowadził na rynek następujące nowości: patelnia ceramiczna, luksusowy odkurzacz Excellence, mikser ze stali nierdzewnej wraz z akcesoriami, radiobudzik, szeroki asortyment materiałów elektroinstalacyjnych, w najbliższym czasie na rynku pojawi się nierdzewny toster, naczynie ciśnieniowe, dwie patelnie elektryczne i nowe radia (Petr Bodlák,Joanna Sujewicz,Soňa Kovalčíková,Milan Žemlička).

- sprzedaż Mototaczki w Niemczech wzrasta. Tylko firma H+B Verpackungen odebrała w ciągu ostatnich trzech miesięcy 92 szt. W roku przyszłym firma ta planuje regularnie kupować 50 szt miesięcznie. Plan na przyszły rok to eksport 2500 szt., i sprzedaż 1000 szt. na rynku krajowym (Petr Bodlák,Daniela Štefanská, Lucie Pávková).

- IB produkuje formy i będzie produkować plastikowe detale do nowej Skody Octavia i nowego auta firmy Skoda Auto MissionL.

- IB dostało się do ostatniego etapu wyboru dostawcy metalowych podzespołów dla projektu Philips Air Fryer. Jeżeli uda się nam zwyciężyć, będzie to oznaczać dalszy rozwój i produkcję narzędzi do produkcji detali z blachy w naszej narzędziowi i rozwój Metaloprodukcji.

- wzięliśmy udział w targach Euromold we Frankfurcie nad Menem (Václav Vacek i Pavel Marek).

- wynalazcy pracują nad kolejnymi akcesoriami Mototaczki „przed kołem“ (pług, radło) Obydwa pomysły pochodzą z warsztatu Milana Žemličky. Do użytkowania oddali prototyp elektrycznego wózka paletowego Mato a dział utrzymania tworzy prototyp hulajnogi Anyplace. W rezerwie są realistyczne pomysły takie jak motopony do wózków inwalidzkich, a także tak fantastyczne jak siedmiomilowe buty. Wynalazcy oczekują wsparcia w rzeczach realistycznych – masz pomysł na akcesoria do Mototaczki, podziel się nim z nami. Przyjęta propozycja nie pozostanie bez odezwy finansowej.

- śrubokręt Juliusza Verne'a z warsztatu wynalazców (wykonał

Martin Ulbrich) znalazła zastosowanie przy operacjach stawów biodrowych w klinice ortopedii FN Motol w chwili obecnej tworzymy prototyp ze spiekanych węglików, które mają około trzy razy wyższy współczynnik sprężystości E niż stal narzędziowa.

- technologiczni wynalazcy (w tym przypadku Ladislav Mat'o i Roman Linhart) już na trzech wtryskarkach wprowadzili stałą kontrolę systemem kamer i przy użyciu odpowiedniego oprogramowania. W przyszłości planujemy wprowadzić ten system jako standard: Wtryskarka pięcio lub sześcioosiowy robot kamera przemysłowa. Ponadto przygotowujemy stanowisko SMED na wtryskarce nr 80 (Kraus Maffei 1.100 ton – Sláva Suvak).

- Dział utrzymania ocieplił i przeprowadził ogólną rekonstrukcję elewacji, rynien i dachu firmowego budynku numer 137 - papiernictwo.

- ponad plan wypłaciliśmy premie świąteczne w łącznej kwocie ponad 2,4 mln CZK zakres wyniósł od 0 do 14.000 Kč na pracownika.

- wtryskownia rozpisała przetarg na zakup pięciu nowych wtryskarek (Karel Slavík).

- Dział kontroli narzędziowni prowadzi konkurs ofert na urządzenie do mierzenia CNC Equator i stereomikroskop 3D (Standa Dubský).

- narzędziownia uruchomiła własny system monitorowania poszczególnych etapów produkcji form. System nie jest kupowany, ale zkonstruowany na miarę (Milan Chládek, Šárka Slavíčková) realizacja (Roman Antušek, HoC).

-konstruktorzy narzędziowni we współpracy z menedżerami przygotowują na styczeń spotkanie z zewnętrznymi konstruktorami w IB. Podczas spotkania odbędzie się szkolenie na temat konstrukcyjnych wytycznych (Šárka Slavíčková a Pavel Antušek).

- IB wykonało za darmo na Jabłońskim cmentarzu nie zamarzający, całoroczny wodociąg i śmietnik. Rzecz nie była zupełnie banalna, ponieważ energia elektryczna dostarczana jest na cmentarz od oświetlenia tylko w nocy. (Petr Baláš,Josef Rubeš,Jiří Havlena).

- przy finiszu produkcji od października IB wykorzystało również prace
chałupnicze. Przede wszystkim seniorzy otrzymali możliwość poprawy stanu
przedświątecznego budżetu. Nie wiemy o tym aby jakakolwiek firma w okolicy
oferowała coś podobnego (Martin Šlesingr,Karel Slavík,Hana Keyzerová).

- Aktywny pobór pomógł nam uzupełnić perspektywicznymi nowymi kolegami nie
tylko narzędziownie ale również wzmocnił kolektyw Jablońskiego Smakosza
(Martin Šlesingr).

- tygodniki Květy i Vlasta prezentują formą porad nasze nowości i kluczowe
produkty.
W grudniu w ten sposób promujemy Mototaczkę, Bravoskę i doskonały nowy
odkurzacz Exellence (Martin Šlesingr).

- pod koniec roku tradycyjnie częściej nas odwiedzają kontrole organów
państwowych.
Bez problemu przeszliśmy kontrolę inspektoratu pracy i policji do spraw cudzoziemców.
(Josef Rubes,Karel Slavík,Milan Chládek, Jarda Moravec,Hana Keyzerová,Martin
Šlesingr).

- przygotowujemy się na nowe brzmienie kodeksu pracy, które ma wejść w życie
od 1.1.2012. W przeciwieństwie do polityków uważamy zmiany za kosmetyczne i
mało ważne. Żadna przełomowa zmiana, która mogłaby znacząco ułatwić nam
pracę nie miała miejsca (Martin Šlesingr).

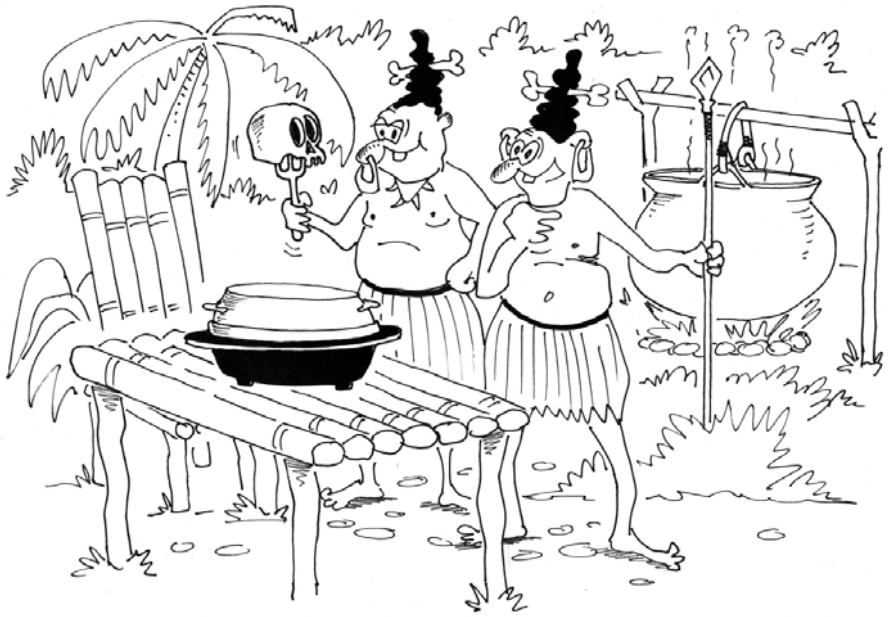

„Ale v návodu psalI, že se v tom dá vařit i BEZLEBKOVÁ dieta, že?“

Zajímá nás váš názor…

Martin v několika minulých Občasnících vyzpovídal na celospolečenská témata pana ředitele a ing. Petra Bodláka. Tyto články sklidily velký zájem čtenářů, a tak jsem se nyní vypravila přímo za ním, abych pro změnu vyzpovídala já jeho. To podstatné z našeho příjemného podvečerního rozhovoru si přečtete níže.

Lucka Pávková

Martin Šlesingr,
PERSONALISTA SPOLEČNOSTI

1) Martine, sledujete politiku? Co říkáte na její vývoj od posledních voleb? Půjdete volit?
Ano, sleduji, nicméně spíše pasivně. Snažím se vybírat podstatné věci, jako jsou reformy, nové zákony apod. Tedy věci, které mají nebo mohou mít reálný dopad a jsou již v nějaké fázi rozpracovanosti. Ostatní je bohužel ztrátou času. Nepatřím k těm, kteří žijí bulvárem a rozebírají eskapády našich politiků nad pivem nebo se rozčilují u zpráv. Ohledně vývoje naší politické scény pro mne žádné velké překvapení nenastalo. Nepatřil jsem k těm, kteří vkládali naděje do nových a neokoukaných tváří. Bohužel platí v plné míře, že jaký je volič, takový je i jím zvolený politik. Celospolečenské klima se přímou úměrou promítá i do vládních a poslaneckých lavic, takže představa o morálních vzorech „z povolání" je velmi naivní. Nicméně, volit samozřejmě půjdu, žádné volby jsem ještě nevynechal.

2) Související otázka se nabízí sama: Jaké je podle vás ideální společenské zřízení?
Na tuto otázku neznám lepší odpověď než tu, kterou ve stejné situaci použil sir Winston Churchill: „Liberální demokracie je ten nejhorší způsob vlády, jaký si umím představit. Až na to, že neexistuje žádný lepší." K tomu není co dodat.

3) Co si představujete pod pojmem vlastenectví?
Těžká otázka. Podle mne není vlastenectví o definici, ale o činech. Když se vyhraje mistrovství světa v hokeji, máme najednou vlastenců plnou zemi. Nic proti, jsem taky fanoušek, ale asi uznáte, že to není to pravé. Nedávno jsem byl na nějaké vojenské vzpomínkové akci, účastnilo se jí množství členů historických klubů. Když hráli státní hymnu, tak se mladí kluci v uniformách US Army za desetitisíce bezostyšně hlasitě vybavovali, zatímco opodál stojící váleční veteráni v úctě salutovali. Ti lidé za tuhle zemi trpěli, obětovali jí mnohdy to nejcennější, a proto si umí vážit už jen toho, že naše hymna může svobodně znít. Cítíte ten rozdíl? To pravé vlastenectví se tedy podle mne spolehlivě ukáže až ve zkouškách.

4) V jednom z minulých rozhovorů mne zaujala odpověď dotazovaného na téma Benešových dekretů. Považujete je také za křivdu?
Každé uplatňování kolektivní viny je v principu špatné. Doplatí na něj téměř vždy nevinní, v případě poválečného odsunu Němců především ženy a děti. Zvěrstva, která odsun doprovázela, jsou černou kaňkou na našem národním svědomí. Nicméně, po boji je každý generál. Je nutné si uvědomit historické souvislosti. Národ prodělal brutální okupaci a v mnohých lidech stále rezonovaly události z roku 1938, které se děly při zabírání pohraničí. Tito sudetští „spoluobčané" vedli proti republice boj a jeho nejmírnější formou byla pasivní rezistence. V mnohých případech pak i regulérní válka. Nadšené vítání okupantů v říjnu 1938 bylo tou poslední kapkou. Mnohdy se zapomíná na to, jak divoké a šílené události to byly. Například v Mladkově odzbrojila fanatická bojůvka Sudetendeutsches Freikorps skupinku vojáků, vracejících se domů po rozkazu k opuštění pohraničních pevností. Ordneři je brutálně zbili a šílený dav se chystal české vojáky postřílet. V poslední chvíli zasáhl důstojník Wehrmachtu, který právě přijel na místo. Nakonec museli němečtí vojáci dav bývalých spoluobčanů rozhánět střelbou. Takže můj názor zní: Vyhnání bylo v principu špatné, ale v dané době v jistém smyslu pochopitelné.

5) Jaký je váš názor na Čínu a její narůstající, vlastně již dominantní roli ve světě?
Myslet si, že více než sedmina lidstva bude dlouhodobě hrát roli zaostalé levné dílny světa, je hloupé. Čína se dere jen tam, kam historicky, kulturně a přirozeně patří. V poslední době se hodně věcí svádí právě na Čínu a levný dovoz. Nesmysl. Na vině je náš konzumní způsob života, honba za stále levnějším a levnějším zbožím, jen aby se uspokojila naše povrchnost. To je ta pravá bolest naší euroatlantické civilizace.

6) Rýsuje se pokračování hospodářské krize. Může Evropská unie jako celek jejím následkům efektivně čelit?
Podle mne nemůže. Za dluhovou krizi eurozóny si může EU sama. Všichni věděli, že Řekové falšují údaje o hospodářských výsledcích, že nedodržují rozpočtovou kázeň, že si žijí nad poměry…ale nikdo to neřešil. Pravidla byla nastavená, jen je nikdo nedodržoval. Nehodilo se o tom mluvit, natož to řešit. Voliči nemají rádi, když je někdo straší pravdou a utahováním opasků. Teď, když ta časovaná bomba vybuchla a hrozí, že odpálí další, tak hned všichni vědí, co mají dělat. Najednou jde i o ně. Nedělejme si ale iluze, každý stát sleduje především své vlastní cíle, a když půjde do tuhého, bude kopat jen za sebe. Vzpomeňme si na nadčasové přísloví, které říká, že „dokud nejde o peníze, je každý kamarád". Morální potomci Chamberlainů a Daladierů stále žijí.

7) Jaký je váš názor na náš vzdělávací systém? Připravuje absolventy přiměřeně na reálný život?
Pokud bych měl soudit dle své praxe, tak nikoliv. Absolventi mnohdy chodí v lepším případě se základními neznalostmi a tom horším navíc i s představou, že práce je jen nutné zlo. Nedávno jsem zde měl uchazeče - absolventa, který požadoval služební auto, volnou pracovní dobu a plat od 30 tis. mě-

síčně. Na moji otázku, co za to nabídne on nám, jen udiveně pokrčil rameny. Prý nad tím ještě nepřemýšlel…. A zase jsme u stejné příčiny – jak chceme, aby v morálně pokleslé konzumní společnosti, kde se cesta k úspěchu hledá všude jinde než v poctivé práci, zdravě fungovala výchova nové generace? Na toto téma jsem již psal článek v jednom z minulých Občasníků. Nechci být negativní, ale úroveň vzdělání a motivace mladých stále klesá. Naštěstí jsme potkali i pár výjimek.

8) Příhodné téma, vztahující se rovněž k vaší profesi, je otázka národnostních menšin. Můžete nastínit váš vztah k nim a přiblížit svůj pohled na tzv. nepřizpůsobivé občany?

Mezi lidmi nedělám žádné rozdíly, mám spoustu pracovních kamarádů z Mongolska, Vietnamu, Ukrajiny, Slovenska… Jsou to fajn lidi a jsem rád, že se jim u nás daří. Těší mne, že jsem mnohým mohl pomoci svými skromnými silami při ubytování, vyřizování papírů a třeba i v příjezdu jejich dětí. K druhé části vaší otázky – můj názor je takový, že problém tzv. „nepřizpůsobivých" je přímým důsledkem hloupé politiky státu, který umožnil, aby určitá část obyvatel žila mimo obecně závazná pravidla. Pro tento nesmysl se vžil pojem „Pozitivní diskriminace". Dlouhá léta to tak bylo především v pracovní oblasti, nyní mám dojem, že se dvojí metr uplatňuje i v trestněprávní sféře. Třeba případ téměř ubitého Patrika či poslední události v severních Čechách. Nejhorší jsou různí rádoby ochránci lidských práv, kteří hlásají toleranci a ideály soužití na každém kroku, ale věc zneužívají jen pro svůj prospěch. Takže shrnuto: Je absolutně jedno, jestli má člověk barvu kůže bílou, hnědou, černou nebo třeba fialovou. Záleží na tom, jaký je to člověk. Pokud pracuje, nepřežívá jako parazit ve zdegenerovaném sociálním systému a nepáchá trestnou činnost, není co řešit. V opačném případě by mělo v případné kriminální činnosti platit „padni komu padni" a v pracovní sféře kdysi hojně užívané „kdo nepracuje (a pracovat nechce), ať nejí". A to bez výjimky pro černé, bílé i třeba fialové.

9) Setkal jste se s korupcí?

Bohužel ano, a to s přímou i nepřímou. V době rozmachu agenturního zaměstnávání bylo celkem obvyklé, že zástupce nové agentury nabízel „všimné" s tím, že „je to tak přece všude". Tyto agentury jsem vždycky vyprovodil již na prahu a na další nabídky spolupráce jsem nereagoval. Ještě nedávno jsem v jednom našem prezentačním šanonu, který půjčuji zástupcům agentur, našel pět tisíc korun. Zřejmě je tam nechal někdo z nich v naději, že se k nám dostanou za „speciálních" podmínek. Věc jsem okamžitě nahlásil panu řediteli, peníze jsem na čas uložil do pokladny. Když už bylo jasné, že majitele neodhalím, naházel jsem peníze do kasičky Člověk v tísni a další charitativní organizace v jednom supermarketu. S nepřímou korupcí, byť velmi obtížně prokazatelnou, jsem se setkával, když jsem pomáhal s aktivitami Tančícího Slona. Starostové si pečlivě vyslechli naši nabídku, vítali ji a slíbili, že nás určitě osloví. Nakonec ale drtivou většinu zakázek vždy vyhrály firmy, o nichž se skrytě či otevřeně povídalo, že tu udělali nějakému zastupiteli nový chodník, onde zase plot apod. Nás přitom ani neoslovili, takže ani netušili, s jakou cenou přijdeme. Asi jste zaznamenala tunelářskou kauzu pěší zóny v sousedním městě, které se obsáhle věnovala i Česká televize. Pouze dodávám, že jsme se o tuto zakázku také zajímali, ale v takto pokřiveném prostředí jsme byli bez šance.

9) Troufnete si předpovídat, co bude v příštím roce hýbat světem?

Předpovědi mi moc nejdou. Když vynechám možné přírodní katastrofy, terorismus a sportovní události, tak se obávám, že to bude především prohlubující se hospodářská krize a věci s ní související. Rád bych se mýlil, ale zřejmě svět čeká také vážná krize kolem Íránu a jeho jaderného programu. Tam už totiž není kam ustupovat, což si opatrně uvědomuje i Rusko a Čína. Případný vojenský konflikt na dopravní tepně světa by měl nedozírné následky. Ale snad se pletu a překvapí nás něco pozitivního, z čeho budeme mít radost. Doufejme v to.

10) Co považujete za největší pohromu v dějinách naší země?

V těch novodobých jednoznačně akceptaci mnichovské zrady. Přijetí podmínek této dohody, dojednané 28. září a finálně podepsané po půlnoci 30. září 1938, ovlivnilo a ovlivňuje mentalitu národa až do dnešních dnů. Zde je prapůvod našeho slabošství, odevzdanosti a malomyslnosti.

Vzdát se, stáhnout se a rezignovat na sebe samotné – kolikrát se to poté zopakovalo v našich dějinách ve všech spektrech společnosti?! Nejsem snílek a nepasuji se na „generála po boji". Je mi jasné, že z vojenského hlediska se nebylo možné ubránit. Ale bojovat jsme měli, národ byl připraven. Vzdát se přece můžete vždycky, ale pokud to zabalíte předem, jsou následky o to horší. Nedávno jsem četl článek, ve kterém známý publicista polemizoval nad tím, proč se Češi cítí jako notoričtí slaboši. Musel jsem s ním souhlasit, neboť se po historických souvislostech dostal až k duchu Mnichova. Naštěstí bylo dost takových, kteří se s národní slabostí nikdy nesmířili, a proto čerpejme inspiraci a sílu od našich letců v Anglii, vojáků na východní frontě, národního odboje, později pak od vězňů z Jáchymova, doktorky Horákové, Jana Palacha nebo třeba od studentů z Národní třídy. Ti by mnichovskou zradu nikdy nepřijali!

+

11) Bonusovou, jedenáctou otázku zamířím do firmy. Můžete jmenovat tři spolupracovníky, od kterých jste se něco naučil a kteří vás v něčem inspirovali?

To je nejtěžší otázka.

Nerad jmenuji a jsem přesvědčený, že poctivý lisař je pro firmu lepší než zmatený manažer. Máme mnoho dobrých lidí, kteří svou prací dostali firmu tam, kde je. Ale odpovím vám na otázku. Záměrně vynechám kolegy z vedení firmy.

Takže prvním je určitě **Venda Vacek**, manažer tělem i duší. Noblesní a férový člověk s mimořádným talentem vcítit se do přání zákazníků.

Přiznám se, že jsem několikrát jen tak sledoval jeho vystupování před obchodním partnerem. Je to koncert.
Určitě zmíním i **Jardu Moravce**, to je řemeslník ze staré školy. Nic vědomě neošidí, nikdy jsem nezažil, že by se na některou z našich společných věcí záměrně vykašlal. Vynikající pedagog na zácvik nových mladých nadějí Nástrojárny.
Mezi pracovníky, které musím zmínit, patří i **Helena Křivohlávková**. Nejlepší mzdová účetní široko daleko, která bravurně zvládá bez podpory poradců a právníků aplikaci desítek předpisů a nařízení. Kdo se někdy pohyboval ve mzdové sféře, dá mi za pravdu, že vyznat se v této legislativní džungli je často nadlidský úkol. Přesto, že jsme často a důkladně kontrolováni, odchází kontroloři spokojeni a bez zjištěných závad.

Děkuji za rozhovor.
Lucka

Ukázka z připravované knihy Zapomenutá země vzpomíná
Dům č. 5 (dnešní Marta Market)

Vypráví paní Marie Žižková, dcera armádního generála Ludvíka Krejčího.
Dnešní část je pokračování z minulých čísel.

8

Byla to velice smutná doba. Život šel dál, jako by se nic nestalo. Jednou začas přišel od tatínka německy psaný korespondenční lístek, na Vánoce jsme mu směli poslat balíček a také nám byla povolena návštěva. Jela mamka s Jájou, škoda,že už nejsou naživu, aby událost vylíčily svými slovy. Jája si pamatovala, jak ji na kolenou houpal hnusný gestapák – říkalo se mu schön Toni a byl prý neobyčejně krutý. Chudák maminka, co asi při té podívané zažila hrůzy ! O tatínkově pobytu v Terezíně zde psát nebudu, nedotýká se přímo událostí v domě č.5. V červenci 1942 jsme měly povolenou návštěvu na gestapu v Petschkově paláci, zvaném Pečkárna v Bredovské ulici č.20 (dnes ul. Politických vězňů) . Prožily jsme hrůzné chvíle, myslely jsme, že se jedeme rozloučit před popravou

– proč by ho jinak převáželi do Prahy! Spoluvězni v Terezíně se s ním loučili s myšlenkou, že jede na popravu.
Jely jsme všechny tři, přespaly u tety a strýčka Malinových ve Střešovicích a ráno jely s bušícím srdcem k Wilsonovu nádraží. Prošly jsme parkem , blížily se k Bredovské a najednou jsme stanuly jako přibité. Na rohu ulice stál pohublý povědomý pán s balíkem v ruce – náš milovaný . To, co se potom dělo, nelze popsat. Objímaly jsme ho, líbaly a div jsme ho neumačkaly. Nemohly jsme uvěřit, že je zase s námi. Vezli ho do Prahy k dalšímu výslechu, a jelikož se nikdy k ničemu nepřiznal a nakonec i Adrián při konfrontaci zaváhal, pustili ho na svobodu. Ale i když jsme si všichni lámali hlavu sebevíce, nikdy jsme nepřišli na ten pravý důvod jeho propuštění. To až čas osvětlil, proč se tak stalo – měl posloužit K.H.Frankovi k propagačním účelům. Ale raději zde opět tatínkovými slovy ocituji to, co se pak v Jablonném č.5 odehrávalo:
„V Jablonném n.Orl., do něhož jsem se přestěhoval na nátlak Němců z Prahy k rodičům mé manželky v r. 1941, jsem byl pod dobrým dozorem. Byli tu dva Němci, dokonale hovořící česky. Richter, mistr z továrny Isolit, člen městské rady, a Auer, zubní technik, mající za ženu Češku, bývalý Sokol, který měl již za republiky legitimaci nacistické strany. Službu konal půl týdne v Hradci Králové a ostatek trávil v Jablonném. Objevoval se v různých uniformách, v posledních dobách v civilním oděvu. Zvláštním řízením osudu oba Němci během deseti dnů v r.1944 zemřeli.

Střežení mé osoby vyplývá z následujícího faktu: přihlížení pochodu ruských zajatců mnou a podávání jim potravin mými dětmi bylo hlášeno Němci lesmistru Holmanovi v Kyšperku (nezaměňovat s Čechem, nadlesním Holmanem, který byl před ním na panství.) Lesmistr Holman byl po smrti shora zmíněných jakýmsi představeným v našem prostoru . I toto mé počínání bylo hlášeno jako závadné. Samému Němci Holmanovi bylo toto hlášení nechutné a zmínil se o tom důchodnímu panství p. Kacálkovi, ovšem až krátce před kapitulací. Co se dovídal předtím, se nezmínil. Kromě lesmistra Holmana vykonával jakýsi druh dozoru Rösler z Čermné. Tento se také nedlouho před koncem války o mě zajímal na zdejší četnické stanici. Vážná situace byla v létě 1944. 12. července na cestě z Hradce Králové mě ve vlaku

v Kyšperku vyhledal starosta města, který mě během dne hledal v Jablonném se zprávou od svého bratra, býv. ministra Ing. Dostálka, že mám být zatčen. Hned 13. 7. jsem odjel do Hradce k primáři dr. V. Tesařovi, který mne přijal do nemocničního ošetřování. Nic se nedělo, aspoň jsem se nic nového nedozvěděl, a tak jsem 4. srpna odešel z nemocnice. Ale přece – 1. srpna, tedy 4 dny předtím, přijeli 2 členové gestapa z Hradce Králové na zdejší četnickou stanici. Měli s sebou Verhaftungsbuch, v němž byly spisy týkající se mé osoby. Dozvěděl jsem se o tom po návratu z nemocnice od velitele stanice, št. strážmistra Jana Budaře prostřednictvím majitele pily p. Václava Jansy. Ujištění velitele stanice, že mne dobře sleduje, a slibu, že mne při sebemenším podezření zatkne, přimělo gestapáky k odjezdu, aniž by byli proti mně co podnikli. Chování št. strážmistra Budaře bylo chytré a účinné. Jak jsem se dověděl, měl šéf hradeckého gestapa Hardtke pokyn zajistiti mne, shledá-li to nutným. Zvýšený zájem gestapa v r. 1944 o mou osobu nutno přičísti v první řadě špatné situaci na frontách. V druhé řadě po neúspěchu K. H. Franka dostati ode mě vylíčení o jednání ministerských rad na Hradě po Mnichovu, kterého by mohl s úspěchem použíti k svým nekalým záměrům. Za třetí vyhnutí se žádosti intendanta rozhlasu dle směrnic K. H. Franka o odbornou promluvu do rozhlasu k výročí Mnichova v r. 1943. K zesílení nepohody bylo prozrazeno podzemní hnutí vedené mlynářem Hrabáčkem z Výprachtic. Při výsleších na gestapu v Šumperku se také mluvilo o mé osobě, ale bližšího nevím nic. Velmi rušnou dobu jsem rovněž prožíval po zatčení JUDr. Karla Procházky, advokáta z Hradce Králové, na konci r. 1944, přes něhož jsem posílal peněžité obnosy na podzemní hnutí mistra Jaroslava Kvapila a ještě jiné podpory.“
Tolik tatínek svými slovy.
Žili jsme tak, jak se za války vůbec dalo. Tatínek s dědečkem Josefem poslouchávali Londýn na přijímači s výstražným štítkem „poslouchání nepřátelského rozhlasu se trestá vězením, ba i smrtí“ a všichni jsme vyhlíželi konec války, který se nezadržitelně blížil. Jenže se blížil ještě tři dlouhé roky! Základní potraviny byly na lístky, i ošacení, obuv a cigarety. Nekuřáci tzv. tabačenky vesele vyměňovali za jiné lístky, sem tam se něco sehnalo na černém trhu, a dokonce se ze Sudet pašovalo. Pamatuji se na ženu, které se říkalo Starška - v noci nosila vajíčka, máslo a co se na vesnici (bohužel nevím,odkud byla) dalo vypěstovat a maminka s ní čile obchodovala v naturáliích . Měla v záloze několik druhů látek - a teď se báječně hodily! Úžasné syrečky od Jasanských putovaly na oplátku za zásilky sádla a pochoutek ze zabíjaček do Tuřan. Na poště se asi divili, jak je možné, že knihy tak krásně voní po jitrnicích !! (Na balíky se musel psát jejich obsah.) Nesmím zapomenout na kostky umělého medu, který se prodával volně a nahrazoval cukr, na segedínský guláš (kyselé zelí na paprice), který vařila v Kostelci pro studenty jedna hodná paní Gibišová, a na pajšl, ke kterému jsem si vypěstovala celoživotní odpor. A také na babičku, jak sušila kousky chleba pro případ, že bychom museli utíkat před blížící se frontou. Nad kamny visely v bílém plátěném pytlíku celou válku. Ovšem největší lahůdkou

byly uzenáče, dostaly se bez lístků, a když jsem je občas na kosteleckém náměstí u Netíků ukořistila, byly to absolutní hody! Jednu věc nás válka naučila: vážit si jídla, nevybírat si a dojídat.
Už nevím, v kterém to bylo roce, zavládla tuhá zima, napadlo plno sněhu a často se stávalo, že jsme na nádraží v 6 hodin ráno šly marně – vlak neprojel závějemi. A každou zimu byly uhelné prázdniny a my jsme si dosyta užívaly lyžování, a dokonce, když se tatínek vrátil z Terezína, i sáňkování! Rád s námi sáňkoval – nesmírně si toho dnes vážím, toho, jak nás měl rád a chtěl s námi trávit co nejvíce času. Terénu na zimní sportování bylo v Jablonném dost. Lyžovat jsme chodívaly na Barneťák – jestlipak ještě někdo

ví, kde byl Barnetův kopec ? Dnes je už krásně obydlený. Jednou se na mě usmálo štěstí. Starší přátelé z Klubu českých turistů mě vzali na lyžařskou túru, která byla v závěru dne velice dobrodružná, na Studené – strhla se totiž sněhová vánice a hodně se ochladilo. Dorazila jsem domů až za tmy, tatínek čekal na schodišti a s baterkou mě prohlížel, jestli nemám omrzliny. Pak jsem teprve mohla do tepla. Sáňkovalo se také na Frančáku, to už asi také málokdo ví, kde to bylo. Dnes je tam autobusové nádraží a terén je srovnaný, ale tehdy to byl malý a kraťoučký kopeček svažující se do louky pana Franka zahradníka (proto ten Frančák) . Vždycky byl uklouzaný a plný dětí. Jezdili jsme tam jeden přes druhého a já mám na něj doživotní památku na nose. To Jula Richter, spolužák z obecné, se mi schválně postavil do cesty, když jsem jela dolů, a bum – srážka jako hrom! Tam se pochopitelně sáňkovalo bez tatínka. S ním jsme chodívaly do Špice, když byl sníh namrzlý. To byla jízda ! Kdeže ty sněhy jsou…

V létě jsme společně chodívali na houby, které jsme pak čistívaly s Jájou na verandě, a pozorovaly vlaky a Isolit a domek, kde měl řeznictví pan Kopecký, a potichu zuřily, že jsme ty houby vůbec sbíraly. Ale ten guláš, který z nich mamka dělávala, byl úžasný. Také je nakládala do soli a na podzim, když rostly václavky, do octa . Občas jsme nad elektrárnou našli i ryzce. A samozřejmě se sušily. Na chvíli jsme zapomínali, že je válka, a byli jsme šťastni, že jsme zase pohromadě. Koupali jsme se u elektrárny a netušili, že za pár let nebude ani zeleninová zahrada, ani ovocný sad a ani koupání… A pak se začaly objevovat transporty s vojáky a pak i se zajatci. Jednak na železnici, ty jsme sledovali z verandy, jednak pěší, které byly obzvlášť úděsné. Ten dlouhý, nekonečný průvod zbědovaných klopýtajících Rusů, poháněných vojáky s puškami, proudil z náměstí kolem domu č. 5 … Lidé k nim přibíhali s jídlem, a když se jeden ubožák pro ně natáhl, byl na rohu u záložny zastřelen. Byly jsme sice ještě děti, ale několikrát se nám podařilo k nim přiběhnout s kusem chleba – tak málo se dalo pro ty chudáky udělat.

To už bylo jasné, že konec války je za dveřmi, a tak nejen v Praze, ale i v Jablonném se začaly dít věci: *(pokračování naleznete v příštím čísle Velikonoce 2012)*

Aby nám neujel vlak aneb co nového pro kontrolu kvality v IB

LYNX

Aby nám neujel vlak… platí bohužel i v případě naší firmy. Věřte, že čas a vývoj v oblasti měřicí techniky utíká opravdu neúprosně.

Již je to asi jeden rok, co jsme se započali intenzivněji zabývat otázkou, čím dovybavit a modernizovat naši kontrolu kvality. Denně jsme bombardováni emaily nejen s nabídkami od čínských nástrojáren, ale přichází i nepřeberná nabídka pokročilých technologií výroby a měřicí techniky. I v tomto oboru běží vývoj nezadržitelně vpřed a člověk až žasne, co vše je předmětem nabídky. Se zřetelem k oblasti naší působnosti jsme se zaměřili na užší okruh nabídek, kterými se v současné době intenzivně zabýváme.

Vzhledem k neustále se zvyšujícím nárokům našich zákazníků jsme v rámci sériové kontroly kvality na lisovně vysloveně nuceni věnovat pozornost 3D měření během sériové výroby. V případě některých stávajících zákazníků je to již realita a aktuálně jsou tato měření prováděna na 3D měřicím centru na kontrole nástrojárny. Tam jsme však kapacitně omezeni a hlavně dochází k určitým nevyhnutelným časovým prodlevám. Nejjednodušším řešením by logicky bylo pořízení druhého 3D měřicího centra přímo pro kontrolu lisovny. Tyto portálové 3D stroje mají však své specifické nároky na velmi čisté prostředí, údržbu a obsluhu. Do výrobních prostor se pravdu moc nehodí, přičemž pořizovací náklady nejsou také rozhodně zanedbatelné (pro naše účely cca 1,5 mil. Kč). Před časem nás však zaujala žhavá novinka od firmy Renishaw pod názvem EQUATOR 300, což je programovatelný kompaktní 3D porovnávací přístroj (měřicí systém) určený především pro měření dílců v sériové výrobě.

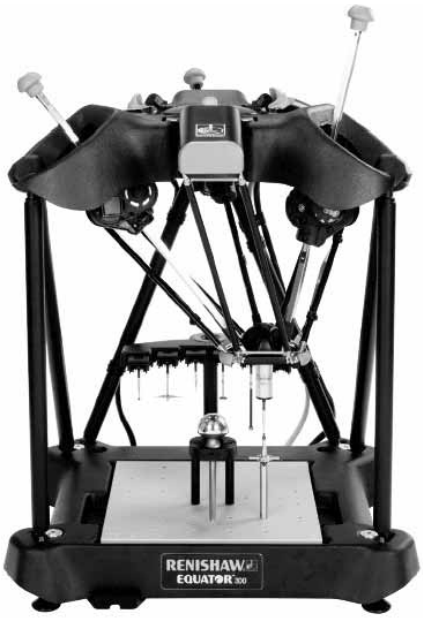

Ondřej Mareš
vedoucí ŘKJ

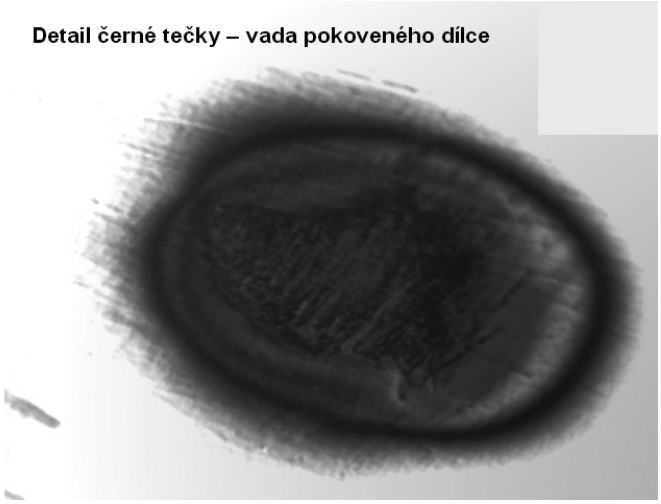

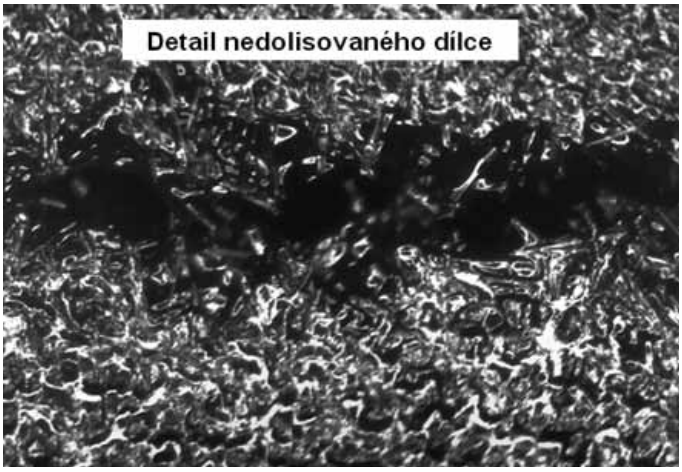

Akce Nájemce (pro úplně každého)

V říjnu se vyhlašovalo zahájení nového kola soutěže Podnikatel roku a při té příležitosti jsem měl možnost setkat se s jedenácti dosavadními vítězi. Asi nejznámější z nich jsou Zbyněk Frolík, letos vyznamenaný prezidentem republiky Masarykovým řádem, a Radim Jančura, mediálně populární majitel Student Agency , kterému vděčíme za žluté autobusy, vlaky Regio Jet, krásné „vlakušky" i za pronikavé zlepšení služeb u konkurenčních státních Českých drah.

Mluvilo se o všem možném, hlavně o blížící se krizi, jejíž obrysy všichni bytostně cítili ve vzduchu, a pak také o korupci - vážné nemoci současného světa a přímo agresívní rakovině České republiky. V té době začínal se svou protikorupční mediální aktivitou Andrej Babiš, což někteří přijímali se značnými rozpaky. „Nechce tu snad být najednou příslovečný kozel zahradníkem?!" ptali se.

A tak jsem se nabídl, že vytvořím všeobecné podnikatelské Desatero, které bude jasné, přehledné, správné, čisté, průzračné – no, pozor, skoro by se mi vnucovala na jazyk slova Standy Grosse *křišťálově čisté, že čistší už být nemůže* – ale to použít nechci, protože Gross byl přece „kozel", ale my to myslíme *upřímně*, že! Vlastně upřímně ne, protože on to myslel taky, takže lépe je dobře - to je tak obyčejné, že mi to snad ještě žádný „kozel" neukradl - i když pro Obyčejné lidi už tu chtěl *Lepší život* Jiří Paroubek… Pěkně jsme tu češtinu už stihli zneužít, znásilnit a zmrvit!

Tak tedy Desatero navrhnu, všichni ho zkritizují, doplní, opraví – a pak ho za značné mediální publicity vydáme - každý podnikatel od mamuta Andreje Babiše až po posledního klempíře, lezoucího po střeše, se jím bude řídit a v republice najednou nebude místa pro korupci, šlendrián, podvody, špatnou práci, kmotry, nesoucitnost…

Nebudu dlouho napínat, asi tušíte, jak jsem pochodil. Vytvořil jsem Sedmero zásad, které jsem svým přátelům – podnikatelům roku - poslal ke kritice a doplnění:

1. Podnikatel ani jeho firma neuplácejí, ani úplatky nepřijímají a nepoužívají ani skryté korupční metody.

2. Podnikatel ani jeho firma se nedomlouvají s dalšími účastníky výběrových řízení na společném nebo koordinovaném postupu.

3. Podnikatel ani jeho firma nevedou žádná jednání ani styky s politiky mimo oficiální struktury. Podnikatel nestojí v zákulisí žádné politické strany, není kmotr, ani se s kmotry nepřátelí a nevyužívá žádných jejich služeb.

4. Podnikatel ani jeho firma nevlastní ani nemanipulují s žádnými akciemi na doručitele.

5. Podnikatel , resp. jeho firma, věnují nejméně 5% čistého ročního příjmu na charitu, a to na doložitelné a jasně dobročinné účely.

6. Majetkový stav podnikatele je transparentní, přehledně doložitelný a logicky zdůvodnitelný v rámci zákonných i obecně morálních požadavků.

7. Podnikatel ani jeho firma neposkytují žádné plnění bez řádného daňového dokladu.

Nastalo, bohužel, jen to první, tedy kritika. Tomu se nelíbil zákaz akcií na doručitele, onomu zase povinnost dobročinnosti, jinému něco jiného. Zase jednou jsem se přesvědčil, že bezbřehá demokracie je velice špatný systém. Desatero, které by vyhovovalo všem, prostě nesložím, a když ano, tak to ude bezpohlavní, nic neřešící prohlášení nemající ani cenu papíru, na kterém je napsáno. Pak mě napadly dva sobě podobné výroky, jejichž jména autorů si již nepamatuji, ale to není podstatné:

„Jsou dvě věci, které mě na tomto světě naplňují úžasem: Nebe plné hvězd nad hlavou a morální zákon ve mně!"

a druhý:

„Ten nepřísnější soudce tvých činů sídlí v hloubi tvého srdce!"

Skutečně, příroda nás všechny vybavila tímto úžasným mechanizmem! To jenom řvavá konzumní reklama , zkažená společnost, narušené vztahy v nás potlačily morální zákon a přehlušily přísného soudce - svědomí. Ale jsou tam a čekají na použití, stačí jenom zavřít oči, nekoukat jeden večer na pokleslou televizi, nečíst hloupé bulvární časopisy, neslídit po facebooku – zkrátka, mít vůli být zase člověkem a ne spotřebním hovádkem.

Pro trvalé zlepšení nás všech, protože podnikatelé sami nic

nezmůžou, vidím jedinou, velmi nepopulární cestu: Musíme začít každý u sebe a musíme se řídit hlasem nejpřísnějšího soudce, kterým je vlastní svědomí. Pokud toto nedokážeme, budeme stále otrávení z politiků – ale jak tam mohou být lepší, když jsme si sami tyhle demokraticky zvolili?! Jak mohou z nás špatných vyrůst zázračně poctiví poslanci?! V demokracii jsou politikové obrazem voličů, takže si nemáme na co stěžovat. Začněme každý pořádně pracovat, nebát se a nekrást, odmítat korupci na všech stupních, nezávidět, nenadávat. Tahle změna se postupně promítne do poslanců, do zákonů, do celé společnosti. Bude to trvat léta, ale jiná zázračná medicína na skladě není.

Chovejme se každý podle holé skutečnosti: Na tomhle světě jsme jenom Nájemci, kteří mají za úkol pronajaté ne-i -movitosti zvelebit, zušlechtit, dluhy na nich váznoucí zaplatit, děti jim svěřené dobře vychovat, povolání jimi vybrané správně a užitečně vykonávat! Nic z toho současná společnost lidi ani neučí, ani od nich neúčtuje. My však víme, že tato společnost a její názory jsou papundeklové, jako byly hvězdy, kladiva a srpy za komunistů a hákové kříže za nacistů a stejně jako ony skončí jednou na smetišti. Co zůstává, je naše svědomí a Akce Nájemce:

Správný Nájemce nevyžírá, nezadlužuje, nesnižuje hodnotu, nesměňuje trvalé za chvilkové. Správný Nájemce zvelebuje, spoří, ukládá, rozvíjí, vychovává, zlepšuje!

Nájemcem přitom vůbec nerozumím člověka, který hospodaří s velkým majetkem, ať už svým nebo státním. S největším pronajatým majetkem totiž hospodaří každý z nás – a tím je zdánlivě jeho vlastní čas a zdánlivě jeho vlastní život. Nechovejme se k těmto nejvyšším hodnotám tak, jako by byly naše vlastní – ale tak, jako by nám byly propůjčeny a my jsme s nimi hospodařili v rámci

Akce Nájemce pro úplně každého!

Kvido Štěpánek
ředitel firmy

Bushido aneb cesta válečníka

Abychom správně pochopili, co vlastně znamená bushido /vysl.bušído/, musíme znát ty, kteří si cestu bojovníka vybrali, podle ní žili, bojovali a bezmezně v ní věřili.

Jsou to japonští samurajové. Samurajové jsou i v dnešní době považováni za vzor morální a duševní čistoty a dokonalosti. Jsou japonskou obdobou pro řád rytířství, známý v Evropě. Jejich zrod se datuje na rozmezí let 794-1185. Z počátku tvořili malé skupiny bojovníků, které se časem zformovaly do větších soukromých armád. Jejich prvořadým úkolem bylo chránit svého pána, a to za jakoukoliv cenu, i za cenu svého života. Měli právo zabíjet, mohli vzít život komukoliv, například za zkoušku nového samurajského meče (katana) často zaplatil nevolník svým životem. Vše se změnilo až v období Edu, kdy bylo jasně stanoveno právo samuraje zabíjet. Dalším jeho výsostným právem bylo vykonání rituální sebevraždy, tzv. seppuku (v překladu rozřezání břicha). Seppuku bylo očištění samuraje a jeho rodiny od ostudy, potupy. Jedná se o křížové rozřezání břicha pomocí malého meče (vakizasi) nebo nože (tanto). Nakonec byla samurajovi sťata hlava vlastní katanou - poslední úkon (useknutí hlavy) vykonal jeho pomocník. Být pomocníkem při seppuku bylo považováno za velikou čest.

Bushido aneb cesta válečníka je soubor nepsaných pravidel, které musel každý samuraj dodržovat. Je nutné zdůraznit, že je také dodržoval, a to nejen v boji, ale i v každodenním životě. Je to vlastně morální kodex bojovníka. Ideologickým základem bushida byla v Japonsku rozšířená náboženství, jako je zen-buddhizmus, šintoizmus. Hlavní myšlenky bushida jsou vlastenectví a věrnost. Všechna učení obsažená v bushidu se zrcadlí v činech, protože „ vědět a činit je to samé“ (Wan Yan Ming).

Hodnoty , které provázejí cestu bojovníka:

1.) Spravedlnost

Spravedlnost, přímost jako hlavní myšlenka bushida tvořila páteř samurajských hodnot. Přímost, spravedlnost - je ta síla, pomocí níž víme, jak máme konat. Je to základní myšlenka, kterou se řídí naše činy. Patří sem také pojem povinnosti „giri“. Povinnost je motivační silou i v případech, když už všechno ostatní pominulo.

2.) Odvaha a vytrvalost

Odvaha, která se stává ctností pouze v případě, když chrání pravdu a čest. Čest a věrnost jsou vlastnosti, ze kterých se rodí pravá odvaha. Samurajské děti si začaly osvojovat tyto dvě vlastnosti již v útlém věku. Může se nám zdát krutým rodič, který ještě před svítáním probudí své dítě, aby v zimě a bosé odneslo jeden vzkaz - ale je to pouze nástroj k vytvoření dokonalé duše bojovníka, člověka.

3.) Soucit a dobrá vůle

Soucit a dobrá vůle nejsou vnímány u samurajů jako slabost, nýbrž jsou přesně mířenou silou, která dokáže jak zachraňovat, tak i zabíjet.

4.) Zdvořilost

Zdvořilost je ctnost pramenící ze soucitu, protože vyjadřuje respektování osobnosti a citů druhého člověka. Podle Japonců se v nejvyšší formě zdvořilost blíží k lásce.

5.) Pravdomluvnost, upřímnost

Bez této ctnosti je zdvořilost pouhá hra stínů. Slovo samuraje mělo takovou váhu, že jeho písemné potvrzování bylo zbytečné. Do dnešní doby se v Japonsku například uzavírají obchodní smlouvy pouze slovně a jejich porušení nepřichází vůbec v úvahu. Je pro ně nepředstavitelné, aby se dané slovo porušilo nebo přímo nedodrželo.

6.) Čest

Čest je nejvyšší ctností bushida. Je to cit, který na sebe váže

osobní důstojnost a sebehodnocení. Čest jako pojem je v japonské slovní zásobě novinkou. V dobách samurajů se čest vyjadřovala spíš slovy jako jméno nebo tvář. Pokud samuraj „ztratil svou tvář", byla to pro něj ta největší potupa, ponížení. Pocit potupy ze ztráty cti byl samurajům vštěpován již od útlého dětství, učili je, že „nečestnost je jako jizva na kmeni stromu a čas, místo aby ji zahojil, ji dělá stále větší". Pokud samuraj nedokázal svoji čest získat zpátky odplatou, měl povinnost vykonat rituální sebevraždu, tzv. seppuku.

7.) Věrnost, loajalita

V japonské feudální společnosti vládla přísná hierarchie - v první řadě byla věrnost a loajalita ke svému pánovi. Toto rozdělení se přenášelo i na rodiny, které byly vázány věrností manželky k manželům, dětí k rodičům, mladších sourozenců k starším…

8.) Sebeovládání

Japonci zřídkakdy vyjadřují svoje skutečné pocity, respektive jakékoliv pocity. Platí to hlavně o emocích. Na jedné straně věří, že tím ruší svou vnitřní harmonii a mír, a na druhé, že může jejich utrpení, bolest či smutek narušit harmonii ostatních lidí. Ze zdvořilosti a soucitu k ostatním Japonci nepláčou nebo nevyjadřují vztek nahlas. Ve jménu bushida tlumí i ty nejpřirozenější city, aby nebylo narušenou souznění myšlenek a činů. Sebeovládání dosahuje své dokonalosti i v rámci rituální sebevraždy (seppuku). Její vzorné provedení si vyžadovalo až nadlidské sebeovládání.

Závěrem bych rád dodal, že i když je už doba samurajů (bohužel) dávno minulostí, myšlenky a hodnoty, které jsou obsaženy v bushidu, stále přežívají v životě.

Je pouze na nás, jestli si alespoň některé z nich dokážeme osvojit a ctít , přenést jejich mocnou sílu do každodenního života, a tím obohatit nejen náš život , ale i všech, kteří nás obklopují.

V přeneseném slova smyslu každý den bojujeme své osobní bitvy, každý z nás jde svojí cestou bojovníka, tak proč se nenaučit, co dělá bojovníka lepším bojovníkem a člověka lepším člověkem???

Ladislav Maťo
ŘKJ D1

10 LET PROVOZU INFORMAČNÍHO SYSTÉMU HoC V NAŠÍ FIRMĚ

V listopadu tomu bylo právě deset let, co jsme podepsali předávací protokoly o funkčnosti informačního systému HoC. V roce 2000 jsme věděli, že systémy, které sloužily k účetní evidenci, budeme muset změnit. Nebyly vzájemně propojeny, obsluha byla rozdílná a každý systém zastřešovala jiná firma.

Do plánu na r. 2001 se dal nákup nového IS za cca 4 mil. Kč, vytvořila se pracovní skupina pro výběrové řízení a zavádění IS. Nové systémy používaly shodné vybavení pro jednotlivé moduly - operační systém Windows - a ke zpracování dat docházelo průběžně.

V prvním kole jsme měli výběr ze 16 nabídek od 2 do 14 mil. Kč, prezentovaný firmami z celé ČR. Do druhého kola se dostalo 5 firem, které byly pozvány k prezentaci přímo do naší firmy. Nakonec došlo k omezení na 3 IS - Noris, K2 Ostrava a HoC Vysoké Mýto. V konečném výběru jsme vsadili na společnost SIS, která prezentovala poslední IS, byla z Vysokého Mýta (nejblíže) a její zaměstnanci (majitelé) vystupovali „ bez kravaty" přirozeně a srozumitelně.

Při jednání o zavedení systému nám s Honzou Kolomým vstávaly vlasy hrůzou. Naši představu o postupném navedení jednotlivých modulů nám pracovníci SIS rozbili a domluvili jsme se proto na zavedení po celozávodní dovolené v roce 2001, a to hned naostro, bez záložního zpracování na starých systémech. Podle nich by to byla zbytečná dvojí práce a my se můžeme plně soustředit na nový systém!

Tento postup se ukázal správný. Práci před dovolenou, kdy si přetahovali data z našich systémů do jejich, nemohu posoudit, ale po dovolené bylo vše připraveno. Zaměstnanci SIS se rozdělili na jednotlivé provozy podle modulů, které se na nich používají. Ve finanční účtárně byl p. Řezníček s dvěma spolupracovnicemi. Trpělivě nás zaučovali a vysvětlovali, postupně přecházeli od jedné účetní ke druhé. Jaké bylo naše překvapení, když jsme zjistili, že máme účetní doklady zaúčtovány a účetní závěrku a podklady k výkazům zpracovány ve stejném čase jako v předchozím měsíci! Postupně přímý dohled od zaměstnanců SIS skončil,dokázali jsme si vzájemně poradit a nebo jsme pomoc projednali po telefonu. Měsíčně se konaly společně schůzky, na kterých jsme probírali nedostatky a věci k řešení.

Po zavedení systému mě požádal dr.Mareš, finanční ředitel ORPY a tvůrce systému, jež jsme využívali, zda by mohl přijet a systém si prohlédnout. Byl překvapený, co jednotlivé moduly umějí, obdivoval rychlost a způsob zavedení, finanční dostupnost za cca 2,7 mil Kč. ORPA si pořizovala v té době také nový systém, ale za dvojnásobnou cenu. Slova uznání nás všechny potěšila.

Spolupráce se společností SIS je velmi dobrá, postupně dochází k rozšiřování funkcí jednotlivých modulů a jejich přizpůsobení našim podmínkám. Často jsme iniciátory nových myšlenek na vylepšení celého HoCu, jež slouží i dalším firmám, které tento systém používají. Bohužel někdy svojí nedůsledností odstupujeme od věcí, které jsme měli vyřešeny, nedokážeme si uhlídat správné číselníky a vazby v systému, a to k naší škodě. Bráníme se rozšiřovat si znalosti z dalších modulů, a tak samostatně čerpat informace pro svou práci. K lepšímu využití HoCu by přispělo informační školení našich zaměstnanců od pracovníků SIS, kde by funkce jednotlivých modulů znovu představili.

Přeji nám i NAŠEMU HoCu mnoho dalších úspěšných let!!!

Jiří Bláha
vedoucí účtárny

Pomocník za všechny peníze aneb víkend s Mokařem

Tak jsem jednou vyrazil na dřevo – účty za plyn jsou pořád větší a větší, ale teplo v zimě hold neošidíte. Obzvlášť, pokud máte doma malé děti. A dřevo je dnes už asi poslední levné topení, tedy pokud si jej uděláte sami.

Domluvil jsem se s lesníkem, který potvrdil termín, a vyrazili jsme do lesa. Místo bylo sice trochu z ruky, ale co, řekl jsem si. Hlavně, že něco bude, protože dnes je o dřevo hodně velký zájem, který s blížící se zimou stoupá. Když jsme přijeli na místo, nejdřív jsem radostně očima přeměřil množství suchých stromů, které jako by jen čekaly na pokácení a odvoz. Úsměv mi troch zamrzl, když jsem si prohlédl terén – 200 metrů od silnice a v kopci, který snese srovnání se slušnou sjezdovkou. Hlavou mi běžely různé bláznivé nápady od kladky až po pronajmutí koně.

A jak to tak bývá, člověk někdy složitě vymýšlí řešení a opomene ta, která se sama nabízejí. „Vyzkoušej Mokař," poradil mi recepční, když jsem se mu svěřil se svým problémem. „Mokař?" odpověděl jsem, „to by šlo, ale hodí se pro tak těžkou práci v lese?" Z předešlých zkušeností s Motúčkem a Mokařem jsem měl představu, co dokáží, ale souvislou práci jsem s nimi ještě nedělal. A tak jsem vyrazil s Mokařem do lesa.

Dál už to vypovím ve zkratce – když končil den, tak jsem byl tak unavený, že jsem měl problém zvednout pilu, ale Mokař stále jezdil a tahal do kopce nejen dřevo, ale později už i mne. Zvládl skoro 5 hodin práce v těžkém terénu, nahoru dolů, s těžkými poleny, přes větve a nerovnosti, zkrátka vyjel všude. Jediný limit byl výkon obsluhy, tedy mne ☺. Nejsem příznivcem laciné reklamy, ale kdo nevěří, ať to vyzkouší.

Mokař je špičkový český výrobek, který usnadní práci takovým způsobem, že budete zírat.

Martin Šlesingr
personalista

Chci vychovat světového šampióna

Mnozí si jistě řeknou, že je to pěkný sen, ale my u nás doma tomu říkáme jasný cíl!

Nemožné? Vůbec ne, náročné však ano. Kde by se jinak vzali všichni ti Jágrové, Čechové, Záhrobské, Sáblíkové, Bauerové, Kvitové a další??? Všichni tvrdě dřeli od malinka a šli nekompromisně za svým.

Na začátku letošního září můj syn Milan vybojoval v letním biatlonu na kolečkových lyžích dvojnásobného mistra republiky v kategorii dorostenců. Závodilo se v sobotu i v neděli, oba dny byl maximálně úspěšný a těšil se ze dvou zlatých medailí. Já jsem se pochopitelně pochlubil kolegům a dostalo se mně následující odpovědi - tak o něm napiš do Občasníku. A protože jsem z těch, kteří si dobré zkušenosti nenechávají pro sebe, předám vám jich pár v tom smyslu, co všechno obnáší výchova a příprava mladého sportovce.

Když chceš v životě něco dokázat, musíš mít svůj cíl a musíš za ním jít! A to přesně Milan ví!

Před lety si vysnil, že se stane profesionálním sportovcem, a vytyčil si ten nejvyšší cíl. Netají se tím, že chce jednou být mistrem světa ve svém oboru.

Se sportem Míla začal už v 6 letech. V předžákovské kategorii závodil v přespolním běhu, běžeckém lyžování a následně v cyklistice. S přibývajícím věkem tomu podřídil úplně vše. Projevil se naplno jeho talent - a pak to šlo ráz na ráz. Už několikrát změnil působiště své základní školy. Postupně tak chodil na ZŠ Včelákov, Hlinsko, Pardubice, Hlinsko a Letohrad. Jeho současné docházení do devítky (kvarta) LSG Letohrad je jeho pátým místem, kde se vzdělává. Není to vůbec snadné, dělat takové změny mezi osmým a čtrnáctým rokem věku! Každá škola má jiné osnovy a tématické plány a také samotná výuka se značně liší. Zvykat si na nové spolužáky a kantory je nesmírně náročné a musím říci, že před svým synem hluboce smekám. Někdy nechápu, jak to celé zvládá. Musí být silná osobnost.

Sportovec musí být inteligentní a vzdělaný. Studijní zázemí je velice důležité, a tak musí mít školu co nejblíže svému poslání. Jedině tak si může zajistit nejlepší úroveň pro své budoucí povolání, kterým je profesionální sport, a nezanedbat svoji vzdělanost. Na dálku se dnes nedá dlouhodobě dělat ani jedno. Všechen svůj čas Míla věnuje škole a sportu, dál není nic, jen pravidelný spánek. Dá se říci, že má den

rozdělený na 3 x 8 hodin. To je stávající stav. V minulosti trávil hodně času v autě, většinu tréninků s ním absolvovala manželka, já jsem často mimo domov, takže to muselo jít beze mě. Mnohdy jsem byl kritizován od svého okolí, že kluk pořád mění školy a že stále jezdí v autě pryč. Ale on se tak rozhodl sám, není to tak, že ho táta s mámou do něčeho tlačí, jak bývá zvykem možná jinde. Nejtěžší byl přechod z obyčejné základky na gymnázium, mezi děcka, která jsou na „gymplu" od šestky. Milanova častá absence pro různá soustředění odhalila mezery, které musel tvrdě vytěsnit doučováním asi ve třech předmětech. Je zvyklý bojovat, takže to dal, ale musím říci, že září a říjen měl Milánek dost napilno. Konec konců dnešní sportovci jdou většinou studovat na vysoké školy, takže je třeba makat naplno hlavně na střední škole, ale to ho teprve čeká. Doba, kdy kluci z vesnice uměli báječně kopat do balónu a dostali se do světa, aniž by uměli pořádně „kváknout", je dávno tatam. Dnešní sportovci vítězí převážně hlavou, svaly jsou sice potřebné, ale mnohdy až druhořadé.

Také výchova je velice důležitá a obtížná. Chceme, aby byl hoch slušný a sebevědomý. To není vůbec lehké, musí být dostatečně drzý, aby se prosadil a probojoval se vším, co mu život postaví do cesty, a to v souladu s normou správného chování. Je dost inteligentní, tak si s tím poradí. Moc dobře ví, že nafoukaný grázly nemá nikdo rád. Na druhou stranu vím, že kluci jsou machři a občas to dávají najevo. Měl by přeci prodat to, co umí, a že toho je dost, to se musí nechat. Já spíš přemýšlím, jak ho vybavit do života v rámci odbornosti, zručnosti atd. To, jak funguje čelní diferenciál, jaké stoupání má osmička šroub a jaké je pořadí zapalování zážehového šestiválce, to už je pasé. To bylo za mě, on to asi nebude nikdy potřebovat. A to i v případě, kdyby dělal cokoliv jiného. Dokonce, málokterý strojař toto dnes vypálí od boku. Občas mně syn vleze do dílny a začne něco řezat pilou, vrtat a sekat sekyrou. To jsem pěkně nervózní. On je to chlapec šikovný, ale těžko mu vysvětluji, že si jednou blbě škrtne sekyrou o koleno a je všechno, co jsme doteď dělali, nenávratně pryč. Hřebík ale zatlouct musí i doktor!!! Je toho tolik, co bych mu chtěl předat. Je to prostě po všech stránkách náročné.

Letos jsem na něj měl nejvíce času o dovolené. Celou dovolenou seděl vedle mě a navigoval. Mamka ho pustila dopředu. Není to u nás moc zvykem, v rámci své bezpečnosti se v autě dopředu moc nehrne. Ve svých 15 letech zná dokonale celou Evropu. Baví ho nesmírně zeměpis, zná téměř všechny státy světa včetně hlavních měst. Takže dovolená se dělá podle něj. Letos chtěl vidět Švýcarsko, tak jsme ho tam dovezli. Je přeci jedno, jestli najedeme kilometry do Chorvatska nebo jinam, a když to přinese něco našemu miláčkovi, jak mu doma říkáme, tak je to jen dobrá investice. Vždy plánujeme dovolenou tak, aby to dávalo smysl. Také jsme se zastavili v italských Dolomitech. V rámci tréninku jsme vyběhli na horu vysokou 2800 metrů a zpět. Od trenérů jsme měli jasně daný plán pohybu, dovolená pro nás nikdy neznamená válení se. Až na ty dva dny, čemu já říkám absolutní relax a totální vypnutí. To dodržuji každý rok. Jinak v kufru vozíme kolečkové brusle a každý den musíme najet min. 20 km. To je v rámci Milanova tréninku nutné. I když já už tomu jeho tempu nestačím. Přiběhnu chvíli za ním na kopec, on kouká dolů, dělá, že je tam už věčnost, a mezi řečí povídá to jeho oblíbené: „Kde jsi byl?" Ale nakonec mě to těší, vždyť jsem se nemohl dočkat na to, až bude lepší než já! Jsem také rád, že používá výhradně rozum, vše dobře promýšlí a dělá tak, jak ho vedu. Někdy dokonce přesně vím, co udělá. Manželka říká, že to jsem já, a tak není těžké zjistit, co asi udělá.

Milan si prošel několika sportovními kluby. Postupně jsme tam rostli, ale také odcházeli z těch, které nám začaly být malé. Průběžně jsme dělali běh, cyklistiku, lyžování a nakonec biatlon. Jsme zaměřeni na všestrannost. Základy pyramidy v tomto případě platí dvojnásob. Stavíme postupně a ze široka. Na to se určitě jednou nechá dát pěkná špice. Ale ne každý to chápal. Ne všude jsme se bohužel rozešli v dobrém. Někteří holt nepochopili, že to myslíme vážně a že musíme jít tam, kde je větší konkurence, a posouvat se vzhůru. Klub, který nejezdí na nejvyšší soutěže v republice a nepřipustí růst talentovaných sportovců do vyšších podniků, tyto talenty doslova zazdí, protože je prostě nerozvíjí dál. Toho jsem si byl vědom, a tak jsem šel tvrdě z klubu do klubu. Důležité bylo to, že jsme postupovali skutečně vzhůru. Průběžně se Milan účastní různých soutěží, včetně mistrovství republiky a olympiád mládeže jak v cyklistice, tak v běžeckém lyžování. Svými výsledky se řadí vždy ke špičce. Když přijedeme na závody, je tu a tam slyšet mezi soupeři: „A kurňa, Žemla je tady." To mě vždy potěší, také si hlídám Milanovy soupeře, zjišťuji o nich vše, co se dá, hledám jejich slabé stránky a do těch při závodu bušíme, dokud je nezničíme. Vedu „mladýho" manažerským způsobem. Vše musí mít jasný cíl, k tomu potřebný plán, dostatek informací a pořádný trénink. To jediné funguje. Všichni říkají, že jsem blázen, ale zároveň obdivují naše výsledky.

Míla má i své koníčky - jedním z nich je snowboard. Má to doporučené kvůli trénování rovnováhy. Kdyby měl čas, asi by na prkně závodil. Je do něj zapálený a je fakt, že to na něm umí. Má to také ale svoje stinné stránky. Tak třeba na sjezdových lyžích nikdy v životě nestál a ani se na ně nechystá. Má je výslovně zakázané. Na sjezdovkách se totiž zatáčí jinak než na běžkách a sebemenší pokus to zkusit okamžitě ničí styl. Přenášení váhy je tak rozdílné, že jedno svezení může způsobit problém na půl roku. Stejně, jako když Milan bruslil s hokejkou. Naučil se takové návyky, že jsem jeho bruslařský styl na lyžích rovnal celý rok. Jsou bohužel věci, kterým se holt musí vyhnout.

Co se sportovního odvětví týče, má pochopitelně své vzory - dokonce se s nimi občas potkává. Vloni byl na letním táboře u Kateřiny Neumannové na Zadově. Občas trénuje svůj styl u Radima Nýče v Bedřichově. Na startu horských kol pobyl vedle Lukáše Bauera. Na svých trénincích a závodech se v současné době potkává s Michalem Šlesingrem, naším špičkovým a nejlepším reprezentantem v biatlonu.

Občas spolu prohodí pár vět. Milan Michala obdivuje pro jeho skromnost. Nechápe, že se takový borec světové úrovně baví s mládeží. Já jsem za to rád, myslím, že se od něj naučí to, jak se má chovat ke svým mladším kolegům.

Za dobu závodění Míla ve svých 15 letech absolvoval více jak 250 různých závodů. Dnes už může říci - od těch okresních až po mezinárodní. Jeho pokojíček se blýská asi 60 medailemi a několika poháry z těch nejlepších umístění. Na stole je vyrovnáno něco přes 100 diplomů.

A jak se Milan dostal k biatlonu?

Udržuje si vysoký standard, a tak není divu, že na sebe upozornil krajské trenéry na zimní olympiádě mládeže před dvěma lety, kteří ho oslovili a nabídli mu vyzkoušet si nezávazně jednu sezonu v klubu Biatlonu OEZ Letohrad. Lyžovat umí a střílet ho prý naučí. Kdo by to nezkusil, když je tam juniorská reprezentace a sportovní centrum mládeže, které zastřešuje talenty z celé republiky! Protože Milan disponuje výborným potenciálem, byl ze žákovské kategorie zařazen o rok výše k dorostencům na malorážku a všichni doufali, že se „chytne". Do prvního závodu šel s jasným cílem - nebýt poslední, a tak si ho splnil na 100%, když dojel předposlední. Biatlon ho natolik uchvátil, že se mu začal věnovat naplno. V průběhu zimní sezony se probojoval až na vytouženou bednu, a to v závodu Českého poháru v kategorii, kde byl pouze na návštěvě. Průběžně podával vyrovnané výsledky a závod od závodu se vylepšoval. Vše nasvědčovalo tomu, že závěr sezony bude nad původní očekávání. To ovšem ještě nikdo netušil, že bude nominován z pozice náhradníka do mezinárodní soutěže olympijských nadějí konané v Polsku.

Jako nejmladší závodník na tomto šampionátu doslova přetavil veškeré šance do něj vložené v pořádný kus železa a dovezl si medaili. Vybojoval tak luxusní druhé místo ve střední Evropě, když za sebou nechal nejen celou českou dorosteneckou špičku, ale i Poláky, Maďary a Slováky! Tento výsledek by před sezonou nepředpověděl ani ten největší optimista! Nakonec náš borec v péči OEZ Letohrad nasbíral v poháru tolik bodů, že mu to vyneslo výkonnostní třídu Mistr, kterou disponují pouze borci na předních místech tabulky celkového pořadí Českého poháru. Těmito výkony se zařadil do sportovního centra mládeže ČR, čímž se dostal mezi dotované mladé sportovce. Významnou část jeho soustředění hradí svaz.

To ještě více potvrdilo jeho rozhodnutí bojovat o místo v reprezentaci. Už ví, že je to reálné. Změnil bydliště a školu, jak jsem již zmínil, a jde si tvrdě za svým. To, že on je v Letohradě a já v Jablonném, je obrovská náhoda a jsem za to strašně rád, že ho máme já a moje žena, tak nějak v pomyslné přímce na mapě, mezi sebou. Vždyť je to ještě dítě!

Úspěchy jsou úžasné, ale také zrádné. Milan moc dobře ví, že to vůbec nic neznamená a že musí zůstat nohama na zemi. Má před sebou ještě minimálně deset let tvrdé dřiny, než se dostaví důležité výsledky, které se počítají. Je to ale perfektní výsledek několikaleté tvrdé dřiny, který je třeba ocenit. Rozhodně je to obrovské zadostiučinění pro jeho okolí, bez kterého se zatím neobejde. Vždyť má obrovskou podporu celé naší rodiny!

V době, kdy píši tento článek, je s týmem na soustředění ve Švédsku. Odtud pokračují na další štaci do Rakouska, aby je trenér udržel na sněhu a odvedli tak společně vynikající výsledek na dalším mistrovství, které bude mimo jiné v den našeho podnikového „Splnění". Z tohoto důvodu jsem se také omluvil z letošní účasti.

Já si ovšem dělám hlavu z toho, jak budeme dohánět výuku ve škole. Máme sice dohodnutý individuální plán, škola nám vychází ve všem vstříc a Milan se každý den pravidelně učí předem stanovenou látku, i když je vzdálen dva tisíce km. Jak ovšem známo jest, zázemí školy se nahrazuje jen velmi těžko.

Ale když si porovnám všechny hodnoty, nakonec je stejně nejdůležitější jedna jediná věc, a tou je zdraví. Takže ze všeho nejvíce si přejeme zdravé děti!

To, co vám chci touto cestou sdělit, je, že je důležité, aby naše děti dělaly cokoli, co je baví, aby věděly, že někam patří, mají pevné zázemí a že to všechno dává jejich životu smysl !!!

Milan Žemlička
vedoucí D5

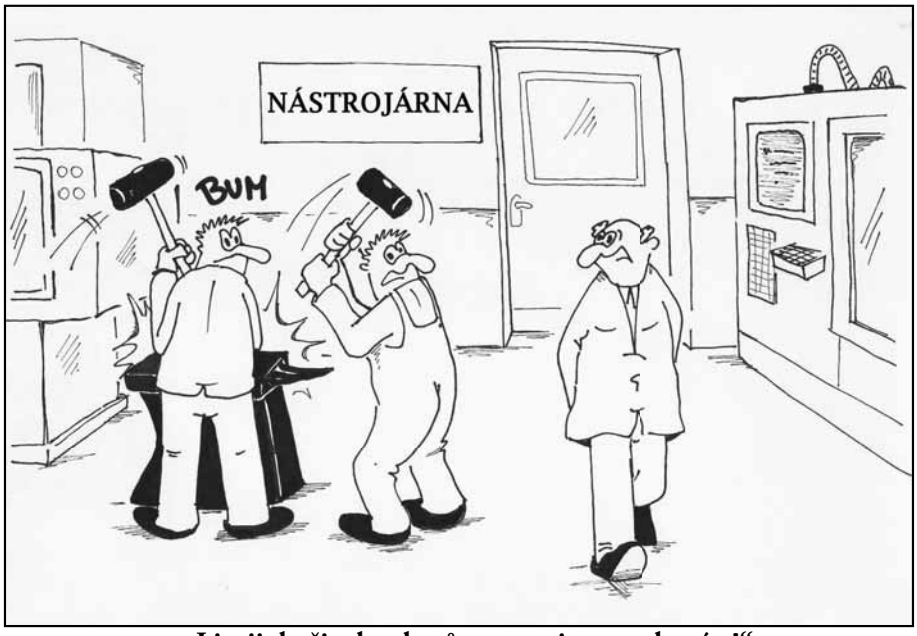

„Lituji, hoši, ale z keců prosperitu nevykováte!“

Den díkůvzdání (Thanksgiving Day)

Vážení čtenáři. Dovolte mi podělit se s vámi o jeden nevšední zážitek z pozdního listopadového večera, kdy jsme společně s manželi Lindou a Kenem Stapletonovými, kteří žijí v naší zemi už několik let, slavili Den díkuvzdání neboli Thanksgiving Day.

Nejprve trochu historie: Jedná se o tradiční severoamerický svátek, který patří do období dožínek – je to vyjádření vděku za úrodu, o kterou se dělili první američtí osadníci s původními obyvateli Ameriky. První doložená oslava tohoto svátku se konala v Saint Augustine (Florida) už v roce 1621. Ve Spojených státech amerických se tento svátek slaví každý čtvrtý čtvrtek v listopadu na konci žní, tedy v rozmezí 22. – 28. listopadu. V roce 1941 byl dokonce ustanoven zákonem a jeho pravidelné konání přerušila pouze II. světová válka. Jde o federální svátek, což znamená, že ho slaví všechny státy Federace. V učebnicích se dozvíte, že se při tomto svátku sejde celá rodina a že na stole nesmí chybět krocan s nádivkou a brusinkovou omáčkou a také dýňový koláč. Po celé 3 až 4 dny se Američané veselí a baví se s rodinou a přáteli, ve velkých městech se konají průvody v maskách apod. My jsme se však díky manželům Stapletonovým dozvěděli i jiné zajímavosti, například to, že spotřeba krocanů na Den díkuvzdání dosahuje v USA údajně kolem 50 milionů kusů, přičemž váha jednoho svátečního krocana může být 8-15 kg. Každý rok prezident Spojených států amerických učiní symbolické gesto a „omilostní“ jednoho krocana, který prý dožívá svůj život v luxusu na některé z farem. Vzhledem ke spotřebovaným krocanům jde však jen o symbolické gesto…

Od Lindy jsme se dále dozvěděli, že tento den je pro americké rodiny natolik důležitý, že lidé neváhají cestovat tisíce kilometrů, aby se sešli u jednoho stolu, což způsobuje mimo jiné dopravní zácpy a úmorné čekání v kolonách. Muži často tráví tento den sledováním amerického fotbalu buď v TV, nebo přímo na hřištích a fandí svým oblíbeným profesionálním či jen high school týmům. Zatímco muži fandí, ženy listují v reklamních letácích a plánují nákupy, neboť následující den, tzv. Black Frity, je dnem obrovských slev. Některé supermarkety otvírají dokonce už ve čtvrtek o půlnoci a před obchody se tvoří dlouhé fronty. Slevy se vztahují pouze na určitý počet kusů, takže kdo chce nakoupit výhodně, musí si opravdu pospíšit. Největší časové ztráty vznikají přebíháním z jednoho marketu do druhého, a tak na internetu existuje spousta zaručených návodů, jak tento čas minimalizovat, včetně toho, že si do navigace zadáte GPS souřadnice všech obchodů, které chcete navštívit, a optimalizujete délku trasy. Další vychytávkou je najmout si za pár dolarů nějakého teenagera, který odstojí fronty za vás, abyste mohli zůstat pěkně doma v teple, nebo si čekání ve frontě zpříjemnit četbou oblíbené knihy na skládacím lehátku, jež si nesmíte zapomenout vzít s sebou. Další velmi nepříjemnou záležitostí je nekonečné čekání u pokladen. Tomu se lze údajně vyhnout tím, že si vybrané zboží schováte někde na tajném místě v supermarketu (například v nějaké lednici nebo v jiném velkém spotřebiči) a pak, až fronty opadnou, se do obchodu vrátíte, zboží si vyzvednete a zaplatíte. Zkrátka zjistili jsme, že nejen Češi, ale i Američané jsou v mnoha ohledech značně vynalézaví…

Ale zpátky k tradicím a našemu večeru! Sváteční krocan s nádivkou, brusinkami a pikantní omáčkou byl vynikající. Namísto dýňového koláče se servíroval jablečný s oříšky, ale to myslím nebylo nijak na škodu. Každý host, jelikož se přeci jenom jedná o svátek vděčnosti, a to nejen za úrodu, měl možnost zamyslet se nad tím, co je v životě skutečně důležité, a vyjádřit svůj dík za vše, co dobrého za tento rok prožil. A to je, myslím, hlavní poselství celého svátku, podobně jako Vánoc, pokud si je nezkazíme urputnou honbou za pozlátkem.

Pavel Marek
Marketing and Sales

Když večer pustíte jakékoli televizní zprávy, máte po náladě. Korupce, úplatky, tunelování, neprůhledné machinace, zlodějna. Ať už ten negativní obraz dělají žurnalisté. nebo ta všechna svinstva skutečně pácháme a oni „jenom" pečlivě vybírají všechno špatné a o dobrém se nezmíní, neukazují skutečné Česko.
Skutečné Česko je jiné – plné pracovitých a poctivých lidí. Nevěříte?
Ale ano, vždyť celý náš Občasník je o nich!

Mgr. František Hodný, Lidická 1, Opava
Mobil 737 97 28 97, zaměstnání 552 797 081
E – mail G. frank@centrum.cz

Vážený pane řediteli,

dne 30. 10. 2011 jsem s mojí paní podnikl výlet z Jablonného na Suchý vrch. Jsme z Opavy a vůz jsme zaparkovali poblíž vašeho podniku. Po asi 25 km nádherného putování jsme se vrátili k autu a spěchali jsme s odjezdem. Přitom jsem svůj batoh položil vedle vozu a pak už si na něj nevzpomněl. Ztrátu jsem objevil až při příjezdu do Opavy. Kromě jiného v něm byla **peněženka s několika tisíci korunami, průkazy totožnosti, platební karty**. Kdo podobnou situaci zažil, dokáže odhadnout hloubku deprese ze ztráty i vidiny dalších nemalých životních komplikací.

Zmíněný stav však trval jen několik minut. Na mobilu se ozvala recepce Vašeho podniku a zpráva, že batoh je v rukou Vašich zaměstnanců a můžeme domluvit způsob jeho předání. Myslím, že pocit štěstí překonal mnohonásobně smutek ze ztráty. Jsme profesí učitelé a stejně jako mnoho lidí v naší vlasti neseme těžce morální stav naší společnosti. Radost z toho, že u nás jsou ještě lidé poctiví a čestní, měl na intenzitě naší radosti nemalý podíl.

Pane řediteli, byl bych Vám vděčný, kdybyste našel způsob, jak oběma zaměstnancům poděkovat. Třeba otištěním tohoto dopisu ve Vašem časopise, popř. i osobním poděkováním. Mé telefonické díky nám připadají přece jen trochu málo.
Velké poděkování patří

panu Ladislavu Paukovi
a jeho kolegovi panu Vítu Horníčkovi.

V Opavě 2011-10-31

Děkuji a jsem s pozdravem
Mgr. František Hodný, ředitel střední průmyslové školy

Vážený pane řediteli,
O celé záležitosti od obou pánů od pondělka vím a velmi mě těší, že se zachovali správně, a také mě těší Váš dopis. Podobně jako Vy těžce neseme současnou morální devastaci společnosti a jsem velice rád, že moji spolupracovníci tímto morem zasaženi nejsou. S jejich správným počinem samozřejmě seznámíme celou firmu.
S přátelským pozdravem,

ISOLIT- BRAVO: YOUR PARTNERS TO TURN YOUR IDEAS INTO REALITIES

Kvido STEPANEK
Isolit-Bravo, spol. s r.o.
561 64 Jablonné nad Orlicí, CZ

Dva příklady využití Cadmouldu ve firmě IB

Používání horkých systémů ve vstřikovacích formách je věc známá dlouhá léta a jejich návrh je zcela v rukou renomovaných firem. Až do doby nedávno minulé jsme důvěřovali zcela ve znalosti a zkušenosti těchto výrobců. Ovšem problémy, které se v praxi objevily, nás přinutily se touto problematikou zabývat hlouběji.

První, a to jistě všem zainteresovaným osobám známý, je případ dvou forem pro díly Opel Zafira. Jedná se o dosti složitý systém pro kaskádové vstřikování. Dodavatelem je fa Mold Masters. Problémem jsou nevysvětlitelné tlakové ztráty v samotném horkém systému - cca až 1000 bar. Proto fa MM přišla s návrhem vyrobit nový systém s novým designem. Jelikož se jedná o dosti nákladný projekt, i když na účet dodavatele, provedl jsem studii, abychom prokázali případné zlepšení. Ovšem z ní vyplynulo, že očekávaná zlepšení se nejspíše nedostaví. Vypočítaná úspora je cca 60 bar.... Otázka tedy zní: jak je možné, že dodavatel

navrhuje něco, čemu se dá snad jen říci, že se jedná o tzv. předobědové řešení. Důvod je velice jednoduchý. Tento dodavatel nedisponuje žádnými simulačními nástroji, kterými by dokázal vhodnost navrženého, a dokonce se shazuje před námi i před firmou Automotiv Lighting prezentací plnou nesmyslných výsledků, které odporují praktickým faktům. Výsledky jsou uvedeny v následující tabulce:

Druhým, opět odstrašujícím případem, je forma 20823. Jedná se zase o formu s horkým systémem. Dodavatelem je fa Orycon. Problémy jsou zde obdobné, a to neúměrné tlakové ztráty v horkém systému. Simulací bylo zjištěno, že tyto ztráty jsou okolo 700 bar. To se zkouškou vstřiku do otevřené formy zcela potvrdilo. Co na to dodavatel? Na můj dotaz, zda provádějí před výrobou simulaci, lakonický odpověděl, že to je drahé, Jedná se o dvounásobnou formu s T-systémem, viz obr.

Nicméně dodavatel přislíbil na vlastní náklady vyměnit trysky se stávajícím průměrem 6 mm za nové s průměry 10 mm. Rozvodná deska měla zůstat beze změn. To by ovšem byl zásadní problém, protože průměry v této desce jsou jen 8 a 10 mm v přívodním kanále. Simulací bylo prokázáno, že při změně rozvodné desky na 10, resp. 12 mm a výměně trysek tlakové ztráty klesnou ze současných 700 na cca 300 bar. Jaké je tedy poučení z těchto dvou učebnicových příkladů pro manažery a další kompetentní osoby, netřeba snad ani říkat nahlas. Aby nedošlo k omylu, tak moje odpověď je tato: Vyžadovat vždy od dodavatele deklarované tlakové ztráty v systému. Pokud ušetříme nákupem „výhodných trysek“, tak se nám to do budoucna pěkně vymstí!

Jan Kožnar
analytik procesů vstřikování plastů

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MPSV
OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST
PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Isolit-Bravo zahajuje cyklus odborných kurzů

Naše společnost zahajuje sérii vzdělávacích kurzů, které se podařilo získat v rámci projektu „Vzdělávejte se pro růst!“.
Tyto kurzy jsou financovány z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Příslušná žádost se podává na místně příslušné pobočce úřadu práce.
Jedná se o kurzy „Obsluha robotů ENGEL – řízení 100 a 200 – mírně pokročilí“, „ENGEL –řízení 200 – úroveň expert“ a „Konstrukce forem v automobilovém průmyslu – mechanika, kinematické a dynamické výpočty v SW Creo Parametric“.
Obsahové složení a zaměření kurzů jsme volili s důrazem na praktické výrobní problémy v kontextu požadavků našich zákazníků. Celkem se vzdělávacích akcí účastní 18 seřizovačů, technologů a konstruktérů, předpokládaná výše poskytnuté dotace je 409 000 Kč.
Od školení očekáváme zvýšení praktických znalostí a dovedností pracovníků, jejichž odborná způsobilost je klíčová při udržení stávajících a získávání nových zákazníků.

Hit vánoc 2011

RETRO styl je nesmrtelný, a i když už dříve slavil návraty, pak na chvíli upadl v zapomnění, je tu zas!!!

Co bylo pěkné a žádané dříve, přetrvává. Také rádi vzpomínáte na své oblíbené hračky, které vás provázely celým dětstvím?

Zajisté mezi ně patřily stavebnice Merkur, Seva, Cheva, hry jako Člověče, nezlob se, Dostihy a sázky, Logik, dáma, šachy a stavebnicové plošné mozaiky.

Oblibu si získali i igráčci – figurky, které znázorňovaly dříve nejpopulárnější povolání - zedník, kominík, popelář …- a dřevěné hračky. Malé slečny si hrály s mončičáky – plyšovými zvířátky s dětským obličejem, velkýma očima a ušima. Nezapomnělo se ani na dlouho zakazovaný hlavolam z dob Rychlých šípů – ježka v kleci.

Céčka – sbírá céčka… - původně vyráběná jako součást závěsů do oken a dveří, se stala u dětí cenným sběratelským artiklem. Modří skřítci šmoulové se usadili v regálech, na sešitech, samolepkách a omalovánkách.

Poptávka po těchto hračkách v prodejně IB je důkazem toho, že rozhodně ještě nepatří do starého železa, ale i dnes dokáží v dětských očích směle konkurovat i těm nejdokonalejším technologickým výdobytkům.

NÁŠ ZÁKAZNÍK - NÁŠ PÁN

V našich domácnostech našly své místo i Retro elektrospotřebiče – kuchyňská mechanická váha, vysavač, mixér, topinkovač, sendvičovač a rychlovarná konvice.

Po třiceti letech se vrátily výrobníky sody – sodovkovače. Už si nechceme kupovat těžké balíky balené vody, a proto si perlivé nápoje vyrábíme sami doma. V Bravo Soda láhvi nám 1 l vyjde na méně než 2 Kč.

PŘIJĎTE – PORADÍME – POSLOUŽÍME

Vaše prodavačky IB

Jak jsem se stal včelařem

Nikdy nezapomenu na to, jak jsem jako malý chlapec šel v úctyhodné vzdálenosti od včelína a pravděpodobně jsem se zalíbil jedné včele,která mi začala bzučet okolo hlavy. Asi každý ví, jaký je to pocit a co člověk začne dělat. Oháněl jsem se tedy rukama a začal jsem pelášit. Pravdou je , že jsem včele neutekl, ale jako bonus se mi zamotala do vlasů a následně mě odměnila žihadlem. Po necelých deseti minutách jsem již začal pocitovat, jak se mi postupně v obličeji vypíná kůže. Když jsem přišel domů a podíval se do zrcadla, jak vypadám,nevěděl jsem, zda to, co tam vidím, jsem opravdu já. Od té doby jsem měl přímo panickou hrůzu ze všeho, co bzučelo!!!

Život ale přinesl ,že jsme s manželkou zdědili včely. Nemusím asi nikomu říkat, pokud si přečetl předešlé řádky, co se se mnou dělo! Začal jsem uvažovat o tom , že zajedeme za nějakým včelařem a domluvíme se s ním, aby si včely odvezl.

Po krátké rodinné poradě jsem se nakonec rozhodl , že si včely necháme a že budu včelařit. Jako první krok jsem začal studovat na internetu, nakoupil velké množství doporučené literatury a vzdělával se. Dalším krokem byl nákup ochranných pomůcek , jako jsou kompletní kombinéza, rukavice, gumáky … Mohu vám říct , že po 14 dnech, co jsem četl a dostával nové informace, jsem se cítil jako mnoholetý včelař.Toto moje přesvědčení mě drželo do doby, než jsem byl tak zhruba pět metrů od včelína. Musím podotknout,že moje první cesta ke včelám byla v polovině května, což jsou, dnes už mohu říci, patřičně aktivní. Ten bzukot včel byl tak hlasitý,že jsem se musel zastavit a přehodnotit situaci. Náhle jsem se necítil jako mnoholetý včelař , ale jako vystrašený začátečník. S velkým sebezapřením jsem vložil klíč do zámku a odemkl jsem včelín. Poprvé jsem na vlastní oči viděl, jak vypadají úly. V odborné literatuře píšou ,že je potřeba provádět pravidelné kontroly včelstev. Teoreticky jsem to měl zmáknuté na jedničku do doby, než jsem otevřel první úl. To, co potom nastalo, jsem si nepředstavoval ani v nejhorších snech!!! Ne jedna ,ale stovky včel vylétly přímo na mě. Nyní již také vím, co znamená výraz stát jak přibitý. Hlavou se mi honily myšlenky,jak budu reagovat, pokud by se mi dostaly pod kombinézu! Potom taky psali, že člověk nemá podléhat panice , nemá se ohánět,ale stát a ony se prý uklidní a vrátí se zpět do úlu. Pokud to člověk čte,tak se to zdá velice jednoduché, ale v reálu to je o něčem jiném. Pravdou je to, že skutečně po necelých pěti minutách se včelky vrátily tam, kam měly. Ihned jsem zaklopil víko a celý se klepaje jsem opustil včelín.

Ztratil jsem chuť a zájem něco číst,protože realita byla jiná,než popisovala odborná literatura.Zajel jsem za starým včelařem,abych se zeptal, v čem jsem udělal chybu.Druhého dne pln odhodlání jsem šel na včelín druhé kolo, abych provedl popisovanou kontrolu. Byl jsem poučen ,že musím pouze mírně pootevřít víko a použít kuřák ,aby se včely uklidnily.Jaké bylo moje překvapení,když jsem dodržel tento postup - vylétlo jen malé množství včel! Byl jsem na sebe hrdý,že jsem to dokázal. Je psáno, že pokud včelař provádí kontrolu rámků, což je součást úlu, kde včely ukládají med nebo matka klade, je potřeba rámky zbavit včel, aby bylo možné jej prohlídnout. Opět jsem se dočetl ,že toto se provádí takzvaným smykem.Teoreticky a doma nanečisto cvičeno na jedničku. Prakticky se jedná o to , že se musí vyndat rámek se včelami a určitým pohybem shodit včely zpět do úlu.Po prvním pokusu jsem měl obavu z toho, zda si nevykloubím obě ruce.Pochopil jsem ,že tento způsob není zcela vhodný pro moje včelařské začátky. Náhradní alternativa byl jemný smetáček, a to bylo to správné.

Budu upřímný v tom , že jsem šel krůček po krůčku a z každého nového poznání a zjištění jsem měl neskutečnou radost! I nezdarů bylo dost,ale potvrdilo se mi pravidlo,že každá věc zlá je k něčemu dobrá. Po perném prvním měsíci jsem hovořil se starším včelařem a ten se mě zeptal, zda jsem vytáčel a kolik jsem vytočil medu. Řekl jsem , že ne, a on

odpověděl - to musíš!

S velkým nadšením jsem si připravil medomed, což je zařízení, do kterého se dávají dovezené rámky od včel. Když je v rámcích zavíčkovaný med , znamená to,že je zralý a kvalitní. Oblékl jsem si potřebné a vyrazil. Postupně jsem kontroloval rámek po rámku a zralé jsem si dával do připravené přepravky. Pokud si někdo myslí, že má dokonalou ochranu, jako jsem byl v domnění já, tak zpravidla bývá velice rychle vyveden z omylu. Pravděpodobně preventivně jsem dostal dvě žihadla do krku . Chvíli jsem čekal, co se bude dít,zda nebudu mít příznaky alergie, protože jsem nevěděl, zda alergický jsem, či nikoli. Nedělo se nic , a tak jsem pokračoval v načaté práci. Z mého prvního vytáčení medu jsem měl neskutečný zážitek , když jsem viděl krásný, voňavý jarní med.

Musím se přiznat , že jsem zpočátku nevěřil ,že by se mi včelaření mohlo stát koníčkem,ale nyní mohu říci ano. Jako další musím podotknout velice pozitivní věc, a to je ,že ke včelám mám respekt a asi budu mít stále. Pokud jsem však na včelíně a pracuji se včelami, moje myšlenky jsou pouze soustředěny na to, co dělám. Je až k neuvěření, jak si při této činnosti vyčistím hlavu!!!

Karel Slavík
Vedoucí lisovny

Jak ten čas letí...

Je to neuvěřitelné, jak ten čas rychle běží. Připadá mi, že to bylo nedávno, kdy jsem svoji dceru Báru vedla poprvé do školy. Před týdnem mi volala z internátní školy v Liberci: „ Mami, prosím tě, poznamenej si do diáře, 9. března máme Maturitní ples. Pozvánku ti doručím, až bude vytištěná, a platí pro tebe i tvůj doprovod."

A tím to vlastně začalo. Nyní se v hlavě mladé slečny, kromě myšlenek na učení, také prohánějí myšlenky na organizaci plesu, stužkovacího a pomaturitního večírku, když vše dobře dopadne. S tím také souvisí typicky ženská otázka: V čem půjdu? Co si vzít na sebe? Jako každé zdravé mládí v sobě nese touhu po originalitě, revoltu proti diktátu, ale zároveň úctu k tradicím a slušnosti, etiketě.

Tudíž v této době jsou naše rozhovory proloženy řadou otázek týkajících se již vyřčeného. Jednou je to: „ Mami, prosím tě, hodilo by se jít k maturitě v tomhle nebo v tomhle? Prosím tě, mami, nezúžila bys mi tyhle šaty?" A naposledy přišla otázka: „Mami, prosím tě, kde je ta knížka o etiketě od pana Špačka? Musíme dát dohromady organizaci ceremoniálu, řeč a tak." „Hmm," protáhla jsem obličej. „A to neznáte z rodin, z tanečních a z hodin rodinné výchovy ve škole? No, je nahoře v knihovně. Ovšem dej na ni pozor!" Nato zazněla dceřina reakce: „ Mami, jako bys to neznala z mého vyprávění. Hodiny rodinné výchovy už nemáme, občanka je na tři tečky, ani potřebné zákony pro život tam nebereme, leda tak skladbu vlády…a etiketa? A ve škole? Je vidět, že jsi již ze školství dlouho pryč ☺.

Nakonec nám to nedalo a ještě ten večer jsme spolu snovaly plány a přípravy, pročítaly onu knížku „Velká kniha etikety". Byl to krásný večer s laskavou knížkou, protože pan Špaček to vše píše se svým typicky jemným humorem. A už se moc těším na to, co jejich přípravná skupina nakonec dá dohromady!

Nicméně, bylo mi trochu smutno, když jsem si řadu pravidel z naprosto běžných životních situací promítla do svého okolí a každodenních situací ve městě, v práci, v obchodech, v televizních záběrech z naší politické scény apod. Především, jak často se setkávám s tím, že nový zákazník se hrne do obchodu, aniž by počkal, až ten, kdo vychází, vyjde ven. Jak často v pracovních telefonátech slýchávám, tedy vlastně neslýchávám, že se někdo zřetelně představí, natož aby se dle pravidel slušného telefonování zeptal, zda neruší na schůzce a zda může hovořit. Aby také respektoval soukromí , to znamená, že když volá v hodinu mimo obvyklou pracovní dobu, aby se omluvil, že ruší, ale bohužel je situace vážná, a tak musí vás kontaktovat apod. Dále pak o raději nemluvit o četnosti vulgárních slov nejen v dopravních prostředcích, ve školách , ale i v televizních pořadech.

Nad těmi všemi vybavenými situacemi mi prolétla hlavou myšlenka, že je obrovská škoda, že se z našeho osobního i pracovního života ztrácí slušnost a kolegiální všednodenní etiketa. Dáváme tak najevo všem, že si nevážíme sami sebe, svých bližních, spolupracovníků a známých. Jak si potom můžeme vážit toho, co ti druzí dělají , a výsledků jejich práce?

Při této myšlence mi zrak právě spočinul na náhodně nalistované stránce, kterou bych si dovolila závěrem plně ocitovat pro ty, kteří by měli zájem si v této knížce zalistovat a začíst se:

„Guth-Jarkovský píše ve svém Společenském katechismu, že člověk by měl být zdvořilý i vůči nezdvořilým; zdvořilé slovo působí i na hrubého člověka a nezřídka mění i jeho smýšlení. Měl by být zdvořilý i v hádce, při důtkách, trestech atd., neboť čím zdvořileji , přitom vážně a přísně si vedeme, tím jsou naše slova účinnější. Člověk by měl být zdvořilým zejména vůči podřízeným, nižším a prostším; zdvořilost slouží vznešenému a pomůže překlenout propast, která bohatého dělí od chudého, představeného od podřízeného."

S vírou, že slušnost a úcta se vrátí do našich každodenních životních situací a nebude jenom doménou plesů, tanečních, či dokonce jen času vánočních svátků a přelomu roku, zdraví

Šárka Slavíčková
manažerka SaM

Jede, jede mašinka…

Stalo se už tradicí, že v předvánočním čase elektrická mašinka ve výloze papírnictví IB přináší kolemjdoucím dětem potěšení a radost.

Náš šikovný spolupracovník K.M. ji dopravil na dvoukolovém vozíku a odborně instaloval. Je spokojený s dobře vykonanou prací…

Ale co to??? Dvoukolák nikde!!! Jako posel špatných zpráv se vrací zpět do firmy.

Zanedlouho přichází vysvětlení. Pozorná K.H. spatřila kárku úmyslně vhozenou do vod Tiché Orlice naschválníčkem J.K…

Jela, jela mašinka…

Potěšení a radost přinášela mašinka pouze několik dní. Vandal a kazisvět X.Y. zpřetrhal a rozřezal její pohon. Tentokrát nemocnou mašinku uzdravil zručný elektrikář J.S.

Takže jede, jede mašinka – ale na jak dlouho???

prodavačky IB

Kdo mohl tušit, že to přijde tak brzo?

Nedávno jsem doma našel pár disket o objemu celých 1,44 megabajtů! Tenhle nález mě pobavil a byl jsem samozřejmě zvědav, co že jsem si to na ně před pár lety uložil. Sedl jsem si k počítači a automaticky hledal disketovou škvíru. Nikde nic. No jasně, došlo mi, vždyť já jsem zhruba před dvěma lety měnil „bednu“ a na té nové už žádný otvor pro diskety není!

Je to zvláštní, ale ještě na samém konci minulého tisíciletí se mi diskety povalovaly všude. Diskety asi nebyly stavěné na to, aby spolehlivě přežily svého majitele, ale až teď mi došlo, jak malou životnost vlastně měly. Takový báječný vynález, a přitom mezi obdivným „no tedy, vy jste mi to přinesl na disketě „ a pohrdavým „to si děláte srandu, že mi to nesete na disketě“ neuběhlo ani tak moc času! Možná deset, dvanáct let, což je opravdu velmi málo na věc, která byla v dobách své největší slávy považovaná za samozřejmost. Našim rodičům diskety nic neříkaly a našim dětem nebudou říkat tuplem nic.

Vynález jedné, jediné generace!

Za dobrou hodinku přemýšlení jsem nepřišel na žádný jiný případ takového náhlého zmizení podobně rozšířené a populární technologie. Vinylové desky nebo magnetofonové pásky vývoj sice už dávno převálcoval, ale přesto si našly své uplatnění a v klidu přežívají. Ne tak diskety. Odhaduji, že nejdřív na diskety si někdo vzpomene až při dalším zatmění Slunce. Lidi budou koukat z oken na oblohu a sem tam někdo upustí poznámku: No jo, vzpomínáte si na takový ty malý placatý diskety? Když bylo zatmění v devadesátým devátým, dívali jsme se přes to černý kolečko.

Disketu jsem si doma schoval teď, když už není užitečná, ale je z ní historický artefakt. Koukám se kolem sebe na všechna ta cédéčka, dévédéčka, přenosné harddisky, uesbéčka, empétrojky, mobily a jiné výdobytky moderní doby, které každý den používám, a jsem zvědav, co bude dělat za pár let disketě společnost.

Tomáš Pokorný
technolog Nástrojárny

7 alternativ benzinu aneb na co budeme jezdit v roce 2025?

Na co budou jezdit auta v budoucnosti? Stane se novým pohonem elektřina, vodík nebo kuchyňský olej? Bude důvodem přechodu na alternativní paliva vyčerpání zásob ropy, drahý benzín nebo ekologie? Je vůbec reálné masové využití aut na alternativní paliva? Představujeme sedm alternativních pohonů:

1. Auta na elektřinu (elektromobily)

Jejich princip je zdánlivě jednoduchý: baterii auta zapojíte večer do zástrčky a ráno můžete jet. Jde o slibnou technologii, která ovšem stále naráží na řadu nedostatků. První a zásadní nedokonalostí elektromobilů jsou právě baterie. Ty současné mají nízkou kapacitu a krátkou životnost i dojezd. Moderní Li-ion baterie, které jsou technologicky vyspělejší, jsou zase velice drahé.

Pokud by se měly elektromobily uplatnit masově, bylo by nutné vybudovat síť „dobíjecích stanic“. A přitom narážíme na další překážku: elektrická síť není na elektromobily připravená. Většina lidí se vrací z práce přibližně ve stejnou dobu. Pokud by všichni najednou zapojili své elektromobily do sítě, hrozil by kolaps.

Společnost ČEZ, která se rozhodla vývoj elektrických automobilů podporovat, přišla s novou myšlenkou: auto zaparkujete k dobíjecí stanici a na obrazovce si zvolíte čas, do kdy chcete mít baterie nabité. Automatika pak sama spustí nabíjení v době nižší zátěže sítě. Nicméně není jasné, zda takové řešení bude dostačující. Pokud by došlo k masovému nasazení elektromobilu, zvýšila by se spotřeba elektrické energie a musely by být vybudovány nové elektrárny.

Jiným řešením, o němž se uvažuje, je využití sluneční energie, která by poháněla elektromobily přes solární panely umístěné na střeše. Toto řešení je ale zatím hudbou budoucnosti, protože při dnešní spotřebě a nízké účinnosti solárních panelů by takové auto moc daleko neujelo. Lepších výsledků dosahují jen experimentální prototypy, které asi ještě pár let zůstanou mimo dosah zákazníků.

2. Auta na líh

Alkohol je nejen oblíbenou složkou mnoha populárních drinků, ale i účinným palivem. Už dnes je v mnoha zemích malé procento lihu povinnou součástí benzínu. Ale proč se benzínu nezbavit úplně a nejezdit na čistý líh? K tomu je samozřejmě nutné auto se speciálním motorem.

Líh jako automobilové palivo je velmi oblíbený například v Brazílii. Jenomže ceny ropy i lihu kolísají. Takže někdy je výhodnější jezdit na benzín, jindy na líh. Proto v poslední době vzrostla obliba automobilů se dvěma motory. Pokud půjde cena lihu nahoru, jednoduše přepnete páčku a můžete zase jezdit na zastaralý a nemoderní (přesto ale v tu chvíli levnější) benzín.

Otázkou je, jakým způsobem líh získávat. Jak se ukázalo, vyrábět palivo ze zemědělských plodin, jako je kukuřice, řepka nebo sója, není úplně nejideálnější řešení. Biopaliva tzv. 2. generace se vyrábějí z rostlinných zbytků, případně speciálně pěstovaných energetických rostlin. K jejich pěstování lze využívat málo úrodné půdy. Nedávno ale několik podobných projektů skončilo neslavně. Jak se ukázalo, ze slámy, roští a pilin se líh získává velice těžko. Samotné pěstování energetických rostlin zase vyžaduje hodně vody, hnojiv a mechanizace. A konečně, investoři s překvapením zjistili, že na málo úrodných půdách dosahují malé úrody.

3. Auta využívající olej z řas (biopaliva)

Do biopaliv 3. generace jsou vkládány velké naděje. Tato alternativní paliva vznikají z řas, které produkují kapičky oleje, jež mohou být poměrně snadno přeměněny na palivo. Výnos na jeden hektar může být až 30 x vyšší než při použití nejrentabilnějších energetických rostlin.

Pěstování je v podstatě jednoduché: řasy potřebují jen slunce, teplo, CO2 a živiny. To vše řasám poskytuje speciální zařízení, tzv. „bioreaktor“, v němž řasy vytvářejí olej, kterého je možné využít pro pohon automobilů. Pokud si ale chcete palivo z řas natankovat, zklameme vás. Celý projekt je teprve na začátku a ještě nějaký čas potrvá, než bude běžně dostupný.

Vědci ale zašli ještě dál. Díky genetické úpravě vznikla biopaliva 4. generace. Upravené bakterie vyrábějí palivo s takovou účinností, že spotřebují více CO2, než je pak vypuštěno do ovzduší. Přebytky se zachytí a uloží do země. Tato technologie je ale teprve ve vývoji a její použitelnost v praxi je zatím nejasná.

4. Auta jezdící na kuchyňský olej

Jezdit na kuchyňský olej? Tato nová móda pronikla také do Česka. Do upraveného motoru je možné nalít běžný rostlinný olej, který se používá na vaření. A nejen to – olej, který do auta nalijete, nemusí být ani nový. Po vyčištění je možné jezdit na použitý olej, například z fritovacího hrnce.

Abyste mohli na kuchyňský olej jezdit, je potřeba upravit motor. Úpravu lze provést na většině (především starších) dieselových motorů. Přestavba stojí kolem 40 000 Kč a řidiči tvrdí, že se jim náklady vrátí zhruba po 50 000 ujetých kilometrech. Návratnost se odvíjí od druhu použitého oleje a od aktuální ceny nafty.

Ale pozor – české zákony olej jako palivo neuznávají a řidič se tedy může setkat s problémy. Ani vliv na životní prostředí není dosud jasný, i když mají rostlinná paliva lepší výsledky v produkci oxidu uhličitého. Při spalování oleje totiž mohou vznikat další nebezpečné látky.

5. Auta na vzduch (Airpod)

Nápad využívat vzduch pro pohon automobilů se zrodil počátkem 90. let, ačkoli podobné technologie byly známy už dříve. Teprve lucemburská firma MDI však uvedla celou koncepci v život a v současné době připravuje svůj první vůz do prodeje.

Celý princip vypadá ideálně – auto má malý kompresor a obrovské nádrže na stlačený vzduch. Připojíte ho k elektrickému proudu, který natlakuje plyn do zásobníků během dvou minut a spotřebuje přitom elektřinu zhruba za 20 – 30 Kč. Dojezd na plnou nádrž má být asi 200 km. Samotné auto pořídíte za 6 000 euro (asi 155 000 Kč).

I tato revoluční myšlenka má svá ALE. A je jich hodně. Především uvedení na trh v prosinci není jisté. Již v minulosti byl totiž termín zahájení prodeje posunut. Také samotné technické hodnoty nevzbuzují důvěru. Dojezd 200 km považují experti přinejlepším za nadsazený, stejně jako maximální rychlost vozidla, která má být pouhých 70 km/h. I to se některým odborníkům zdá nadsazené. A konečně, motor neoplývá nijak oslnivým výkonem (pouze kolem 4 kW). Pokud by se však přece jen černé předpovědi o konci ropy vyplnily, mohl by být tento model použitelný například pro přepravu na letištích nebo popojíždění v centrech měst.

6. Auta na vodík

Není to tak dlouho, co nás vodík měl zachránit. Celá ekonomika měla jet na vodík a my se měli zbavit závislosti na ropě. Vodíkové hybridy jsou vlastně elektromobily, ovšem místo baterií mají vodíkové články. Ty vyrobí elektřinu a vedlejším produktem je pouze vodní pára. Pořád je tu ovšem jedna velmi podstatná překážka – na Zemi nikde čistý vodík nezískáte, musíte ho vyrobit. A na to je potřeba energie. Dalším problémem je skladování vodíku. Pro modelový automobil na vodík by nádrž zajišťující dojezd cca 600 km vážila přes 130 kg a zabrala by 282 litrů.

Vodík je možné vyrobit poměrně snadno ze zemního plynu, kterého jsou o něco větší zásoby než ropy. Celkový problém závislosti a vyčerpatelnosti však vodíková technologie neřeší. Další možností je rozklad vody, který ale potřebuje elektřinu. Ta může vznikat v jaderných elektrárnách nebo ze solárních panelů. Většina elektřiny je ale stejně zatím vyráběna spalováním fosilních paliv. Připočítat je také nutné náklady na stlačení plynu a dopravu vodíkových nádrží.

Ke spalování vodíku v automobilu jsou potřeba palivové články. Jejich výroba je nákladná a vyžaduje vzácné kovy, například platinu. A konečně, nádrže na vodík zabírají dost místa. V budoucnu snad dokážeme vodík chemicky vázat na krystaly kovů, čímž se problém skladování vyřeší. První prototypy zaberou – v přepočtu na ujeté kilometry – jen polovinu místa ve srovnání s elektrickými bateriemi.

7. Auta na zemní plyn (CNG)

Stlačený zemní plyn (Compressed Natural Gas) je fosilní palivo, stejně jako ropa. A stejně jako ropa produkuje skleníkové plyny. Je jich ovšem daleko méně. Auta na zemní plyn jsou k životnímu prostředí šetrnější než ta benzínová. Jsou také bezpečnější. Pokud dojde k úniku plynu, CNG se ve vzduchu rychle rozptýlí a nevznítí se tak snadno.

Většinu benzínových aut lze snadno přestavět na CNG. Hlavní nevýhodou této technologie je velikost nádrží, které často zaberou celý kufr auta. A také nízká hustota čerpacích stanic. V Evropě je najdete především v Itálii, u nás se jejich počet postupně zvyšuje.

Většina vlastníků si tak musí k autu pořídit ještě domácí čerpací stanici. Poněkud lepší je situace v USA, kde obliba těchto automobilů stoupá díky daňovým úlevám a růstu cen benzínu. Na jeden m3 plynu ujedete auto na CNG zhruba stejnou vzdálenost jako na litr benzínu – cena je však asi jen 15 Kč. Pořizovací cena zhruba odpovídá dieselovému motoru.

Anička Dynterová
ŘKJ D2

Motúčko jede do světa

V letošním roce jsme se více zaměřili na prodej Motúčka v zahraničí a mohu směle prohlásit, že si naše Motúčko začíná podmaňovat i zahraniční zákazníky. A na které země se naše snaha nejvíce zaměřila? Logicky na ty nejbližší.

Slovensko – na jaře jsme se tam zúčastnili dvou výstav (v Trenčíně a v Bratislavě) a navíc se nám podařilo dostat Motúčko (po slovensky Motofúrik) do reportáže ve Slovenském rozhlasu a do pořadu Slovenské televize „Farmárska revue“, kde o něm v polovině září proběhla cca 3-minutová reportáž (můžete se na ni podívat na www.motucko.cz).

Nedá mi to, ale musím se zmínit o jedné „perličce“. Režiséra tohoto pořadu zaujalo naše Motúčko takovým způsobem, že mi hned po natáčení volal a jedno si objednal.

Doposud jsme na Slovensku prodali asi 100 Motúček.

Německo – zde jsme se letos účastnili tří výstav. Je to, co se týče prodaných kusů, zatím druhá nejúspěšnější země (první místo si stále drží Česká republika). V Německu se zatím prodaly stovky kusů, ale cítíme tady obrovský potenciál, který se pokusíme v maximální míře využít (příští rok máme v plánu prodat v Německu minimálně 2000 ks).

Rakousko – dle našeho názoru také země s velkým potenciálem. Letos jsme se tam účastnili na dvou výstavách. V množství prodaných kusů ale velmi zaostává za Německem – prodaly se zde pouze desítky kusů.

Lucembursko – účastnili jsme se zde jedné výstavy, doposud se zde prodaly stejně jako v Rakousku desítky kusů.

Itálie, Švýcarsko, Španělsko – země již trochu vzdálenější, zde se zatím příliš nedaří – v těchto zemích se prodaly pouze jednotky kusů.

Polsko – pro mě zatím největší zklamání. V Polsku jsme se účastnili asi na 10 výstavách, vyvinuli jsme zde obrovské úsilí, ale výsledek zatím, jak se lidově říká, „nic moc“ - konkrétně to znamená jednotky prodaných kusů.

Co se týče prodeje v zahraničí, tak jsem velmi optimistický a doufám, že již brzy budeme slavit Motúčko s výrobním číslem 5000, a to především díky jeho exportu.

Petr Bodlák
vedoucí SaM

Vlast v ohrožení

V září 1938 se nad naší zemí stáhla těžká mračna temné budoucnosti. Po letech slovních útoků přešel německý diktátor Adolf Hitler k přímé konfrontaci. Vyhlásil částečnou mobilizaci a soustředil k československým hranicím bezmála 2 a půl milionu dobře vyzbrojených a vycvičených vojáků rozdělených do pěti skupin armád. Československá vláda mobilizovala úplně a postavila do pole něco přes milion odhodlaných mužů. Část z nich zaujala bojové postavení v pohraničních pevnostech, intenzivně budovaných po tři předchozí roky. Ale situace nebyla pro nás vůbec růžová – v březnu téhož roku totiž Němci obsadili Rakousko, odkud jsme nebyli pevnostně chráněni, velká část hranice, kde nyní sousedíme s Polskem byla německá. Budoucí fronta se tak měřila na 2.000 kilometrů a na její uhájení by republika potřebovala nejméně třikrát tolik vojáků. Další problém tkvěl v tom, že československá armáda byla mnohonárodnostní a Čechů v ní byla jen polovina. Pětina byla českých Němců, u kterých akutně hrozila vlastizrada, podobně tomu bylo u Maďarů a Slováci už tenkrát pošilhávali po vytvoření vlastního „státu". Čeští Němci- civilisté byli z Německa tajně vyzbrojení a pokoušeli se o povstání v pohraničí. Přesto proběhla mobilizace 23. září 1938 téměř ukázkově a do 48 hodin čtyři pětiny útvarů hlásily plnou bojeschopnost. V rozhodném okamžiku nás ale zradili naši smluvní spojenci Francie a Anglie, kteří v Mnichově podepsali „ o nás bez nás" dohodu o odstoupení českého pohraničí Hitlerovu Německu. Všichni se na nás vrhli jako supi. Polsko přišlo s požadavkem na odstoupení Těšínska , Maďarsko požadovalo Podkarpatskou Rus . Ani v tak těžké chvíli stateční muži a ženy neklesli na mysli a velitelé armád v čele s hlavním velitelem Ludvíkem Krejčím žádali po prezidentu Benešovi, aby se republika bránila.

Mnohokrát dějepisci a vojenští historikové zvažovali, co by se stalo, kdyby… a jaké byly motivy jednotlivých účastníků dění.

Řekl bych, že nejblíže pravdě byl historik Ferdinand Peroutka, který po válce líčil svoji příhodu z těchto dnů: Peroutka navštívil německého velvyslance v Praze. „Vy máte přístup k prezidentu Benešovi", řekl mu velvyslanec. „Vyřiďte mu tedy toto: Máte v republice i v armádě pětinu Němců, kteří se vám bouří a povstávají. Nemáte na vybranou. Abyste udrželi pořádek, musíte některé zastřelit, jiné pověsit , některé jejich domy vypálit a některé srovnat se zemí. Nic jiného nemůžete udělat, nic jiného vám nezbývá a udělat by to musel každý. A ž potom ale přijde na vaše území německá armáda – a já vám zaručuji, že se tak stane – a vojáci uvidí ty zastřelené a pověšené a domy vypálené či pobořené, nebude síly, která by je udržela od strašné pomsty na vašem obyvatelstvu!" Peroutka se skutečně téhož dne k prezidentu Benešovi dostal a vzkaz mu přetlumočil. „V tu chvíli jsem viděl v Benešových očích skutečný děs" líčil později Peroutka . „Beneše přepadl strach o samu existenci českého národa…"

Podívejme se na následující mapě na vojenskou situaci v posledních zářijových dnech onoho přetěžkého roku 1938 a seznamme se s muži, kteří tenkrát veleli československé armádě.

Kvido Štěpánek
ředitel firmy

Vojenské reálie

Několik vysvětlivek pro nevojáky nebo ty vojáky, kterým vojna moc nevoněla:

-vlastní síly se na vojenských mapách označují vždy červeně, nepřítel je modrý

-směry plánovaných vlastních či předpokládaných nepřátelských úderů se označují šipkami , obvykle s uvedením čar = pozic, kterých má útočící jednotka do stanoveného času dobýt

-při rozsáhlém útoku - jako v případě napadení republiky Hitlerovým Německem – se zakreslují do základní mapy pouze nástupní sestavy útočících vojsk

-všechny armády používají podobnou hierarchii vojenských jednotek. Nejmenší jednotkou je vždy družstvo, které tvoří 7-10 vojáků. Tento počet vychází z psychologie – je to největší skupina, kde se jednotlivci ještě detailně znají a kde mohou vzniknout přátelské vztahy na život a na smrt. Hierarchie pokračuje přes četu, rotu (u dělostřelců baterii), prapor (oddíl), pluk, brigádu až po divizi. U divize se zastavme. Divize (někdy se nazývá též svazek) je pozoruhodná tím, že je to nejmenší bojová jednotka, která může ve válce samostatně operovat. Je na to prostě zařízená, má vlastní průzkumný prapor, dělostřelecký pluk s oddílem stíhačů tanků, které v případě prolomení fronty nepřátelskými tankovými klíny zachraňují situaci, spojovací pluk, rozsáhlé mobilní opravárny, proviantní prapor,velký štáb s plánovači a další pro válku nezbytné jednotky – v neposlední řadě též polní nemocnici s pojízdnými operačními sály a zručnými chirurgickými týmy pracujícími v nepřetržitém provozu – zatímco nižší jednotky typu brigády nebo pluku mají pouze polní obvaziště. Divize má podle státu a okolností 10.000 až 20.000 vojáků, výjimečně až 30.000. Vyšší jednotkou je armádní sbor, složený ze dvou až čtyř divizí, dále je armáda – složená ze dvou až tří armádních sborů. Nejvyšší jednotkou je skupina armád, skládající se ze dvou až pěti armád. Sovětský svaz používal ještě takzvaný front, složený z několika skupin armád.

-téměř všechny armády světa používají bezmála stejné hodnosti. V armádě je vždy rozdíl mezi funkcí a hodností, přičemž rozhodující není hodnost, ale funkce. Vojáci (to jsou všichni uniformovaní muži a ženy) se podle hodností dělí na vojíny (základní hodnost), poddůstojníky (svobodník, desátník, četař – v některých armádách seržant), praporčíky (rotný až nadpraporčík) a nejvyšší kategorii - důstojníky. Sami důstojníci se dělí na nižší (podporučík, poručík, nadporučík, kapitán), vyšší (major, podplukovník, plukovník) a generály (brigádní generál, generálmajor (divizní generál), generálporučík, generálplukovník, armádní generál). Ve válce státy obvykle zavádějí ještě nejvyšší hodnost generál-polní

Wehrmacht: 2,3 mil. mužů vč. částečné mobilizace
1 900 tanků, 2 500 bojových letadel

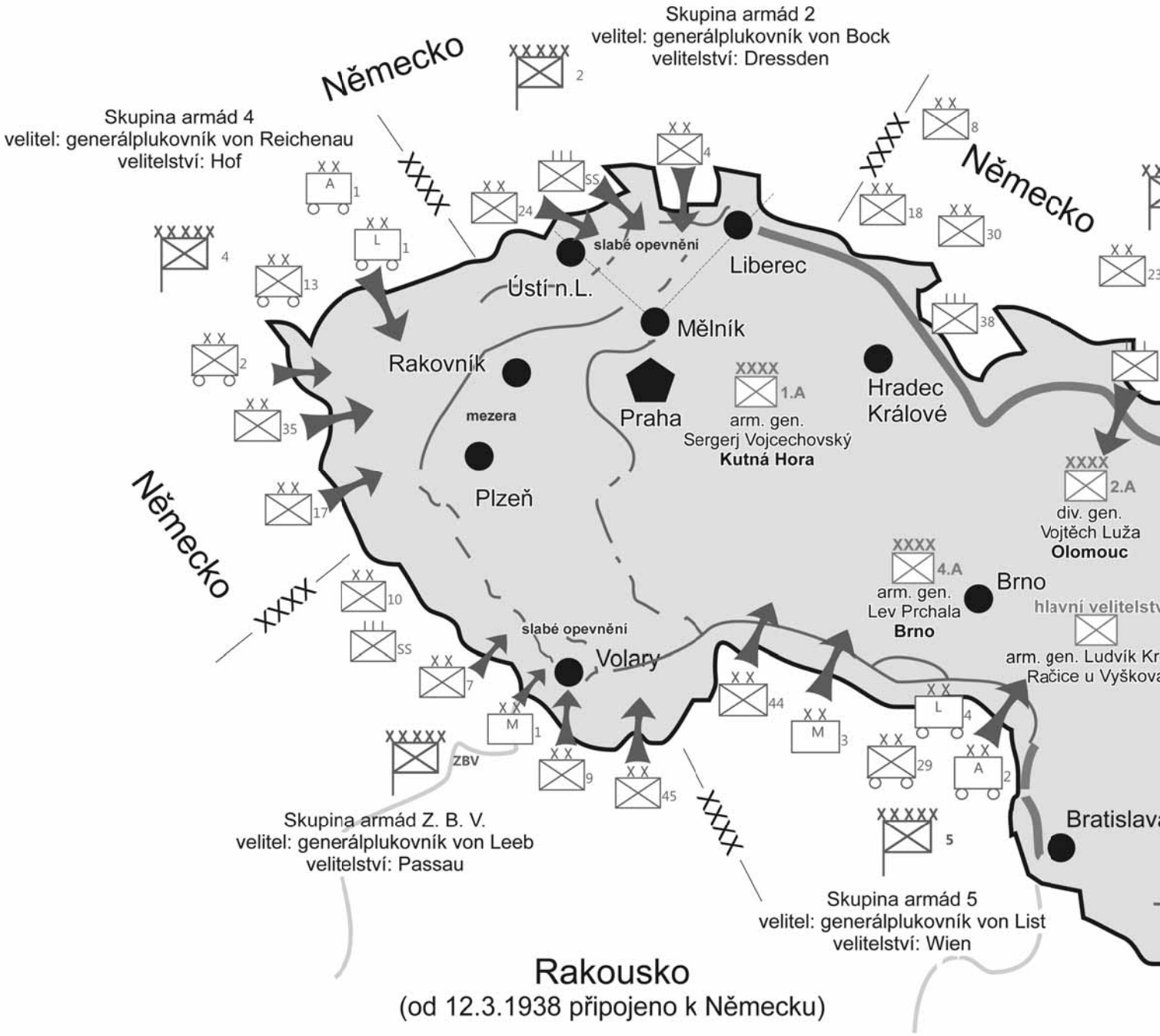

Cíl skupiny armád 1 a 5:
Prorazit opevnění, rozdrtit 2. a 4. ČS armádu a rozdělit republiku na dv

ČS armáda: 1,1mil mužů vč. úplné mobilizace
350 tanků, 1400 letadel

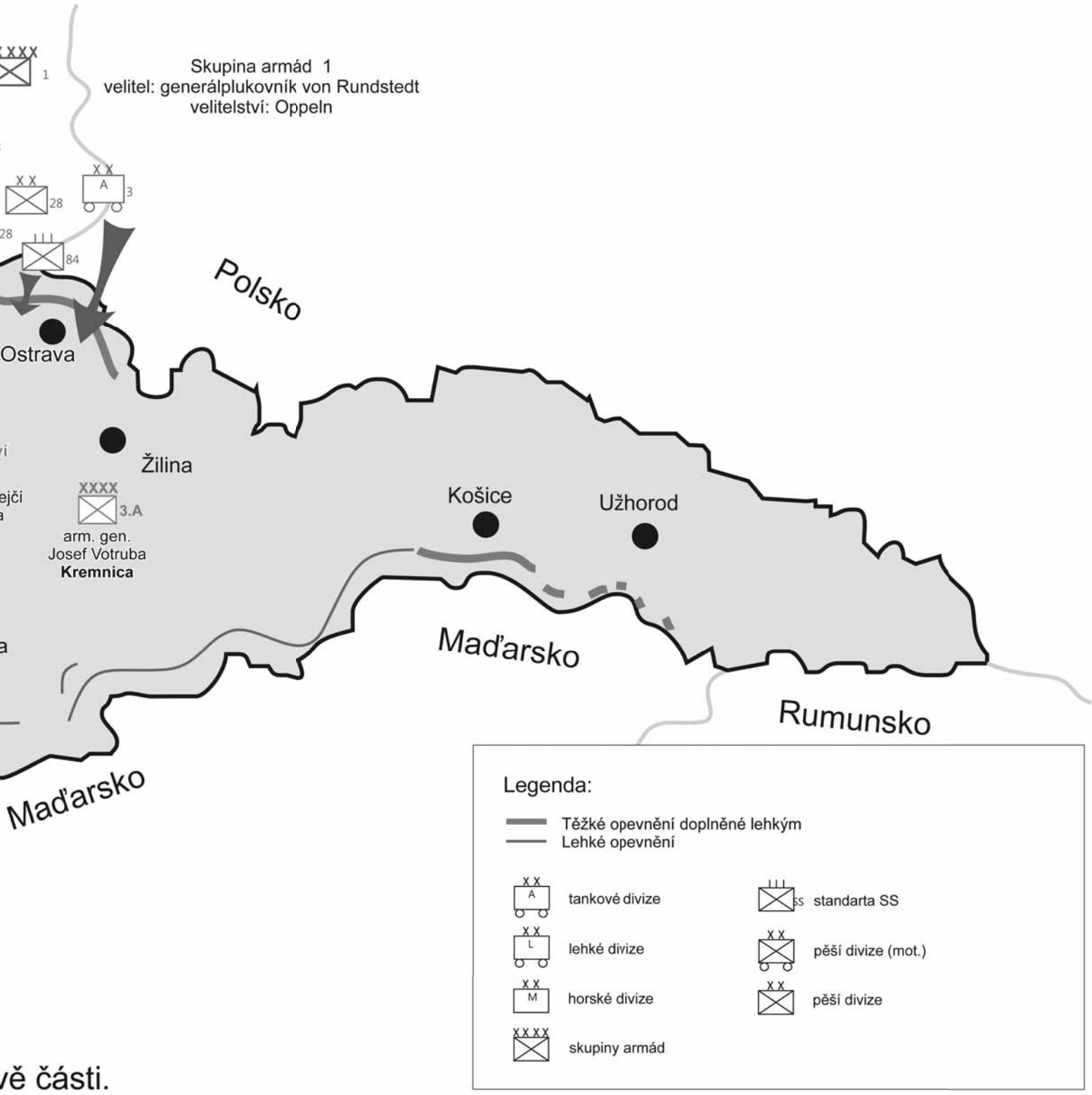

vě části.

maršál.

-funkce vyjadřuje postavení, které voják v danou chvíli zastává – např. velitel družstva, velitel roty,atd., velitel armády , hlavní velitel branné moci. Nad hlavním velitelem je obvykle ještě vrchní velitel, kterým je politická hlava státu, tedy většinou prezident. Vrchní velitel se – zase obvykle – v okamžiku vypuknutí války vzdává praktického výkonu své funkce ve prospěch hlavního velitele. Ne vždy je to ale pravidlem , a tak zatímco např. americký prezident F.D.Roosevelt úzanci dodržel, ministerský předseda Churchill už jenom částečně a diktátoři typu Hitlera a Stalina si s tím hlavu vůbec nelámali a generálům veleli po celou válku. Aby se takový vrchní velitel-diktátor, necítil mezi generály trapně – jeho skutečně dosažená hodnost bývá totiž nízká (Hitler byl desátník, Stalin vojín), nazve se buďto např. Vůdcem a nosí uniformu bez hodnostního označení nebo sám sebe jmenuje nejvyšší vojenskou hodností tzv. generalissimem (to udělal Stalin). Podobně to zaonačil i v době míru prezident Gottwald, který ač ve skutečnosti pouhý četař rakousko-uherské armády sám sebe jmenoval rovnou armádním generálem.

-pouze některé divoké fanatické armády nemají hodnosti, ale jenom funkce. Takovými byly např. Rudá armáda v době občanské války v Rusku, fašistické SS v Německu, dříve čínská Rudá armáda a také nechvalně známé Lidové milice v ČSSR.

-ve všech armádách se na různých úrovních opakují funkce velitelů a náčelníků, které tvoří 99% všech funkcí (kromě prostého vojína) v armádě. Velitelé rozhodují o způsobu vedení boje, náčelníci k tomu připravují podmínky. Zjednodušeně řečeno – velitel vydá rozkaz: „Jednotka zaútočí po dělostřelecké přípravě v délce trvání 60 minut ve směru…“, načež náčelníci začnou podle svých odborností připravovat vše pro útok nutné – od výpočtu množství potřebné munice, jejího přísunu, přes zajištění proviantu,výstroje,protichemický průzkum,meteorologickou službu, zdravotní službu, spojení,PHM, finance a mnoho dalšího. Zatímco velitelé začínají již na úrovni družstva, první štáb je až na úrovni praporu – to ještě malý „domácký „ , s kumulovanými náčelnickými funkcemi. Pořádný štáb s mnoha náčelníky má až pluk a dále výše. Náčelníci jsou vždy podřízeni velitelům.

-základní institucí všech armád světa, se kterou stojí a padají, je rozkaz. Rozkaz je příkaz, který dává nadřízený podřízenému a ten je povinen jej splnit i kdyby přitom sám měl položit život. Neuposlechnutí rozkazu je tak závažná věc, že jej není oprávněn trestat žádný velitel, ale přímo vojenský soud. V míru je sazba několik let vojenské káznice, ve válce v lepším případě trestný oddíl, jinak zastřelení.

-v případě útoku proti nehybným pohraničním opevněním hrozí největší nebezpečí ani ne tak v podobě čelního zničení a dobytí jednotlivých bunkrů, jako spíše v prolomení linie obrany, byť na několika málo místech, a průniku nepřátelských jednotek do týlu pevnostních vojsk. Těm pak hrozí klasický obchvat, při kterém se dlouhodobý boj stává nemožným, protože pevnosti jsou obklíčeny bez přísunu munice, zásob a posil. Drobné průlomy řeší nižší velitelé operativně, rozsáhlé řeší velitelé armádních sborů a strategické velitelé armád s hlavním velitelem. Arm. gen. Ludvík Krejčí shromáždil navzdory početní nedostatečnosti československé armády celkem asi 240.000 mužů jako mobilní zálohu hlavního velitele, se kterou počítal zadržovat a likvidovat nepřátelské průlomy po dobu zhruba tří až čtyř týdnů těžkých bojů. Pokud by ani během této fáze války nepřišla očekávaná pomoc spojenců zvenčí, měla po vyčerpání této zálohy československá armáda připraven plán stažení do slovenských hor, při kterém stahující se vojska měla krýt boky do poslední chvíle bojujících pevností a zabránit tak „přeštípnutí“ republiky na pravděpodobné čáře Mladkov-Břeclav , které by znamenalo obklíčení I.armády gen.Sergeje Vojcechovského a IV. armády gen. Lva Prchaly v českém kotli. Boje ve slovenských horách mohly pokračovat podle okolností i několik dalších týdnů, kdy v případě opakovaně nulové pomoci ze zahraničí poslední pravděpodobnou fází této války by byla námořní evakuace československé armády z přístavů tehdy ještě spřáteleného Rumunska a Jugoslávie. Je nepochybné, že armáda by byla v té době už silně poničená ,zdecimovaná a vyčerpaná, se ztrátami v desítkách procent. Je rovněž otázkou, který z dřívějších spojenců by ji přijal – nakolik se všichni v té době Hitlera báli. Přesto přese všechno byla bojová morálka vysoká a vojáci byli – například i podle slov přímého účastníka mého otce – odhodláni „vydržet až do úplného konce“. Povšimněme si, že právě našemu domovu, tedy úseku Kladsko-Mladkov, věnovalo německé velení mimořádnou pozornost a nasadilo tu vedle Wehrmachtu dokonce Gruppu(=divizi) fanatických SS. Je zřejmé, že bez pomoci spojenců zvenčí se republika mohla bránit, ale nikoli trvale ubránit.

Kvido Štěpánek
(takto poručík v záloze)

DIV. GEN. VOJTĚCH LUŽA
VELITEL II. ARMÁDY

Vojtěch Luža se narodil 26.3.1891 v Uherském Brodě. Jeho studium na Vysoké škole technické v Brně přerušila 1. světová válka. V srpnu 1914 nastoupil do armády a v listopadu odjel na frontu. Dne 30. 8. 1915 padl do zajetí na haličské frontě. V srpnu 1916 se přihlásil do srbské dobrovolnické divize v Oděse, kde byl povýšen na podporučíka. V lednu

1917 přešel k československým legiím v Rusku, kde byl zařazen do 2. střeleckého pluku. Jako velitel kulometné roty se zúčastnil bitvy u Zborova. Do Československa se vrátil v hodnosti podplukovníka v dubnu 1920. Absolvoval válečnou školu v Praze a postupně působil v různých velitelských funkcích a dosáhl hodnosti divizního generála. V listopadu 1937 byl jmenován zemským vojenským velitelem v Brně. Po vyhlášení mobilizace na podzim 1938 se stal velitelem II. armády rozložené na severní Moravě. Aktivně se zúčastnil akcí směřujících proti kapitulaci. Po okupaci v březnu1939 se zapojil do odboje. Nejprve pracoval v Obraně národa, po jejím rozbití přešel do ilegality. Byl vojenským velitelem organizace Rada tří a hlavním vojenským představitelem domácího odboje. Padl 2. 10. 1944 v Hřišti u Přibyslavi, když ho shodou několika nešťastných okolností zastřelili čeští protektorátní četníci. Po osvobození byl povýšen in memoriam do hodnosti armádního generála.

ARM. GEN. SERGEJ VOJCECHOVSKÝ VELITEL I. ARMÁDY

Sergej Vojcechovský se narodil 29.10. 1883 ve Vitebsku v Rusku a byl národností Rus. V roce 1905 se zúčastnil russko-japonské války. V letech 1908 až 1912 absolvoval akademii generálního štábu v Petrohradě. Za 1. světové války zastával funkce ve štábech divizí a armádního sboru. V srpnu 1917 byl převeden k československým legiím v Rusku, kde se stal náčelníkem štábu 1. střelecké divize, později velitelem 3. střeleckého pluku. V prosinci 1918 československé legie opustil a vstoupil do ruské armády bojující proti bolševikům. Dosáhl řady vítězství, ale nakonec byl poražen a donucen opustit Rusko. Na jaře 1921 získal československé státní občanství, v květnu 1921 vstoupil do československé armády v hodnosti brigádního generála. Nejprve velel 24. pěší brigádě v Michalovicích, pak 9. divizi Trnavě a v červenci 1927 se stal zemským vojenským velitelem v Brně. V prosinci 1929 byl povýšen na armádního generála a v listopadu 1935 převzal místo zemského vojenského velitele v Praze. V září 1938 zastával názor bránit se německému útoku, doporučoval mobilizaci. Po jejím vyhlášení se stal velitelem 1. armády, bránící Čechy. Nesouhlasil s mnichovskou kapitulací. Po okupaci českých zemí byl v dubnu 1939

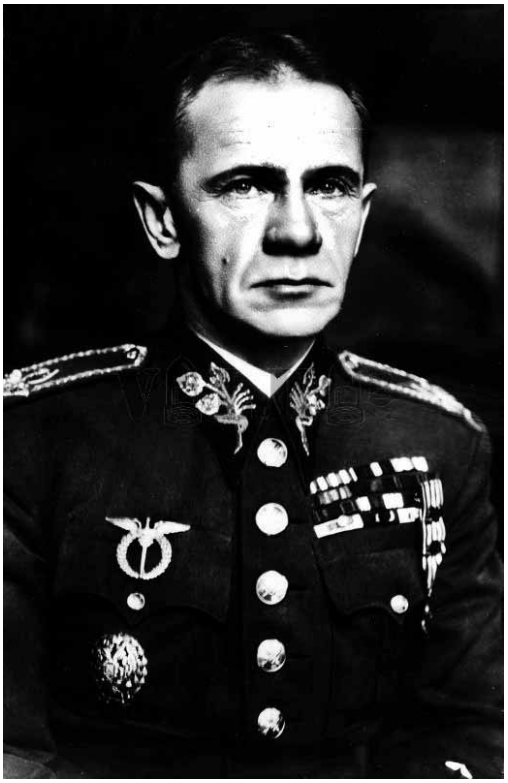

přeložen do výslužby. Podílel se na vypracování struktury vojenské odbojové organizace Obrana národa. Dne 12.5. 1945 byl spolu se synem zatčen sovětskými bezpečnostními orgány a odvlečen do SSSR. Zde byl v rozporu s veškerým právem souzen, odsouzen a odeslán na Sibiř. Přestože byl československým státním občanem, tehdejší československá vláda nepodnikla žádné kroky k jeho záchraně. Jeho další osud je zahalený tajemstvím. Zemřel snad v roce 1951 v jednom z trestaneckých táborů, tzv. gulagu. Dne 28.10. 1997 mu udělil prezident Václav Havel in memoriam za zásluhy o obranu a bezpečnost státu Řád bílého lva.

ARM. GEN. JOSEF VOTRUBA
VELITEL III. ARMÁDY

Josef Votruba se narodil 8. 11. 1879 v Debří u Mladé Boleslavi. Od září 1896 studoval na kadetní škole ve Vídni, po jejím ukončení byl přidělen k zeměbraně. V letech 1905 až 1907 absolvoval válečnou školu ve Vídni a v roce 1913 nastoupil u štábu Vrchního velitelství zeměbrany. Po vypuknutí 1. světové války byl zařazen do operačního oddělení 1. armády na ruské frontě, pak působil ve štábech divizí, naposledy jako náčelník štábu 58. divize na italské frontě. V září 1918 byl přeřazen na ministerstvo války, v listopadu 1918 si podal přihlášku do československé armády. V roce 1919 byl náčelníkem štábu 2. a pak 4. divize, které bojovaly na Slovensku s maďarskou armádou. V červnu 1920 byl v hodnosti podplukovníka náčelníkem štábu 3. divize v Litoměřicích. Po studiu v generálském kurzu v Praze převzal v listopadu 1927 velení 2. horské brigády ve Spišské Nové Vsi. V květnu 1928 byl povýšen na brigádního generála, v únoru 1929 jmenován I. zástupcem náčelníka Hlavního štábu československé armády. Na konci roku 1931 se stal velitelem v Bratislavě. V prosinci 1936 dosáhl hodnosti armádního generála. Po vyhlášení mobilizace v září 1938 velel III. armádě, bránící Slovensko a Podkarpatskou Rus. Na začátku října 1938 převzal velení IV. armády. Na konci roku 1938 odešel ze zdravotních důvodů do výslužby. Žil v Bratislavě, po vzniku samostatného slovenského státu odjel do Prahy. Během války těžce onemocněl - oslepl a musely mu být amputovány obě nohy. Po válce byl vyšetřován a teprve v roce 1947 přeložen oficiálně do výslužby. V roce 1950 byl bez ohledu na jeho invaliditu degradován, násilně vystěhován a zbaven důchodu. Zemřel 7. 10. 1959 v Praze.

ARM. GEN. LEV PRCHALA
VELITEL IV. ARMÁDY

Lev Prchala se narodil 23.3. 1892. V letech 1902-1911 studoval gymnázium ve Frýdku. Ve Vídni studoval čtyři semestry německé právnické fakulty. V Terstu byl frekventantem školy pro důstojníky pěchoty v záloze. Jako jednoroční dobrovolník nastoupil k 32. pěšímu pluku. V rámci mobilizace nastoupil k 13. pěšímu pluku 1.4. 1914. Od 1.6. 1914 do 12.3. 1915 byl velitelem čety na ruské frontě, kde byl v červnu 1916 zajat. O rok později vstoupil do československých legií v Rusku a jako kapitán převzal v červenci 1918 vedení Střeleckého pluku. Od února 1919 velel 3. střelecké divizi, tvořící zadní voj při odchodu legionářů z Ruska. V srpnu 1920 se vrátil do Československa. Byl dočasně přidělený

k československému vyslanectví v Paříži. V letech 1921 až 1923 studoval Vysokou válečnou školu v Paříži. Prošel různými velitelskými funkcemi - v roce1938 velel mobilizované 3. armádě, která hájila jižní Moravu. 24.5. 1939 překročil hranice do Polska, kde působil v polských legiích. Po porážce Polska uprchl do Francie a poté do Velké Británie. Pro neshody s představiteli československé exilové vlády se vzdal velitelské funkce v zahraničním odboji. Proslul výrokem, že „namísto mnichovské kapitulace měl Beneše zatknout jako vlastizrádce a československá armáda měla pokračovat v boji". 10.7. 1945 mu byla odňata hodnost armádního generála. Zemřel 11. června 1963. Žádost o vrácení hodnosti, kterou po revoluci 1989 podala jeho rodina, byla zamítnuta.

Hlavní velitel - Armádní generál - Ludvík Krejčí

Ludvík Krejčí se narodil 17. srpna 1890 v Tuřanech u Brna jako nejmladší z osmi dětí v selské rodině. Vystudoval vyškovské gymnázium, byl přijat na Vyšší lesnickou školu v Písku. Po ukončení studia byl v roce 1910 odveden do prezenční vojenské služby jako jednoroční dobrovolník u 8. pluku v Brně. V květnu 1916 byl s praporem jako velitel roty krátce přesunut do Itálie a následně do Rumunska (Sedmihradska). V květnu byl 1917 zajat u Odobeşti . V červnu se přihlásil do československých legií a 20. července 1917 byl zařazen do důstojnického kurzu v Borispolu. Byla mu přiznána hodnost štábního kapitána a byl jako důstojník přidělen k 6. Hanáckému střeleckému pluku ruských legií.

Po neúspěchu Kerenského ofenzívy se Ruská armáda rozpadla a čs. legie spolu s ní ustoupily. V bitvě u Bachmače 9. března 1918 zadržela jeho jednotka postupující německou frontu u železničního uzlu Bachmač na Ukrajině a tím umožnila evakuaci ustupujících legionářů. Zúčastnil se dalších ústupových bojů z Ukrajiny na Sibiř, vyznamenal se v Marjanovce a na kungurské frontě. Poté, co Radola Gajda přešel do služeb bělogvardějců, převzal v roce 1919 v hodnosti plukovníka velení 2. střelecké divize, která kryla poslední část transportů do Vladivostoku před útoky rudoarmějců. V dubnu 1920 opustil Rusko a vrátil se do vlasti s 6. střeleckým plukem na lodi President Grant, kam se vlakem dostal 20. června 1920.

V červenci téhož roku mu bylo již v hodnosti plukovníka svěřeno velení nad 6. pěší divizí sídlící v Brně. Roku 1923 byl povýšen na brigádního generála. V srpnu téhož roku byl vyslán na pařížskou vysokou školu válečnou. V roce 1925,

po návratu do vlasti, byl pověřen velením 4. divize v Hradci Králové. V květnu 1928 byl povýšen na divizního generála.

V lednu 1927 se oženil s Marií Luxovou, narodily se jim dvě dcery Marie (1930) a Jarmila(1932). V prosinci roku 1932 byl jmenován Zemským vojenským velitelem v Košicích.30. listopadu 1933 byl jmenován prozatímním a o měsíc později definitivním náčelníkem hlavního štábu branné moci. Stalo

se tak na přímou žádost prezidenta Masaryka. L. Krejčí prosadil klíčové změny armády - jako novou strukturu velení válečné armády, technologickou modernizaci (motorizace a mechanizace, letectvo, tanky), prodloužení prezenční služby, navýšení armádního rozpočtu, nový nástupní a mobilizační plán. 20. března 1935 bylo zřízeno Ředitelství opevňovacích prací a L.Krejčí byl jmenován do funkce předsedy Rady pro opevňování, která měla funkci řídicího orgánu výstavby stálého opevnění v Československu.

V létě 1938 byl prezidentem Benešem jmenován hlavním velitelem mobilizované branné moci. V Mnichově byla 29. září 1938 v noci přijata bez účasti Československa dohoda o odstoupení pohraničí Německu a doručena, jako automaticky přijatá, československé vládě. Prezidentem byl L. Krejčí na ráno 30. září 1938 povolán do Prahy, kde společně s generály Lužou, Vojcechovským a Prchalou obhajovali nutnost, schopnost a ochotu armády k obraně i osamocené republiky. Po začátku německé okupace v březnu 1939 byl donucen odstěhovat se do rodiště své ženy, do Jablonného nad Orlicí. Jeho dva pokusy o opuštění republiky nebyly úspěšné.

14. října 1941 byl zatčen gestapem a po výsleších v Praze převezen do koncentračního tábora Terezín. V červenci 1942 byl nečekaně propuštěn. V roce 1943 se ho pokusil zastupující říšský protektor K. H. Frank propagandisticky zneužít, což L. Krejčí odmítl. I přes neustálé sledování podporoval finančními prostředky odbojovou skupinu vedenou Jaroslavem Kvapilem.

Po osvobození se ve svých 57 letech přihlásil do armády. Až na začátku roku 1947 byl znovu přijat, ale již 1. února 1947 byl penzionován. Po komunistickém převratu byl v červenci 1950 degradován na vojína a v květnu 1953 mu byla odebrána penze. Aby vůbec uživil rodinu, pracoval jako pomocný dělník ve znárodněné továrně na knoflíky v Jablonném nad Orlicí, patřící dříve rodině jeho ženy. Až po intervenci sovětského maršála Ivana Koněva mu byl roku 1969 vyměřen částečný důchod. Zemřel jako prostý vojín 9. února 1972 v nemocnici v Ústí nad Orlicí a byl pohřben s legionářskými poctami v rodných Tuřanech.

Hodnost armádního generála byla Ludvíku Krejčímu posmrtně vrácena roku 1990. Roku 1997 byl také oceněn medailí Za zásluhy v odboji in memoriam. Roku 1998 poprvé a od té doby pravidelně bývá navrhován na ocenění nejvyšším vojenským vyznamenáním České republiky - Řádem bílého lva in memoriam, což prezident republiky každým rokem zamítá.

Otec Ludvík Krejčí

Kdo byl, kdy a kde se narodil, už napsal historik: dobrý voják.

Ale jaký byl člověk - to prozradí i na oficiálních fotografiích na vážné a přísné tváři jeho oči: nesmírně laskavý a hodný, i když důsledný a přísný. Starostlivý, rodinu milující, zodpovědný. A poctivý. A o tom budu psát já.

Až v Jablonném jsem ho vlastně začala dobře poznávat. Dokud byl ve funkci, byl příliš zaměstnaný, aby si s námi třeba hrál – ale na dobrou noc pusinky byly. Ale v Jablonném už byl v penzi a pěkně na nás dohlížel: běda, když jsem seděla se shrbenými zády, zezadu mě za lopatky hezky srovnal. Nenáviděla jsem to věčné: „Seď rovně, choď s hlavou vzpřímenou, nehrb se!“ A dnes jsem mu za to všechno neskonale vděčná.

Netušila jsem, jak starostlivě nás pozoruje a jak na nás pořád myslí.

Malý příklad: byla jsem vlasatá pihovatá holka a on se a jednou objevil s mastičkou na pihy!! Nebo: sedím u stolu, „učím se“ a potichu si brečím. Jde kolem mne, pohladí mě po hlavě a řekne: „ Pro jedno kvítí slunce nesvítí.“

Osobně dbal na to, abychom byly vždycky jako ze škatulky. Ta péče a starost ho neopustila, i když jsem pak - už dospělá – žila v Praze. Občas přijížděl a první, co udělal, šel zkontrolovat moje boty, jestli nemají sešlapané podpatky. Ta jeho vášeň pro udržované boty byla příčinou velkého přátelství s panem Markem, který měl obuvnickou dílnu ve vilce u hřbitova. Probírali spolu všechno možné, dobře si rozuměli a trávil u něho hodně času.

Láska k přírodě v něm přetrvala celý život. Lesy kolem Jablonného prochodil křížem krážem, sbíral houby, které perfektně znal, a naučil je znát i nás. Rád si prozpěvoval lidové písničky. Byl znamenitý šachista – hrál už v legiích a vlastně hrál až do konce života, i když ke konci jen přihlížel. Říkal, že už ho hra příliš napíná.

Důsledně nás vedl k poctivosti. Sám byl příkladem – když byl ve funkci, všechny soukromé jízdy služebními vozy důsledně hradil. Říkával: šetřit se musí odshora. Abychom si třeba od někoho půjčily peníze? To by bylo pěkné hromobití!!!: měj jen to, na co ti kapsa stačí!

Velice pečlivě sledoval naše školní výsledky. Běda, když jsme přinesly špatné známky. Stížnosti profesorů na různá alotria a jiné prohřešky mu nevadily. Měl smysl pro humor a asi ho tajně v duchu těšilo, že nejsem žádná puťka. On sám byl jako tuřanský klučina pěkné kvítko a nedal si nic líbit. Překvapilo mě, že výborně bruslil a plaval. Ačkoliv - proč se divím, vždyť v blízkých Holáskách byla (a snad ještě jsou) velká jezera – eldorádo pro kluky z širokého okolí. To muselo být kluziště!

Když jsem pak žila v Praze, musela jsem jednou týdně napsat domů. Každý můj dopis se mnou v odpovědi rozebíral a prožíval. Na všechno zareagoval. Neměli jsme telefony, abychom si mohli promluvit, na zřízení linky se čekalo roky - a abych řekla pravdu – ani jsme na to neměli. Ale jelikož všechno zlé je pro něco dobré – mám aspoň jeho dopisy, když už jeho ne.

A víte, co mi na stará kolena řekl ? …že na moje bohaté vlasy byl vždycky pyšný a že byl smutný, když jsem se před dávnými lety dala ostříhat nakrátko.

Od 9.února 1972 se cítím jako sirotek. Napřesrok to bude 40 let…

Marie Žižková – starší dcera

BOŽÍ VŮLE NEBO OSUDOVÁ NÁHODA?

V poslední době máme možnost sledovat v televizi různé historické pořady. O válkách, hlavně o 2. světové nebo ten o hnusném vrahovi Heydrichovi na Č T 2 v neděli večer : Heydrich – konečné řešení. Je to velice poučné – hlavně pro ty, kteří protektorát nezažili a ani to, co se dělo při zabírání pohraničí. Jak nešťastní a bezmocní byli občané a jejich představitelé!

A při tom dívání jsem si vzpomněla na jiného Heidricha, s měkkým i, o kterém pravděpodobně málokdo z dnešní generace něco ví, a že tento muž, Dr. Arnošt Heidrich

*(*1889 v Josefově, + 1968 ve Washingtonu), znamená pro naše krásné Jablonné něco víc, něco osudového - to už neví vůbec.A tak mě napadlo, že opíši dopis, který můj tatínek napsal pro jablonskou kroniku, ve kterém si přečtete, kdo ten muž vlastně byl a jak to tehdy při oklešťování republiky po Mnichovu probíhalo:*

O P I S

Krejčí Ludvík
vojenský důchodce
P.T.

Jablonné n.Orlicí 17.6. 1969
Česká 5

Národnímu výboru města
Jablonné n. Orlicí

Věc: Vyjmutí města Jablonného ze záboru v r. 1938

Dovoluji si dáti na vědomost jakou čirou náhodou bylo město Jablonné n. Orl. vypuštěno ze záboru německou říší, v důsledku mnichovského diktátu.

Vylíčení tohoto historického faktu pochází od zástupce ministerstva zahraničí Heidricha, který společně se zástupcem ministerstva národní obrany postupně přejímal v Berlíně etapy oklešťování ČSR, proti nimž nebylo odvolání.

Když naši zástupci přivezli zakreslenou etapu, v níž bylo zabráno Jablonné n. Orlicí, do zasedání výboru naší vlády, jemuž jsem býval přítomen, položil jsem ministru zahraničí dr. Chvalkovskému otázku, zda nepovažuje za nutné, abych dal odvézti z Jablonného rodiče mé manželky, aby nebyli vystaveni případným represáliím. Byl jsem osobou nenáviděnou a v německém tisku častován výrazy husita, buldog, krvavý pes.

Po úvaze radil ministr rodiče odvézti, což jsem také učinil.

Představitelé města starosta Antonín Šlesinger a radní Hugo Lux intervenovali u mne v záležitosti vysvobození ze záboru. K vyhovění žádostem nutno podotknouti, že Němci nepřipustili žádnou změnu na situaci zakreslené na mapě od generálního štábu. Záborem postižených českých měst a vesnic bylo mnoho a prosebníků také tolik, pomoci nebylo.

Po skončení závěrečného jednání mezinárodní komise v Berlíně, v níž zasedali též vyslanci západních mocností pod předsednictvím vysokého úředníka německého, obrátil se tento na nic netušícího Heidricha slovy: Když jsme tu záležitost šťastně ukončili a tolik jsme vám toho vzali, máte-li nějaké přání, vynasnažím se vyhovět. Heidrich udiven a překvapen, poněvadž nikdy žádné požadavky nebyly brány v úvahu, upadl do úžasných rozpaků a nevěděl co by žádal. Osudovou náhodou se vynořil v hlavě Heidrichově dotaz vznesený na ministra zahraničí o převezení rodičů manželky z Jablonného. U vědomí úskalí, která v sobě skrývá složitá situace, která může nastati má-li exponovaný státní činitel rodinu v nepřátelském zahraničí, uchoval se dotaz v hloubi paměti a nyní vytryskl na povrch slovy:

D e j t e n á m z p ě t J a b l o n n é nad O r l i c í. A bylo mu v y h o v ě n o.

Nejednal v zájmu osobním, ale státním.

Podepsaný nemá žádných zásluh, byl jen trpnou příčinou.

Heidricha jsem po prvé v životě viděl po Mnichovu. Sdělení o vyjmutí Jablonného ze záboru byl můj první rozhovor s ním a pravděpodobně také poslední. Dle oznámení v tisku zemřel letos nebo vloni v Americe.
První zprávu o této dějinné události telefonoval radnímu Hugovi Luxovi ministerský rada min. vnitra dr. Jan Dohnálek, syn bývalého řídícího školy v Jablonném pod rouškou hlubokého tajemství.
Radní Hugo Lux položiv sluchátko zvolal: komu bych to honem řekl - a vyšel na rynk.
Pro kroniku města Jablonného n.Orlicí napsal tehdejší hlavní velitel operujících armád

Krejčí Ludvík
Pro čtenáře Občasníku opsala
Marie Žižková *- Krejčí*

JOGURTOVAČE BRAVO - NOVÝ RECEPT

Na firemním servise zajišťují pracovníci servisu komplexní služby zákazníkům jak z hlediska oprav výrobků, tak i při požadavku na podrobné vysvětlení jejich funkce.

Při komunikaci se zákazníky, a částečně pod trvalým tlakem televizních reklam na mléčný výrobek s bifidokulturou, vzešel na servise nápad ověřit v jogurtovači BRAVO nový druh kysaného mléčného výrobku.
Podle literárních podkladů existuje ve světě více než sto druhů kysaných mlék a produktů. Nejznámější z nich je jogurt, kefír a různá acidofilní mléka. Popisovaný jogurtovač BRAVO je nejvíce používán právě na výrobu jogurtů a acidofilního mléka, na které je v návodu k použití jogurtovače uveden také výrobní postup.

Při bližším studiu bylo zjištěno, že problematika výroby kysaných mléčných výrobků je poměrně složitá. Základem veškeré činnosti jsou bakterie mléčného kvašení, které z mléka (laktozy) tvoří kyselinu mléčnou. Jen bakterií mléčného kvašení je 13 základních rodů a na každém kysaném mléčném produktu se může podílet několik rodů nebo jejich kombinací. Charakteristické mléčné kvašení zajišťují bakterie z rodů Streptococcus, Lactococcus, Lactobacillus, Leuconostoc , Pediococcus a Bifidobacterium.

Jogurt
Při výrobě jogurtu se používá klasická směsná jogurtová kultura, složená z bakterií typu Lactobaciillus delbreuckii a Streptococcus salivarius. Nejjednodušší je použít pro aktivaci při domácí výrobě čerstvý jogurt s jogurtovou kulturou. Další postup výroby je uveden v návodu k jogurtovači. Chuť jogurtu je čistě kyselá, charakteristická pro jogurty. Požadované hustoty jogurtu se dosáhne přidáním sušeného mléka.

Acidofilní mléko
Pro výrobu acidofilního mléka je vhodné použít acidofilní kulturu s názvem Lactobacilus acidophilus, kterou je možné zakoupit v drogerii nebo lékárně. Další postup výroby je uveden v návodu k jogurtovači. Chuť acidofilního mléka je ostře kyselá, typická pro všechny acidofilní kultury.

Kysaný produkt s bifidokulturou
Z 1 litru pasterizovaného mléka odlijte cca 0,2 litru a rozmíchejte v něm 3-4 polévkové lžíce sušeného mléka. Po důkladném rozmíchání, nejlépe ponorným mixérem, přidejte 1 kelímek kysaného výrobku, který obsahuje bakterie z rodu Bifidobacterium , a vše znova důkladně promíchejte.
Roztok rozlijte rovnoměrně do vymytých skleniček a uzavřete víčky.
Vše ostatní pak obstará jogurtovač sám za 4-6 hodin , v závislosti na teplotě použitých vstupních surovin a teplotě okolí.
Po vychlazení je kysaný produkt připravený ke konzumaci. Případně uvolněná syrovátka není na závadu. Kysaný produkt ve skleničce rozmíchejte a popřípadě dochuťte podle vašich představ, např. ovocem, džemem, kakaem, oříšky, ovesnými vločkami, rozinkami.
Podle požadovaných vlastností na výslednou chuť lze vytvořit i různé kombinace, např. použít přímo ovocný výrobek s bifidokulturou, přidat 1 -2 lžíce cukru, atd. Výslednou hustotu produktu lze ovlivnit přidáním nebo ubráním množství lžic sušeného mléka.

Chuť kysaného produktu je pak nasládlá, příjemně aromatická v závislosti na přidaných ovocných a jiných produktech.

Cenová kalkulace

1 litr polotučného mléka	16 Kč	1000 g
1 výrobek s bifidokulturou	10 Kč	120 g
sušené mléko 3 lžíce	3 Kč	20 g
cukr + el.energie	1 Kč	7 g
celkem	30 Kč	1147 g

Vyrobené množství kysaného produktu 1147 g
v ceně 30 Kč, tj. 0,026 Kč/g
Zakoupený výrobek 120 g
v ceně 10 Kč, tj. 0,083 Kč/g

Za cenu 10 Kč je tedy možné zakoupit 1 ks výrobku s bifidokulturou 120g nebo vyrobit 3,84 ks ekvivalentního kysaného produktu z jogurtovače.
Kysaný produkt z jogurtovače o hmotnosti 120g s čerstvou bifidokulturou lze vyrobit v jogurtovači za 3,12 Kč.

Ve výše popsaném postupu je uvedeno, jak si připravit další chutný kysaný mléčný výrobek v jogurtovači BRAVO, při kterém se použije bifidokultura, za výhodných ekonomických podmínek. Další významný faktor pro používání jogurtovače BRAVO je ten, že jen čerstvě vyrobené zakysané mléčné produkty obsahují kyselinu mléčnou s požadovanými vlastnostmi , které jsou příznivé pro lidský organismus. Na testech a praktickém porovnávání vlastností se nejvíce podíleli spolupracovnící P. Večeř a H. Luxová, metodicky M. Hažmuka.

Po čtvrtletním ověřování výše uvedené receptury na servise byl na požadavek obchodní kanceláře celý proces ještě optimalizován. Změna receptu spočívá v tom, že se výrobek s bifidokulturou použije pouze pro první nastartování dávky a při dalších dávkách se již používají 3 lžičky z nově vzniklého výrobku v jogurtovači. Tímto způsobem se sníží vstupní náklady o 1/3 a výsledný produkt je ještě cenově příznivější.

Petr Appl
Vedoucí servisu

Isolit Bravo 18. – 22.10. na mezinárodní výstavě Fakuma 2011

Mezinárodní výstava Fakuma, konající se v německém Friedrichshaffenu, je určena pro oblast plastů, výrobu forem, vstřikovacích strojů a souvisejících oborů. Náš podnik se jí opakovaně zúčastňuje jako vystavovatel. Máme tak možnost prezentovat naši nástrojárnu, navazovat nové kontakty a hledat další odběratele.

Náš stánek navštívilo celkem asi 58 zájemců , z nichž většina měla zájem o výrobu forem. Mezi nimi byli i ti, kterým jsme v minulosti formy již vyráběli a se kterými jsme v minulosti již spolupracovali, jako např. Philips, Magna Donelly Tyco, Hella, ALCZ, EGB a další.

Naše firma je vyhledávaná a známá jako výrobce vstřikovacích forem pro plasty. Její image však udávají i dobře známé kuchyňské spotřebiče a v poslední době Motúčko.

Představte si, že první den jako zcela první návštěvníci k nám cíleně přišli zástupci německé firmy Meinl, kteří od nás Motúčka kupují .To bylo velmi potěšující a povzbuzující , když v záplavě konkurence a nabídek všeho možného vás někdo navštíví a řekne vám, že je s vaším výrobkem spokojen.

Ze zájemců o formy převládají poptávky na technické součásti, zejména pro automobilový průmysl. Je to odvětví tak rozsáhlé, že těžko bychom hledali oblast, která by mohla tento sortiment nahradit. Podstatné možná není tento sortiment nahrazovat, ale spíše jeho požadavky držet a v konkurenci, která je ve výrobě forem ohromná, obstát. Skutečnost, že máme na trhu své místo a že prozatím máme vytížení nástrojárny solidní, svědčí, že šance pro dobré nástrojárny stále je.

Z dodavatelů vstřikovacích strojů a mormálií jsme navštívili fy Battenfeld, Kraus Maffai, Hasco, DME, Meusberger a další. Nabídka je velmi široká, technické rozdíly vyrovnané, možnost nákupu ohromná , všichni chtějí prodávat . Tím více je nutné hledat odlišnosti a rozhodovat se smyslem pro hospodárnost. Totéž platí pro výrobce horkých trysek a speciálního chlazení, jako např. Ewikon, Synventive,Günter, Ecoparts, FWB a další. Nakoupit je tedy možné vše, co se k výrobě forem potřebuje.

Ekonomická úroveň Isolitu Bravo to i dovoluje .To však není nejpodstatnější. Tím základním zůstává zodpovědnost při práci, svědomitost, odbornost a zdravý elán u všech pracovníků!

Na to se musíme trvale zaměřovat, jinak nemáme šanci obhájit naši dobrou pozici v dlouhých řadách těch, kteří vyrábějí totéž, co my.

Václav Vacek
Sebastian Plaskonka

Osobní překážky v práci a jejich placení

Každého z nás někdy potkají v práci situace, kdy potřebujeme čerpat volno. Ovšem ne vždy je toto volno placené.

Jde zejména o :

-svatbu

Pracovní volno se poskytne 2 dny na vlastní svatbu, z toho 1 den k účasti na svatebním obřadu. Náhrada mzdy se poskytuje pouze na 1 den. Volno s náhradou mzdy se poskytne rodiči na 1 den k účasti na svatbě dítěte, volno bez náhrady mzdy se poskytne dítěti při svatbě rodiče.

-úmrtí

Při úmrtí manžela, druha nebo dítěte se poskytne pracovní volno s náhradou mzdy na 2 dny a na další den k účasti na pohřbu těchto osob.

Pracovní volno s náhradou mzdy se poskytne na 1 den k účasti na pohřbu rodiče nebo sourozence, rodiče nebo sourozence manžela/ky/ a na další den, jestliže zaměstnanec obstarává pohřeb těchto osob.

Volno s náhradou mzdy se poskytne na nezbytně nutnou dobu,nejvýše 1 den, k účasti na pohřbu prarodiče nebo vnuka nebo prarodiče manžela/ky/ a na další den, jestliže zaměstnanec obstarává pohřeb.

-vyšetření nebo ošetření u lékaře

Pracovní volno s náhradou mzdy se poskytne na nezbytně nutnou dobu. Je důležité, aby zaměstnanec navštívil nejbliž-

ší zdravotnické zařízení ve smluvním vztahu s jeho zdravotní pojišťovnou. Pokud je ošetření provedeno jinde, pracovní volno se sice poskytne na celou dobu,ale náhrada mzdy přísluší jen za dobu,kterou by zaměstnanec potřeboval k návštěvě nejbližšího zařízení.

-přestěhování

Pracovní volno bez náhrady mzdy se poskytne nejvýše na 2 dny, s náhradou mzdy pouze v případě, pokud je to v zájmu zaměstnavatele.

-nepředvídané přerušení provozu nebo zpoždění hromadných dopravních prostředků

Poskytne se pracovní volno bez náhrady mzdy na nezbytně nutnou dobu.

-narození dítěte

Při účasti u porodu manželky/družky/se poskytne pracovní volno bez náhrady mzdy na nezbytně nutnou dobu, náhrada mzdy se poskytne pouze k převozu do zdrav.zařízení a zpět, opět na nezbytně nutnou dobu.

-doprovod k lékaři

Pracovní volno s náhradou mzdy se poskytne na nezbytně nutnou dobu, nejvýše na 1 den, byl-li doprovod nezbytný a uvedené úkony nebylo možno provést mimo pracovní dobu. Jedná se o doprovod manžela, druha nebo dítěte, rodiče nebo prarodiče zaměstnance nebo jeho manžela.

-vyhledání nového zaměstnání před skončením pracovního poměru

Pracovní volno bez náhrady mzdy na nezbytně nutnou dobu, nejvýše na 1 půlden v týdnu, po dobu

odpovídající výpovědní době, tj. obvykle v délce 2 měsíců. S náhradou mzdy pouze při výpovědi

danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v § 52 a - e ZP.

Věra Kalousová
MÚ

Otázky Pro Vedoucího Divize D5 – Obchodní Oddělení - Milana Žemličku

Milan se narodil před čtyřiceti lety. Se svou rodinou bydlí na Včelákově, což je brána do Železných hor. S manželkou Jitkou má dceru Lenku – 20 let - a syna Milana - 15 let. Lenka vystudovala střední průmyslovou školu stavební - obor technické lyceum - a začala svoji životní dráhu tím, že se osamostatnila, odstěhovala ke svému příteli a našla si práci. Milan se ve svých 14 letech odstěhoval do Letohradu, kde studuje ve kvartě tamějšího gymnázia a věnuje se své sportovní kariéře. Více o něm Milan prozradí ve svém příspěvku: Chci vychovat světového šampióna.

Co se týče jeho vzdělání, je vyučený nástrojař s pětiletou praxí a dále vystudoval střední školu obchodu a služeb - obor podnikání. V obchodní sféře má praxi 15 let na různých úrovních. Je zvyklý jít od píky, takže jeho životní dráha je pestrá, se vzestupnou tendencí.

1.) Milane, tvé řemeslo je úplně z jiného soudku, jak ses dostal k tomuto „oboru"? A jaké byly tvé první pracovní zkušenosti, pracovals hned v obchodě?

Jak jsem již naznačil, jako nástrojař společnosti ETA jsem po pár letech zjistil, že se toto řemeslo určitě obejde beze mě, a při první příležitosti jsem udělal změnu. Bylo to největší rozhodnutí v mém životě. Byl jsem v tu dobu zatvrzelým dělníkem, a protože jsem si vydělal méně, než jsem potřeboval, chodil jsem každý den pracovat do lesa - udělal jsem si živnosťák a chodil kácet stromy. Takže jsem i dřevorubec, to jsem převzal po svém otci. Tak jsem pracoval celý první rok, když se nám narodila dcera. Ani jsem ji pořádně neznal. Buďto jsem byl v nástrojárně, nebo v lese.

No a najednou se ve fabrice začal shánět člověk, který by dělal dealera elektrospotřebičů. Říkalo se, že dostane dodávku, určitý region a nějaké to procento z prodeje. Rozvážet a prodávat zboží se mělo přímo z auta. Nikdo to nechtěl vzít, v tu dobu tam bylo zaměstnáno 3000 lidí a nikdo nenašel odvahu do toho jít. Neváhal jsem ani minutu a čapnul jsem to za pačesy. Počítal jsem matematicky: mám dvě zaměstnání a vydělám určitý peníze za nějakou dobu. Když to klapne, budu mít jedno zaměstnání, možná lepší peníze - na čas jsem nikdy nekoukal. Rovnici jsem vyřešil hned. Bylo to pro mě vážně těžké, měl jsem obavy, abych nebyl za měsíc s posměchem zpět na dílně, ale nestalo se tak. Změna byla ze dne na den. Zašel jsem za mistrem, pak na personální a bylo to. Nikdy nezapomenu na ten okamžik, když jsem já, dělník, získal do plaťáku zkratku zařazení THP. Všem klukům na dílně jsem to musel ukázat. No a tím jsem se stal obchodníkem.

Každý den jsem si naložil dodávku plnou zboží a vyrazil prodávat po prodejnách. Vedlo se mně, jak nikomu. To byly zlaté časy! Během půl roku jsem byl nejlépe placeným člověkem ve firmě. Ráno jsem vyrážel v 5 hodin a domů jezdil kolem 8. večer. Tak takhle nějak jsem začal svoji obchodní kariéru.

2.) Není tajemstvím, žes pracoval ve firmě ETA. Jaké bylo tvé pracovní zařazení v této firmě a máš nějaký postřeh či zkušenost z této firmy, o co by ses chtěl s námi podělit?

Tak to mohu volně navázat. Dále to pokračovalo tak, že jsem se dva roky držel na špici dealerů. ETA měla celkem 29 dealerů v sedmi velkoobchodech po republice. Když byl odejit šéf našeho VO, byl jsem nominován na jeho místo. Vzal jsem to. Jako šéf hlineckého VO jsem se pochopitelně dostal do hlavního stanu, kde se řešila otázka integrace všech VO do matky, tedy do Hlinska. Byla to obrovská výzva. Centralizovali jsme všechny regiony do jednoho. Vybudovali jsme centrální sklad, a protože jsem to celé řídil, stal jsem se vedoucím centrálního skladu.

Když jsme zjistili, že na to dealeři s dodávkami nestačí, zřídili jsme novodobou logistiku. Bohužel, jsem byl u toho, když jsem musel propustit spoustu svých kolegů. Pár těch nejlepších jsem ve firmě podržel na pozici obchodních zástupců. Ti tam pracují dodnes. Tak jsem se stal také šéfem lo-

gistiky. No a když jsme měli centrální sklad, logistiku a OZ, potřebovali jsem call centrum. To jsme zřídili také a zase to šlo za mnou. V tu dobu jsem měl pod palcem v podstatě celý obchod ETY v ČR. Asi po dvou letech této činnosti začali zlobit obchodníci na Slovensku a museli jsme tam tvrdě zasáhnout. Byl jsem tam vyslán na aplikaci českého modelu. A tak jsem 3 roky dojížděl na SK, kde jsem dělal to samé, co v ČR. Když se to celé usadilo, pozval si mě šéf a nabídl novou výzvu.

Již delší dobu ETA řešila problém s manažerem prodeje na síti ETA ELEKTRO (tj. vlastní síť se 45 prodejnami v ČR) a potřebovali ho nahradit. Já jsem po tom „fleku" již delší dobu pokukoval a on mně to nabídl. Hotová věc! Hned prvním rokem jsem měl nárůst prodeje 30% a přišla další výzva.

Tentokrát to bylo něco, co nikdo nechtěl. Nechutná práce manažera prodeje na prodejních řetězcích nadnárodního typu. Co jsem mohl dělat? Nakonec jsem to vedl úspěšně 3 roky. Úžasná práce, i když velmi náročná na jednání. No a pak ETU koupil nový majitel a vyměnil celý management. Byl jsem rád, že jsem venku. Od začátku bylo jasné, proč tam přišli. Dnes už nejsou…

Co se týče další části dotazu, mohu se podělit právě o svoje zkušenosti. Člověk by se neměl spokojit s tím, čím je, ale měl by jít neustále dopředu. Získávat nové zkušenosti, reagovat na nové výzvy, vzdělávat se a zvyšovat si tak svoji kvalifikaci. To se rovná jeho hodnotě na trhu práce. Kdybych já toto ignoroval, jistě bych byl pořád na začátku. A čeho si vážím na tom nejvíce, je to, že to celé předávám dál svým dětem. Vychovával jsem je tvrdě, manažersky a jsem rád, čeho zatím dokázaly. Vidím na nich, že to ode mě přebírají a pomáhá jim to v životě.

3.) Jaký největší rozdíl vidíš mezi značkou BRAVO a ETA?

Mezi těmito dvěma značkami je jeden obrovský rozdíl. ETA coby značka, se sama stala pouhým obchodním zbožím. Od té doby, co ji nevlastní jeden muž, to s ní jde z kopce. Nikomu na té firmě nezáleží. Vlastníkem se stala finanční skupina, která to koupila za účelem dalšího prodeje. Pronajala si údajný profesionální management a výsledek? Firma se dostala do obrovských ztrát a koupil si ji vlastně její zákazník.

Zatímco společnost BRAVO je prosperujícím výrobcem a prodejcem elektrospotřebičů s rozvíjejícím se potenciálem a konkrétním vlastníkem. To jsou v podstatě dvě strany mince.

4.) Prozraď nám, chystá D5 ve svých elektrospotřebičích do příštího roku nějakou super novinku?

Novinky chystáme určitě. Naše strategie je na nich postavená. Kdybych měl vypíchnout to, co bude spolupracovníky v naší fabrice nejvíce zajímat, tak je to jistě Bravoska Grand speciál, kde jejím prodejem podpoříme kolegy z D3, potažmo fabriku. V tuto chvíli jsme ve fázi testování nového speciálního keramického povrchu. Bravoska tak dostane vyšší hodnotu, co se týče nepřilnavosti povrchu. Získáme tím na životnosti v podobě navýšení celkového počtu hodin pečení. Chceme ji prodávat za více peněz a ty pak udržet ve firmě. Další bombou by měla být kamera do auta. Chceme s ní vyjít co nejdříve. Bude to velké „bum". Dáte si ji na čelní sklo vedle zrcátka a v případě problémů poslouží jako důkazový materiál.

5.) Většinu času jsi mimo své bydliště a najezdíš spousty km. Řekni nám, co tě na tomto životě láká a zda tě to naplňuje.

Za ty roky jsem už zvyklý, v autě jsem už najel asi 1 mil. km. Když jsem v práci, tak se nikam neohlížím, jedu naplno a je mně jedno, kde jsem. Mám přeci notebook a v něm data. Neřeším, jestli jsem jeden den v Košicích a druhý den v Plzni. Obchod z kanceláře se dělat nedá. Ta práce mě nesmírně baví. Mám cestovní tašku – tu vozím stále s sebou - a v ní vše, co potřebuji k životu, pár oblečení… Hodně věcí promyslím a vyřeším, právě když jedu v autě, tam mám na všechno klid.

Baví mě práce s lidmi a miluji, když je každý den jiný. Pořád vznikají nové situace, pokaždé konkurence vymyslí něco nového a my musíme neustále reagovat, abychom se na trhu uplatnili a někdy i přežili. Vždy, když se mně podaří něco vyřešit, přijde něco nového a dalšího, a tak žiji již 15 let. Čas letí jako blázen! Mám pocit, že jsou pořád Vánoce a dovolená. Tak to vnímám já. Nenudím se a přitom žiji.

6.) Volného času nemáš nazbyt, ale pokud se nějaký najde, jak ho rád vyplníš?

Tak to je snadná odpověď. Volný čas určitě trávím hlavně se ženou a pokud možno s rodinou, ale protože jsme se nedávno rozprchli po světě, vidíme se všichni dohromady výjimečně. Doma jsem většinou hlavně o víkendu. Se synem Milanem se spojuji po telefonu, ale on také nemá moc času, takže řešíme jen to životně důležité, to je hlavně škola.

Pak mám své koníčky. Jsme sportovně založení, takže je to cyklistika a v zimě běžecké lyžování. Pokud má Milan závody, tak na nich samozřejmě nesmíme chybět. Jinak jsem již třetím rokem snowboarďák, takže, jak vyroběj sníh, jdu na kopec. Jinak jsem kutil a mám kamaráda, co má truhlárnu. Občas si zajdu něco vyrobit ze dřeva - potřebuji jen tak něco udělat. To mě velmi naplňuje. Nemám problém si vyrobit kus pěkného nábytku.

7.) Je něco, co bys rád vzkázal svým spolupracovníkům a čtenářům Občasníku?

Určitě ano, mám důležité poselství pro naši společnou budoucnost.

Je to moje obrovská zkušenost s tím, co se právě odehrává v Hlinsku. Jak jsem se již zmínil, společnost ETA je prodaná a nikdo neví, co bude dál. Připomínám jen, že fabrika, která kdysi zaměstnávala 3000 lidí, poté 800 a nedávno ještě 300, je na konci svých sil a proslýchá se, že nový majitel propustí i zbytek lidí.

Chci tímto říci, abychom si každý z nás vážili toho, že naše fabrika funguje a máme práci! Manažeři seženou zakázky, dělníci je vyrobí a společným dílem tak vyděláme prostředky pro firmu a potažmo tak peníze na své mzdy. Bez této

činnosti společnosti IB si nedovedu těch 450 spokojených a pravidelně zaplacených zaměstnanců představit!

K tomu musím na závěr dodat, že si rozhodně vážím práce každého z nás!

Milane, děkuji za příjemný rozhovor a přeji mnoho nejen pracovních úspěchů.

Lucka Pávková

Milan se rád setkává se zajímavými lidmi. Na snímku je s Martinou Sáblíkovou.

V minulém čísle Občasníku jsme otiskli povídku Jaroslava Donáta Jako v Nebi, tak i na Zemi, která vyjadřovala názor autora na možnou podstatu našeho vesmíru.

Po vydání jsme e-mailem oslovili některé jeho externí abonenty s prosbou o zamyšlení nad touto základní filozofickou otázkou (ZOF) a o napsání čehokoli – článku, povídky, eseje, básně, úvahy, zamyšlení na toto téma. V mezičase nám odpovědělo vícero čtenářů, ale konkrétním počinem pouze jeden, jehož úvahu níže otiskujeme.

Rádi bychom tedy povzbudili v š e c h n y čtenáře v aktivitě na téma ZOF. Přemýšlejte, diskutujte, pište. Žádný námět není dostatečně ztřeštěný! Zjistíme, proč tu jsme! Nejméně jeden názor, který uveřejníme, je totiž ten správný, pravý, ořechový, protože – jak máme bezpečně zjištěno – v budoucnosti je o všechny naše Občasníky extrémní drapsa!!!

Díky. Redakce Občasníku

Proč vlastně náš Vesmír, Země, Život na ní a my všichni vůbec existujeme ?

pro Občasník Isolit -Bravo
Dan Dostrašil, pastor jednoty bratrské

Díky za možnost chvilky zamyšlení. Určitě se shodneme, že Vesmír nevznikl proto, aby ho pilní zaměstnanci Isolitu-Bravo zaplnili plastovými výlisky. Je tu jistě něco většího, něco, co nás přesahuje.

Možná odpověď na otázku souvisí s vírou. Moderátor Marek Eben říká, že Češi se zpravidla shodnou na tom, že „něco většího“ nad námi je. Bylo by proto nesprávné nazývat Čechy ateisty. Eben říká, že jsme národ „něcistů“ - v „něco nad námi“ většina z nás věří.

Ať už tomu „něčemu“ říkáme Bůh, Matka příroda nebo Velký architekt, ten nahoře postavil člověka do Vesmíru, na jedno z ramen galaxie Mléčné dráhy, na nádhernou modrou planetu Zemi – původně dokonalý ekosystém s oceány a kontinenty s

horami, pouštěmi a lesy... Kolem nás je neživá příroda, zelený svět rostlin a nepřeberné množství zvířat.

To, že já i ty, prostě lidé, jsme byli postaveni do tohoto úžasného světa, je ohromný dar! Je to šance obdivovat okolní stvoření a prozkoumávat je. Pozorovat hvězdy, zlézat skály, pomazlit se s kočkou, zasadit si muškáty, skočit si do rybníka...

Další věc, která s existencí lidstva souvisí, je snaha svět proměňovat a zušlechťovat. Od stavění protipovodňových hrází v Holandsku, přes čištění říčních koryt, zavlažování stepí až po zachraňování uvízlých velryb... Svět je jako zahrada a o zahradu je třeba pečovat, pokud ji chceme předat svým dětem v celé kráse!

Na závěr bych rád citoval báseň starověkého judského krále Davida – i on ve světě kolem sebe viděl tajemné poselství.

Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou.
Svoji řeč předává jeden den druhému, noc noci sděluje poznatky.
Není to řeč lidská, nejsou to slova, takový hlas od nich nelze slyšet.
Jejich tón zvučí celičkou zemí, zní jejich hovor po širém světě...
Žalm 19

Rapid prototyping a 3D tisk RepRap - nový stupeň domácího kutilství

Mnozí z nás se již setkali s technologií rapid prototypingu, tzv. 3D tisku. Technologií rychlé výroby prototypů (tzv. rapid prototypingu) existuje v současné době celá řada. Jejich společným znakem je výroba modelů postupným přidáváním materiálu po vrstvách na základě dat odeslaných z počítače. Jednotlivé fáze tohoto procesu, připomínající všem známý dvourozměrný tisk, daly vzniknout obecnému názvu těchto zařízení – 3D tiskárny.

Historie rapid prototypingu

Počátek rapid prototypingu se dá datovat již do konce šedesátých let minulého století, kdy se profesor Herbert Voeckler zamyslel, co vše by mohly dokázat stroje ovládané počítačem. Vyvinul základní matematické nástroje k popsání trojrozměrných těles a jejich následné modelování. Tyto nástroje jsou použity ve všech současných modelovacích nástrojích, ať již modelujeme autíčko, nebo mrakodrap. V sedmdesátých letech již bylo možné ovládat klasické stroje počítačem, jednalo se o tzv. číslicové řízení, tedy počátky NC strojů.

V roce 1987 přišel s revoluční myšlenkou Carl Deckard z univerzity v Texasu. Navrhl výrobu zcela novým způsobem - vytvářet výrobek vrstvu po vrstvě. V jeho návrhu se jednalo o nanášení kovového prášku a jeho postupného spékání laserovým paprskem do finální podoby. Tato technologie se nazývá SLS (Selective Laser Sintering).

Rapid prototyping v současnosti

Rapid prototyping se rozvinul do mnoha technologií a nemusí se jednat jenom o vrstvení kovu, ale i jiných materiálů.

Nejznámější technologie Rapid prototypingu:

Stereolitografie (SLA, SL) - Světlocitlivá pryskyřice tuhnoucí při aktivaci laserem. Stůl se vždy ponoří o kousek do pryskyřice a laser posvítí na místa, která mají ztuhnout.

Selective Laser Sintering (SLS) - Výběrové laserové spékání využívá speciálního prášku, který na stůl v komoře vyplněné dusíkem nanáší v tenké vrstvě válec. Stůl s tenkou vrstvou prášku pak v místech, která jsou potřeba „vytisknout“, osvítí silný laser, a tím prášek speče. Stůl se pak o tloušťku vrstvy posune dolů a proces se opakuje do vytvoření celého prototypu. Tato technologie jako jediná umožňuje výrobu prototypu z kovů.

Laminated Object Manufacturing (LOM)- Fólie, která se vrství na sebe a potom spéká.

Fused Deposition Modeling (FDM) - Tato technologie využívá dvou materiálů – stavěcího a materiálu podpor. Funguje na podobném principu jako tavná pistole – materiál je z cívky odvíjen do hlavice, kde se odtavuje, a je nanášen na stůl. Materiál podpor se využívá v místech, kde by při tisku musel stavěcí materiál „viset“ ve vzduchu. Po vytvoření modelu se buď odláme, nebo se rozpustí ve speciální lázni.

Multi Jet Modeling MJM (3D tisk) - Tiskne velmi tenké vrstvy fotopolymeru.

Praktické využití dílů vyrobených rapid prototypingem

Jako první člověka napadne využití vyplývající z názvu - tvorba prototypů. Tato technologie je pro tvorbu prototypů velice vhodná hned z několika důvodů - je možné vytvořit téměř jakýkoliv tvar, výroba dílců je rychlá a v současné době cenově stále dostupnější.

Nalezne se ale i další využití - pomocí rapid prototypingu je možné kromě plastů vrstvit i jiné materiály, například kovový prášek. Díky tomu je možné vytvořit např. dílce s 3D chladicími kanály, které by jinak nebylo možné vyrobit.

Tato technologie je v současnosti považována spíše jenom za doplňkovou než za samostatné odvětví, to však nemusí trvat dlouho. Již nyní se můžeme dočíst o jízdním kole z 3D tiskárny, které je "vytištěno" z nylonu, rám je stejně pevný jako z oceli a zároveň 3 krát lehčí, než kdyby bylo vyrobeno z hliníku.

A nemusíme zůstávat jenom nohama na zemi - a to doslova - v kosmickém výzkumu se o 3D tisku uvažuje s velkými nadějemi. Do kosmu je možné vzít jenom omezené množ-

ství věcí. Designér Tomáš Rousek (spolupracující s NASA na vybavení kosmických základen) přišel nedávno s nápadem používat jako stavební materiál modifikovaný planetární prach. Z něho by pak bylo možné stavět celé nosné konstrukce obytných modulů.

Chcete mít 3D tiskárnu doma?

Ač se to zdá být jako pohádka a "drahá sranda", není to zase až tak nereálné. Skupina nadšenců se pustila do opensource projektu RepRap.; jejím hlavním představitelem v ČR je 21letý student VŠE Josef Průša.

RepRap je free desktop 3D tiskárna. A protože je složen z mnoha takových součástek, které se všechny dají vytvořit 3D tiskem na RepRap, dá se RepRap považovat za sebereplikující stroj. Protože se jedná o opensource projekt, všechny informace jsou volně sdíleny v komunitě RepRap včetně potřebného software pro práci s tiskárnou. Celá stavba tiskárny vás vyjde cca na 13 tisíc Kč.

Převzato z článku na ROOT.CZ - rozhovor s Josefem Průšou:

Z vyprávění Josefa Průši by se mohlo zdát, že jde o čistě akademickou hračku. Zcela názorně ale dokáže demonstrovat, že RepRap je pomocníkem v běžném životě. Mám tu třeba úchytky na skříně, věšáky na šaty, tiskl jsem i píšťalky nebo třeba tyhle dioptrické brýle, chlubí se s vítězoslavným úsměvem. A ukazuje nám své brýle, které používá hlavně ve škole na přednáškách na VŠE.

Příběh zajímavých brýlí si necháváme vyprávět. Došel jsem do optiky, že potřebuji skla a že obroučky si vyrobím. Oni se dost divili: ‚A to si dokážete sám vyrobit brýle?' Jasně, říkal jsem, budou mě stát tak pět korun a zítra vám je přinesu ukázat. Za večer jsem si navrhl vzhled a vyrobil si je, směje se Průša. Našlo se ale už i průmyslové využití: Některé výrobky jsou i v automobilce TPCA, pro kterou jsem vyráběl držáky na laserové měřiče. Průšu ale nejvíce zatěžuje výroba dalších tiskáren, protože pomáhá studentům na zahraničních univerzitách stavět jejich vlastní stroje. Brzy například pojedu do německých Cách, kde se sejde větší skupina lidí a budeme společně stavět jedenáct nových tiskáren.

Celý článek si můžete přečíst na ROOT.CZ v sekci věda a výzkum.

Ludvík Stejskal
manažer projektů, grafik a konstruktér

Věřili byste, že 80% komponent pro výrobu konceptu Škoda Yeti bylo vyrobeno technologií rapid prototypingu?

Rozhovor s panem Janem Vaňkem

V minulém čísle Občasníku jsme uveřejnili první část rozhovoru s panem Janem Vaňkem, který vzbudil velký zájem. V rozhovoru dnes pokračujeme druhou částí.

Občasník:

Pane Vaňku, minule jsme skončili u vašeho dobrodružného útěku do tehdejšího západního Německa. Co následovalo bezprostředně potom, jaké byly vaše první dny, týdny a měsíce v této zemi?

Jan Vaněk:

Úvodem nutno poznamenat, že v době mého příchodu do západního Německa, oficiálně Spolkové republiky Německo, před více než třemi desetiletími, se země nacházela v období hospodařského útlumu, což i moji situaci v mnoha směrech ztěžovalo. První cesta v obdobných případech - a to v každé zemi, nejen v Německu - vede vždy na policii města či obce, kde se právě nacházíte a kde se hodláte usadit. To je jistě stejné na celém světě. I když je na tomto místě třeba vyzvednout velkorysé chování německých úřadů vůči uprchlíkům z tehdejšího totalitního Československa, nebyly ani mé začátky v cizí zemi v žádném případě jednoduché. Pro zcela objektivní hodnocení je třeba samozřejmě dodat, že vždy se lépe začíná v zemi hospodářsky rozvinuté než naopak. O tom nemůže být pochyb. Na ruce však dostanete i tam pomyslná, neviditelná „želízka", znamenající - řečeno po německu - tzv. „Duldung" , to je, do češtiny doslovně přeloženo, něco jako „trpění" (někoho někde), což zrovna příliš lichotivě nezní. Prostě cizinec je v zemi trpěn, uhlazeněji řečeno tolerován. Jedná se o situaci, kdy stát povoluje na předem stanovenou dobu váš zatím nejistý, nezlegalizovaný pobyt v zemi. Po této době následuje buď integrace cizince, nebo jeho vyhoštění. Spojeno je vše s výrazným omezením svobody pohybu, vymezené místem, kde se právě nacházíte, a jeho bezprostředním okolím. Uprchlíci, kteří se nemohou prokázat zajištěným pobytem většinou u příbuzných či přátel, kteří se za ně musí zaručit, končí v obvyklých uprchlických táborech a ubytovnách. Volně cestovat po zemi, natož do jiných států,

je naprosto nemyslitelné. Podmínkou dlouhodobého „trpění“ uprchlíka státem a jeho (na německé poměry velmi malé) finanční podpory je projít úspěšně centrálním místem pro registraci těchto osob, které se nalézá nedaleko města Norimberk. Tam musíte zdůvodnit, proč a z jakých důvodů jste svou vlast opustil a co očekáváte od země, do které jste odešel. I když tato výpověď musela znít věrohodně, aby byla akceptována, což v mém případě bylo zcela jednoznačné, nutno zde znovu zdůraznit dobrou vůli německých úřadů pomoci občanům tehdejšího Československa. Na rozdíl od jiných národností mi nebyl znám žádný případ odmítnutí pobytu Čechů a Slováků v zemi - snad až na malé výjimky lidí, stíhaných mezinárodně za mimopolitické delikty. K tomuto zcela jistě přispěla geopolitická příslušnost obou národů ke střední Evropě, jejich společná minulost a příslušnost obou zemí ke stejnému kulturnímu okruhu. V neposlední řadě pak zjevná, poctivě působící snaha německé politiky odčinit neblahou předválečnou a válečnou minulost země ve vztahu k sousedním zemím, postižených nacizmem. Takže v tomto směru byly problémy začlenění se do nového prostředí nesrovnatelně menší, než najít v zemi své místo ve společnosti po stránce finanční nezávislosti získáním práce. Máte-li pouze dvě prázdné ruce a nikdo na vás nečeká, není toto rozhodně lehká úloha ani v tak relativně bohaté zemi, kterou bylo tehdejší západní Německo. Někdejší, často i dodnes přetrvávající mínění české veřejnosti o opaku, o snadném životu v emigraci, jsou pusté výmysly, často vědomě rozšiřované zlomyslnými lidmi, postrádajícími jakékoliv konkrétní informace.

Absolutní prioritou pro každého z nás bylo tehdy získání vytoužené osobní svobody, vynahrazující veškeré tehdejší existenční starosti. Po řadě neúspěšných pokusů získat ji v zemi, momentálně trpící již zmíněným ekonomickým útlumem s průvodní, na německé poměry vysokou nezaměstnaností, jsem nakonec dosáhl toho, že jsem byl zapsán do konkurzu ve firmě v (mém) oboru výroby a zpracování kompozitních plastů na druhém konci Německa, na belgických hranicích. Sehnat místo ve vnitrozemí se ukázalo být tehdy prakticky nemožné. Bydlel jsem tehdy u Frankfurtu nad Mohanem a hledal proto nejprve práci poblíž. Po odcestování vlakem do centra regionu, vzdáleného několik set kilometrů od mého prozatímního bydliště, jsem záhy zjistil, že v ten den už nejede žádný vlak do místa, kde se nacházela firma, v níž jsem se měl příští den ucházet o zaměstnání. Zjištění poměrně šokující, jemuž následoval můj několikahodinový bezvýsledný večerní pokus překonat posledních zhruba 40 km autostopem. Opět s údivem jsem přitom zjišťoval, že zejména večer či v noci nemáte v tomto směru v Německu sebemenší šanci. Toto jsem pochopil až mnohem později, kdy mi podařený zdrogovaný páreček rozřezal nožem, jako odměnu za svezení, zadní sedadla mého auta. Následovalo přespání na lavici v nádražní hale v Trieru - absurdně k dané situaci v rodném městě Karla Marxe. Česky se město nazývá Trevír a nachází se na francouzských hranicích. Následovala tedy neklidná noc v nádražní hale mezi bezdomovci, přerušovaná četnými policejními kontrolami, a ranní odjezd vlakem dále v - mírně řečeno - poněkud zdevastovaném oblečení. Tak tehdy začala moje profesní cesta v cizí zemi s představením se u nového zaměstnavatele. Nutno podotknout, výrazně ulehčená znalostí jejího jazyka. Dokáži si dnes jen těžko představit podobnou situaci u někoho, kdo jazyk neovládal. Pro zkrácení líčení mého dalšího osudu: místo ve firmě jsem naštěstí získal a zůstal u ní po celých dlouhých dvanáct let. Německé občanství jsem pak obdržel (po předcházejícím uvolnění zákazu cestování po zemi, podmíněným získáním práce) po sedmi letech trvalého pobytu, což je lhůta stanovená zákonem. Získání německého občanství je dodnes podmíněno (jako asi všude jinde) přídavně k doložení ekonomické nezávislosti tím, že dotyčný musí prokázat, že ovládá německý jazyk slovem i písmem. Ve spolkových zemích, kde tehdy vládla křesťansko-demokratická či křesťansko-sociální unie, bylo pak další podmínkou zrušení československého občanství. Dvojí občanství tolerovaly pouze spolkové země, v nichž byla u moci sociálně demokratická strana, což nebyl můj případ. Získáním státního občanství pak bylo prakticky završeno moje začlenění do německé společnosti. Tolik snad k vaší první otázce.

Občasník:

V Německu jste začínal v době rozvinutého kapitalizmu. Kdybyste ho měl srovnat s hospodářstvím, které je nyní v ČR, jaké srovnání by to bylo?

Jan Vaněk:

Myslím, že zde není možno srovnávat „jablka s hruškami“ - jak se říká po německu. Hospodářství současné České republiky je hospodářstvím země s narušenou kontinuitou vývoje společnosti s osmkrát nižším počtem obyvatelstva než má současné Německo, tehdy po odpočtu nějakých možná 20 milionů, které měla tehdejší NDR. Byla-li česká ekonomika mezi dvěma světovými válkami nejvyspělejší ekonomikou v Evropě, patří dnes toto zjištění bohužel minulosti. Současná ČR se ze zdravého myšlení prvorepublikových ekonomů a finančníků, jako byl Engliš, Rašín a celá řada dalších, bohužel mnoho nepoučila. Ze šoku naprostého ekonomického útlumu dvou totalit - zejména druhé, totality komunistické - s několikanásobně nižší produktivitou práce v průmyslu než ve vyspělých zemích (třicetinásobně např. oproti USA) se země přes četné hospodářské úspěchy posledních dvaceti let dosud plně nevzpamatovala. Neblahé dědictví - jako špatná infrastruktura, těžiště národního hospodářství ve zbrojním a těžkém průmyslu, nutné obrovské investice do totálně zanedbaného životního prostředí – to byly a jsou – spolu s mnoha dalšími aspekty - problémy, s nimiž se musí dnešní ČR denně potýkat a vypořádávat, problémy, odčerpávající sílu a odvádějící pozornost od dalších, jež by bylo třeba řešit. Samozřejmě k tomuto přistupují neblahé jevy jako „výdobytky“ současné společnosti, z nichž na prvních místech je nutno jmenovat „divokou privatizaci“ se všemi jejími důsledky, bezbřehou korupci i důvěrně známé „tunelování“ firem. Jsou to jevy, ztěžující stejným způsobem situaci hospodářsky oslabené země, jako je tomu např. při existenci mafie v Itálii. Německá a česká ekonomika jsou spojené nádoby: nefunguje-li dobře národní hospodář-

ství v Německu, dochází okamžitě k útlumu i v ČR. Proto jsou pro dosažení větší nezávislosti země tak nutné investice do vlastního školství pro vyšší vzdělanost obyvatelstva (což bohužel v ČR funguje zatím špatně), proto jsou tak nutné inovace v průmyslu, zlepšení infrastruktury země, zejména zanedbané silniční sítě, proto je tak nutný vlastní výzkum a technologický vývoj! A hlavně: stát ve firmách na vlastních nohách, mít vlastní výrobní programy a nebýt závislý na často vyděračských obchodních spojeních, nejistých a ztrátových kooperacích a finančně nevýhodné subdodavatelské činnosti! Toto vše znamená pro každou firmu - dříve či později - smrtelné nebezpečí. Firmy by měly stát dokonce na několika vlastních „nohách", jak říkají Němci - což v praxi znamená nebýt závislý pouze na jednom soliterním výrobním programu, který může kdykoliv skončit. A co je třeba ze všeho nejvíce, vážit si vlastních lidí, starat se o ně a trvale zvyšovat jejich kvalifikaci. Tito by se pak firmě měli odvděčit dlouhodobějším setrváním u ní. Ani jedno, ani druhé se však často v ČR dnešních dnů nedaří. Přitom to není nic jiného než dobře fungující vzájemný obchod, nic jiného než shora uvedené spojené nádoby v menším měřítku, v lokálních podmínkách. Zaměstnavatel nemůže nikdy jít proti zaměstnanci a opačně – to prostě nefunguje! V dnešním světě, kde často selhává původní záměr globalizace a kdy se toto stává spíše nepřítelem místního podnikání, je dále i pro české firmy důležité myslet globálně a jednat lokálně.

Stát proto musí vytvořit příslušné podmínky ve formě zázemí. Ani to však zatím v ČR, ve státě „nikdy nekončících kauz" a jejich často bezhlavých, amatérských „vládců" v oblasti ekonomiky i finančnictví, bohužel až příliš často nefunguje. K tomu se řadí navíc i již zmíněná skutečnost, že se řada českých podnikatelů i zaměstnanců firem se svou neukázněností a špatným, krátkodobým myšlením výše uvedenými zásadami neřídí.

V německé firmě, kde jsem byl dlouhá léta zaměstnán a která ve svém oboru patřila ke světové špičce ve výrobě a montáži zařízení pro odsiřování tepelných elektráren, jsem prošel za dvanáct let výrobním procesem od dělnických profesí až do vrcholového managementu. Měl jsem přitom možnost nahlédnout hlouběji nejen do německých duší, ale i do psychologie německého myšlení, diametrálně se lišícího od myšlení českého. Právě toto disciplinované myšlení je základem trvalé prosperity německého hospodářství.

Rozdíl v německém a českém chápání příslušnosti k firmě bych chtěl názorně ukázat na dvou příkladech: kdykoliv jsem se zastavil v polední přestávce u hloučku pracovníků firmy na dvoře (samozřejmě při pěkném počasí), mohl jsem si být jist, že se tito (snad jen s výjimkou všudypřítomného fotbalu) baví mezi sebou o třech tématech, týkajících se pracovních problémů: 1. starost, aby země obstála v mezinárodní konkurenci, 2. starost, aby firma prosperovala na německém i mezinárodním trhu a nezkrachovala, 3.starost, abych já sám uspěl jak u vedení firmy, tak i mezi svými kolegy a neztratil práci. Rozhodně to přitom nebyli lidé jednostranně fixovaní pouze na svou firmu a svou práci. Příkladem druhým, pokud jde o myšlení Němců v závislém zaměstnaneckém poměru, je známý výrok, který jsem za léta strávená v německých firmách slyšel od svých spolupracovníků na všech úrovních nesčetněkrát a na každém kroku: mně se povede dobře jen tehdy, povede-li se dobře mému šéfovi – jinými slovy - vedení firmy. Obecně platná rovnice, stručně a jasně vyjádřeno to, v čem vidím dodnes zásadní rozdíl v přístupu k věci mezi českými a německými firmami, jejich managementy a zaměstnanci. Vinu na častých neutěšených situacích ve firmách nesou ve většině případů obě strany společně.

Celkový dojem z dnešní ČR při mém „pohledu zvenčí" je, že pracovní tempo a nasazení v moderních, dobře fungujících průmyslových firmách je většinou plně srovnatelné se západní Evropou. Toto zdaleka nelze tvrdit o institucích nevýrobních, státním sektoru a úřadech, kde dosud velice často a s obrovskou setrvačností přežívá totalitní myšlení, jednání a poměr lidí k jejich práci i firmě. Ruku v ruce pak zákonitě dochází k druhotnému internímu jevu, definovanému obecně jako „špatné pracovní klima". Václav Havel to kdysi definoval jako „blbá nálada". I zde - vždy a všude - si je však třeba přičíst vinu sám sobě. Vlastním jednáním anebo mlčením ke všemu, k čemu se mlčet nemá a nesmí!

Jak jsem měl po dlouhá léta možnost pozorovat firmu IB zblízka z nejrůznějších pohledů, myslím si, že se jí v tomto smyslu – i přes zcela běžné a jistě i četné potíže - společná věc daří. Očividně dokonce lépe než mnoha jiným českým firmám! Pro dokreslení mého pohledu na srovnání dvou ekonomik, což byla vaše původní otázka, jsem zde zašel do detailů proto, abych se pokusil na základě vlastních zkušeností vysvětlit toto na praktických příkladech.

Občasník:

Pane Vaňku, mezi Němci jste žil téměř 30 let a setkáváte se s nimi denně i nyní v sousední zemi. Jak byste srovnal průměrného Němce s průměrným Čechem?

Jan Vaněk:

Začal bych zde nejspíše zásadním povahovým rozdílem: průměrný Čech je daleko větší individualista než průměrný Němec. Na druhé straně i člověk daleko více podezíravý, nevěřící, pochybující vždy a o všem. Často zdravý pesimista – což rozhodně na škodu není. A ateista ve své většině, což rovněž na škodu být nemusí, i když někdy je - odbourává to rychleji zábrany.

Průměrný Němec se nechá i dnes snadněji ovlivnit, inklinuje k tomu, co já nazývám „stádovým" chováním a jednáním. Někdy toto přechází až do obav z „zglajchšaltované" německé společnosti, neblaze proslulé z dob minulých, jíž je možno být svědkem i dnes v řadě případů, díky bohu dnes „hlídané" dobře fungujícími společenskými kontrolními mechanizmy.

Český pohled na Německo je bohužel často zkalen ochotou národa dát se zmanipulovat v období národního socializmu, nacizmu. Na svém úsudku můžeme ale jako Češi trvat pouze tehdy, když posuzujeme a srovnáváme nejen procentuálně část tehdy zmanipulovaného národa, ale hlavně „hloubku"

a „věrohodnost“ tohoto zmanipulování. Jinak si musíme čestně sáhnout do vlastního svědomí a vidět podrobnosti ne čistě náhodné a z doby ne zase tak dávné, s níž se český národ na rozdíl od německého bohužel dosud nevyrovnal.

Otázka je poněkud komplikovanější v tom, máme-li na mysli oficiální pohled na německý národ, získaný na základě prezentace jeho charakteru německými médii - anebo pohled čistě privátní, vycházející z vlastního pozorování a z dlouholetého soužití s tímto národem. V prvním případě bychom museli nutně dospět k názoru, že se jedná o národ exaltovaný, až chorobně ambiciózní, o egocentrický národ, který akceptuje pouze jedno: jsme nejlepší na světě ve všech směrech, udáváme tón ve světové ekonomice, nikdo neumí vyrobit lepší auta (což není pravda), jsme nejlepší hostitelé, což nám potvrzuje celý svět (není pravda - Turci, Češi a další národy jsou lepšími hostiteli), hrajeme nejlepší fotbal na světě (ani to není pravda) . Jsme prostě jsme báječní, neporazitelní, nikdo na nás nemá. Toto doslova vychloubání, jdoucí posluchači často na nervy, je mnohým evropským národům (Dánům, Norům a řadě dalších) naprosto cizí. V Německu je naproti tomu slyšíte buď zcela otevřeně, či v nepřeslechnutelném podtónu v různých podobách neustále - od rána do večera - zapnete-li si třeba některou německou zpravodajskou televizní stanici. Bojovat ve světě - i za vlastní zájmy? V Libyi?

To ať za nás laskavě vyřídí Američané, Francouzi, Angličané a Kanaďané, ať tam umírají, mají-li chuť. My tam pošleme obchodní delegaci, až bude po všem – potřebujeme přece naftu stejně jako ostatní! Tak tomu bylo doslova a do písmene - nekonečné výmluvy na druhou světovou válku, působící dnes naprosto nevěrohodně, až směšně. Díky bohu se situace i zde v poslední době mění a i němečtí politici si toto začínají uvědomovat. Velice pozitivní roli zde hraje – stejně jako v ČR – kritický žurnalizmus na dobré úrovni. Za zmíněnou oficiální „velkohubostí“ velké části německých médií se neskrývá nic jiného než prachobyčejné vlastní komplexy, hlavně z prohraných válek, a genetické vlastnosti, které způsobily tyto dvě světové katastrofy ve 20. století s nedozírnými následky, které pociťujeme dodnes. Tolik tedy k víceméně oficiálnímu pohledu na Němce, jak je vnímají ostatní národy. Buďme ale shovívavější. Sice je to tak, že Němec jako individuum se cítí být jistý a silný pouze v davu sobě rovných, ale okamžitě znejistí, je-li osamocen a vystaven vlivu cizího, neznámého prostředí. Můj kolega, pracovník německé firmy, kde jsem byl dlouhá léta zaměstnán, vehementně odporoval mému tvrzení, že dnešní Německo je zcela jiné než dříve, že hrůzy nacizmu se už nikdy nemohou v této zemi opakovat, a to tím – citováno doslova: - opakovat se to může kdykoliv, my to máme v sobě geneticky zakódované, nikdo to z nás nedostane... V tu chvíli mne pořádně zamrazilo! Můj osobní pohled na dnešní Němce a Německo je přesto pozitivní. Viděno politicky - nepočítáme-li často idealisticky laděné „rudě a růžově“ orientované Němce ani ty „věčně včerejší“ – „hnědé a nahnědlé“, rekrutující se hlavně ze starší generace - je průměrný Němec, na kterého se ptáte, v naprostém pořádku. Charakterové, povahové rozdíly mezi lidmi jsou v Německu - daleko více než v ČR - definovány územně. Bavorák je charakterově a svým vnějším projevem zcela jiný než obyvatel Hamburku. Jako lidé jsou však dnešní Němci spolehliví a schopní po všech stránkách v tom dobrém slova smyslu. Nakonec i jejich výsledky v oblasti ekonomiky mluví jasnou řečí. Nad jejich typickými vlastnostmi, jimiž se vyznačuje každý národ po svém, je dnes možno (díky bohu) se jen pousmát a mávnout nad nimi rukou.

Jeden rozdíl však tu je: Němec, stejně jako ostatní Západoevropané, byl po celá desetiletí vychováván dravou, často až bezohlednou společností nejen k samostatnému myšlení a jednání, které většině Čechů dodnes stále ještě chybí, ale i k určité formě bezohlednosti a egocentrizmu. Krásně je naproti tomu zjištění, že Čech pro vás svlékne poslední košili, je-li to třeba a jednáte-li s ním dobře. Němec a Západoevropan toto ve své velké většině neudělá. V tom vidím velkou přednost české povahy, které si velice vážím. Doufejme společně, že tato nezmizí s postupující a často mnoho pozitivního ničící globalizací.

To, o čem zde mluvím, je výsledek mého pozorování obou tak odlišných mentalit po celá dlouhá desetiletí. A ještě něco na úplný závěr: průměrný Čech se dosud nedostal z roviny trvalé deformace totalitou. Mnoho lidí v ČR si přeje zavést – i přes všechna traumata nedávné minulosti - v zemi společenský řád, který nikde ve světě neexistuje a existovat ani nemůže: systém se zcela samozřejmým, zaručeným materiálním zajištěním a s veškerými sociálními vymoženostmi. A pro mnohé podružná otázka: a jak tomu bude s pracovním výkonem a pracovním nasazením? O tom si promluvíme později... Vzory pro toto smýšlení se to v české politice jen hemží. Volit však k dosažení tohoto stavu komunisty, za nimiž nikdy nic trvalého (snad kromě tajné policie, jak jsem nedávno kdesi četl) nezůstalo a kteří mají celosvětově na svědomí 100 milionů lidských životů ??? Volit socialisty, kteří rozdávají velkoryse to, co jim nepatří a na co stát nemá??? Každý Čech mi okamžitě na tomto místě odpoví, abych mu tedy poradil, koho volit, když už jsem tak chytrý. Bohužel ani já na tuto otázku nenacházím za současné konstelace české (a nejen české) politické scény odpověď. A proto se musím hezky držet zpátky. V zemi nežiji, nejsem schopen v tomto směru udělovat rady a ani mi to nepřísluší.

Aby závěr nevyzněl pro českou stranu negativně: německá nemoc je, že průměrný Němec - přes již zmíněné, daleko lepší vyrovnání se

s minulosti - není dodnes schopen slavit porážku nacizmu jako vítězství své země, spravedlnosti a své vlastní vítězství. Vidí v tom více či méně potupu a pokoření vlastního národa. Setkal jsem se tím nesčetněkrát (Hitler přece udělal spoustu dobrých věcí!). Kdosi to nazval (volně přeloženo, nedá se doslova) „neschopností národa litovat své oběti a být z toho smutný“. Toto je jedno z mála „německých“ zjištění, z nichž jsem já osobně smutný dodnes.

Otázky Pro Gustawa Oppeln Bronikowského

Gustaw se narodil 11.03.1975 ve Wroclawi. Má středoškolské vzdělání. V roce 2003 se oženil a odstěhoval do Roztok . Svůj volný čas tráví nejraději se svou rodinou. Má šestiletého syna Gustawa. Rád cestuje, poznává nová místa a každoročně jezdí k moři.

1.) Gustawe, ve firmě pracuješ již od roku 2004. Jak ses o pracovním místě v Isolitu – Bravo, spol. s r. o. dozvěděl? Jaké byly tvé pracovní začátky ve firmě a jaká je nyní tvá pracovní pozice?

Vzhledem k tomu, že v místě, kde žiji, je velmi malý počet pracovních míst, měl jsem problém najít trvalé a dobře placené zaměstnání. Rozhodl jsem se hledat zaměstnání zde, v České republice. O práci v Isolitu - Bravo jsem se dozvěděl od přátel, kteří již zde pracovali či ještě pracují. Doporučili mi Isolit – Bravo jako spolehlivou firmu pro zaměstnance. Moje práce v Isolitu - Bravo začala rozdělením D1 lisovna a kovovýroba. Zde jsem pracoval jako klasický dělník. Po dlouhé době jsem se v kovovýrobě stal skladníkem. Poté jsem pracoval jako skladník na D7 NT . Po dvou letech na D7 NT jsem odešel na D1 lisovna jako mistr. Tuto práci mě naučil Pavel Růžička, jeden z nejlepších mistrů na D1, který velmi dobře zná své pracovní povinnosti. Nyní se zaučuji na pozici mistra na D3 montáž. Na každém oddělení jsem se mohl a můžu hodně naučit a dozvědět se jak o chodu oddělení, tak také poznávat nové kolegy. V provozu jsem získal a stále získávám spoustu odborné způsobilosti, která mi umožňuje rozvíjet své dovednosti . Jsem spokojený se svou současnou pozicí ve firmě. Jsem dobře ohodnocený, práce mě baví a moje rodina je dobře zabezpečená.

2.) Jaký vidíš největší rozdíl mezi zaměstnavateli v České republice a v Polsku?

Rozdíly mezi zaměstnavateli v Polsku a v České republice nejsou velké. Nicméně, naše firma je spolehlivá, protože zaměstnavatel zaměstnává zaměstnance na pracovní smlouvy a platí příspěvky na sociální zabezpečení. Toto vždy v Polsku není a lidé potom mají problémy s vyměřením důchodů. Důležitou výhodou naší společnosti je řádné placení mezd a také to, že existuje možnost povýšení a profesní rozvoj nás, zaměstnanců. Společnost dává možnost dozvědět se o práci v různých pozicích a zaměstnanec nemusí stále dělat jednu činnost jako stroj. Také se mi líbí zaměstnávání pracovníků z různých zemí, jelikož ostatní zaměstnanci mají příležitost dozvědět se o jiných kulturách a chování. Jedná se kolikrát o zábavný zážitek, protože jsem nikdy nečekal, že s Vietnamci budu mluvit česky. Je pravdou, že zaměstnanci různých národností ve společnosti si vytvořili svůj vlastní jazyk, který je směsí českého a jejich mateřského jazyka.

3.) Co je tím velkým plusem, že sis vybral práci v České republice, a ne v Polsku?

K výběru práce v České republice mě vedlo to, že je zde možnost získat slušnou a dobře placenou práci. V oblasti, kde bydlím, byly a jsou velké problémy při jejím hledání . Nechtějí s vámi uzavřít smlouvu a plat je také mizerný. Teď po 7 letech práce v Isolitu - Bravo a získání zkušeností ve firmě jsem rád, že jsem se rozhodl pracovat právě v České republice a v této firmě.

4.) Také jsem se doslechla, že jsi velice blízce spjatý s osobou generála Hermanna Oppeln – Bronikowského, který vedl tanková vojska Wehrmachtu. Můžeš nám tuto osobu přiblížit a prozradit nám, jak to vlastně celé je?

Nejsem přímo spjatý s Hermannem Oppeln – Bronikowskim, ale pochází ze stejné rodiny, která byla rozdělena do tří linií: polské, švédské a německé. Hermann Oppeln - Bronikowski pochází z německé linie. Před II. světovou válkou získal zlatou medaili na olympijských hrách v Berlíně v roce 1936 za jezdecké soutěže. Zúčastnil se I. i II. světové války. Během II. světové války byl velitelem obrněných vojsk. Za úspěch v boji byl vyznamenán. Po válce byl odsouzený za válečné zločiny, ale osvobodili ho. Nejlepším důka-

zem jeho schopností je to, že vytvořil nové a nové západoněmecké armády (Bundeswehr), a také to, že byl trenérem jezdců na koních před olympijskými hrami v Tokiu 1964. V mé rodině Oppeln - Bronikowskich jsou lidé, kteří bojovali na druhé straně. Leopold Oppeln – Bronikowski, bratr mého dědečka, byl polským důstojníkem - regiment kavalérie - a bojoval za polskou nezávislost. Také byli Oppeln - Bronikowscy , kteří bojovali v povstání ve Varšavě. Pokud jde o další, můžu být hrdý na historii předků - Adam Felix Oppeln – Bronikowski byl polský politik a kastelán v královském kongresu (XVII. – XIX. století) a také byl stoupencem Ústavy z 3. května v roce 1791 . Nicholas Oppeln - Bronikowski (Stolnik vévodství Varšavy) byl polským generálem v armádě Napoleona. Představitelé Oppeln – Bronikowskich, pocházejících z Německa, kromě Hermanna, byli také známí - např. spisovatelé Fridrich a Aleskander Bronikowscy Oppeln či pruský generál Karl Ludwig Oppeln – Bronikowski a mnoho dalších.

5.) Jistě máš i nějaké své životní motto. Můžeš se o něj podělit se spolupracovníky a se čtenáři Občasníku?

Pro mě jsou v životě nejdůležitější tři věci: RODINA, ZDRAVÍ A PRÁCE.

Pytania do Gustawa Oppeln-Bronikowskiego

Urodziłem się 3.11.1975 roku we Wrocławiu. Mam wykształcenie średnie maturalne. W 2003 r ożeniłem się i sprowadziłem do Roztok. Mam żonę Monikę i 6- letniego syna Gustawa. Większość czasu zajmuje mi praca i wychowanie syna. Wolny czas spędzamy razem z rodziną na wycieczkach po okolicy i zwiedzaniu ciekawych miejsc jak na przykład Góry Stołowe, a raz w roku jedziemy nad morze.

1.) Gustawie, w firmie pracujesz już od 2004 roku. Jak się dowiedziałeś o zatrudnieniu v Isolit – Bravo, spol. s .r o.? Jakie były Twoje początki w firmie, a jaka jest Twoja aktualna pozycja?

Ze względu na to, że w miejscu, w którym mieszkam jest znikoma ilość zakładów pracy miałem problem ze znalezieniem stałej i dobrze płatnej pracy, która pozwoliłaby mi utrzymać rodzinę na dobrym poziomie. O pracy w firmie Isolit Bravo dowiedziałem się od znajomych, którzy już tam pracowali i polecili mi tę firmę jako dobrego pracodawcę.

Moja praca w Isolit Bravo zaczęła się od dywizji D1 Kovo Vyroba jako pracownik szeregowy. Po dłuższym czasie zostałem składnikiem w Kovo vyrobie. Następnie zostałem składnikiem na D7 NT. Po dwóch latach pracy w dziale NT przeszedłem na D1 Lisovna jako majster. W pracę na stanowisku majstra dywizji D1 wdrożył mnie jeden z najlepszych majstrów w firmie Paweł Różyczka, dzięki któremu poznałem dobrze swoje obowiązki. Obecnie poznaję pracę majstra działu D3.

Na każdym z działów mogłem się wiele nauczyć i dowiedzieć nie tylko jak funkcjonuje firma ale też bliżej poznać współpracowników. W trakcie pracy zdobyłem dużo uprawnień zawodowych, które pozwoliły mi lepiej pracować oraz rozwijały moje umiejętności.

Cieszę się z obecnej mojej pozycji w firmie gdyż mam satysfakcjonujące zajęcie, które mnie rozwija zawodowo oraz daje zarobki pozwalające utrzymać rodzinę na dobrym poziomie.

2.) Jaką największą różnicę widzisz pomiędzy pracodawcą w Czechach i w Polsce?

Różnice między pracodawcami w Polsce a Czechach nie są duże. Jednakże nasza firma jest pracodawcą solidnym bo zatrudnia pracowników na umowy o pracę i opłaca wszelkie składki socjalne. Co nie zawsze jest spotykane w Polsce, a jest bardzo ważne ze względu na przyszłą emeryturę. Istotnym plusem w naszej firmie jest regularność wypłaty wynagrodzeń za pracę oraz to, że istnieje możliwość awansu i rozwoju zawodowego pracowników. Firma daje możliwość poznania pracy na różnych stanowiskach co pozwala ciągle się uczyć i rozwijać i nie zanudzić przy jednej maszynie. Jednocześnie przy zatrudnieniu pracowników różnych narodowości jest możliwość poznania innych kultur i zachowań. Jest to zabawne doświadczenie gdyż nigdy nie spodziewałem się, że z Wietnamczykiem będę rozmawiał po czesku. Co prawda pracownicy różnych narodowości stworzyli w firmie swój własny język, który jest mieszanką czeskiego i ich własnych języków.

3.) Dlaczego akurat wybrałeś pracę w Czechach? Co jest największą zaletą pracy w Czeskiej Republice?

Wybierając pracę w Czechach początkowo kierowałem się tylko tym, żeby mieć pracę w ogóle i przyzwoicie zarabiać gdyż na terenie gdzie mieszkam były i są duże problemy ze znalezieniem pracy na umowę oraz z w miarę dobrymi zarobkami. Jednak teraz po 7 latach pracy w Isolit Bravo i doświadczeniu które zdobyłem w firmie cieszę się, że wybrałem pracę właśnie w Czechach.

4.) Doszły mnie słuchy, że jesteś blisko spokrewniony z osobą generała Hermana Oppeln-Bronikowskiego, który prowadził oddziały Wehrmachtu. Mogłbyś nam tę postać przybliżyć i zdradzić, jak to naprawdę wygląda?

Nie jestem bezpośrednio spokrewniony z Hermanem Oppeln- Bronikowskim jednak wywodzimy się z tego samego rodu, który był podzielony na trzy linie: polską, szwedzką i niemiecką. Generał Herman Oppeln- Bronikowski wywodził się z linii niemieckiej, przed II wojną światową zdobył złoty medal na olimpiadzie w Berlinie w 1936 r w konkurencji jeździectwa. Brał udział i w I i w II wojnie światowej. Podczas II wojny był dowódcą sił pancernych. Odnosił sukcesy w wal-

ce był odznaczany najwyższymi odznaczeniami. Po II wojnie został sądzony za zbrodnie wojenne jednak go uniewinniono. Na co najlepszym dowodem jest fakt, że został dopuszczony do tworzenia nowo powstających wojsk zachodnich Niemiec (Bundeswehra) jednocześnie był trenerem drużyny jazdy konnej z Kanady przed olimpiadą w 1964 r w Tokio.

Jednak w historii mojej rodziny Oppeln- Bronikowskich są ludzie, którzy walczyli po drugiej stronie- Leopold Oppeln- Bronikowski (był bratem mojego dziadka) był Oficerem pułku Ułanów Polskich, którzy walczyli o wolność Polski z hiterowcami. Byli też Oppeln- Bronikowscy, którzy walczyli w Powstaniu Warszawskim. Patrząc na dalszą historię mogę się pochwalić przodkami- Adam Feliks Oppeln- Bronikowski polski polityk poseł, senator- kasztelan Królestwa Kongresowego (XVII-XIX wiek), który był zwolennikiem Konstytucji 3 Maja w 1791. Mikołaj Oppeln- Bronikowski (Stolnik Księstwa Warszawskiego) był polskim generałem w wojskach Napoleona wielokrotnie odznaczanym i odnoszącym sukcesy w walce.

W linii niemieckiej Oppeln- Bronikowskich oprócz Herman były również znane postacie- pisarze Aleskander i Fridrich Oppeln- Bronikowscy oraz pruski generał- Karl Ludwig Oppeln- Bronikowski i wielu innych.

5.) Czy ma Pan jakieś życiowe motto, którego się Pan trzyma? Mógłbyś się nim podzielić z współpracownikami i czytelnikami Občasníku?

Dla mnie w życiu najważniejsze są 3 rzeczy- rodzina, zdrowie i praca.

Rozhovor s paní Mgr. Milenou Novotnou

Když jsem dostala za úkol připravit rozhovor s paní Milenou Novotnou, nejdříve jsem nevěděla, kam se obrátit.

Využila jsem proto setkání s Martinem Šlesingrem, který zná mnoho místních lidí, a při rozhovoru s ním jsem se zeptala i na paní Novotnou. Odpověď zněla: „Paní Novotná patří mezi legendární učitelky, které působily na zdejší základní škole. Sice mne neučila, ale nedávno jsem se setkal s jejím žákem, který na ni vděčně vzpomínal. Byla prý přísná, ale na tyto pedagogy vzpomínáme s odstupem času nejraději.“

Moje zvědavost tedy ještě vzrostla a bývalou paní učitelku jsem kontaktovala s prosbou o rozhovor.

1.) Paní Novotná, byla profese učitelky vždy vaším snem nebo jste snila o úplně jiné profesi? Působil i někdo z vašich blízkých v tomto oboru?

Bohužel patřím podle vás mezi „legendární“ kantory zdejší školy. Možná se z toho označení ani nemusím radovat, ale nakonec - jak se to vezme.

Mým snem nebyla profese učitelky, ani si nepamatuji, že bych si vysnila nějaký jiný obor. Tenkrát se moc snít nedalo, a tudíž jsem začala studovat, kam mě nasměrovali rodiče. Ovšem od dětství jsem měla vztah k literatuře, hodně silný k poezii, a to jsem pak uplatnila ve výuce. Děti se zúčastňovaly soutěží v recitaci velmi úspěšně, dokonce i v celostátním kole.

2.) Jistě vzpomínáte na své pedagogické začátky. Ptám se tedy, zda máte zajímavou či veselou historku z těchto prvních kroků vaší učitelské kariéry.

Moje pedagogické začátky se vztahují k Vysočině na konci 50. let, kam nás několik odešlo na umístěnku. Byl to tehdy tak trochu „zapomenutý“ kraj bramborářů a ševců. Ale na druhou stranu jsme museli být samostatní, domů se jezdilo tak třikrát za rok, to byly ještě pracovní soboty. Nikdo se neptal, jestli zvládneme třídnictví, vést pěvecký sbor, být skupinovou vedoucí pionýrské organizace. My „nováčci“ jsme brali tzv.“poslání“ odpovědně. Probíhaly časté hospitace a pamatuji se, jak jedna mladá kolegyně přišla do práce oblečena do kalhot, a to ji inspektor vytkl jako nevhodné.

3.) Profese učitelky vás provází celý „ pracovní život“? Vyučovala jste pouze v Jablonném nad Orlicí? Pomyslela jste někdy na změnu?

V Jablonném jsem už byla na pátém místě, nikdo se nás neptal, zda nám přeložení vyhovuje. Vcelku jsem odučila 40 let, na zdejší škole 34. Práce mě bavila, snažila jsem se o dobré výsledky, z českého jazyka a matematiky musely děti vždy podstoupit přijímací zkoušky na střední školu. A žáci z jablonské školy se většinou bez problémů do škol dostali. Byli tu výborní žáci, mezi které patřil i pan ing. Kvido Štěpánek / nemám důvod být tendenční/.

Na změnu zaměstnání jsem nikdy nepomyslela, i když po r. -89 se propagovalo projít vícero profesí. Také nebylo snadné stát za svým odlišným názorem v r. -69, kdy se jednalo o nedoporučení výborného žáka ke studiu. Pro mě je často potěšující při setkání s bývalými žáky přiznání, že si s vědomostmi z češtiny vystačili po celou dobu dalšího studia.

4.) Také by mě zajímal váš názor na současné zjištění poklesu úrovně vzdělání v ČR.

Současný vývoj školství nevidím moc nadějně. Po různých experimentech - např. převedení odpovědnosti za rozsah učiva a styl výuky nechat na jednotlivých školách nebo libovolný, a tím pádem nezodpovědný výběr učebnic taktéž - to muselo dopadnout tak, jak to nyní vidíme. Pro mě je to smutné poznání, vůbec jsem z celé úrovně školství roztrpčena. Myslím, že dnes bych ani neobstála se svými nároky. Dokonce mě v posledních dnech zaujala na internetních novinkách věta, že učitelé jsou při výchově vlastních dětí přísnější než ostatní rodiče.

5.) Máte nějaký recept na životabudič?

Ptáte se na životabudič. Nevím přesně, co bych měla uvést. Snažím se mít kontakt se životem, sledovat události u nás i ve světě, číst a mít kolem sebe encyklopedie, atlasy i slovníky, hodně cestovat, pracovat na chalupě a chodit do přírody /nordic walking/.

6.) Co byste ráda vzkázala čtenářům Občasníku?

Čtenářům Občasníku přeji hodně elánu v životě i v práci a vůbec radost ze života.

Paní Novotná, děkuji za velmi příjemný rozhovor a přeji vám i nadále tolik energie, kolik jí jistě máte na rozdávání.

Lucka Pávková

Také já nemám důvod být tendenční, nicméně podle pravdy musím zmínit, že jsem vždy z mnoha pádných příčin paní učitelku Milenu Novotnou držel a stále držím v úctě. Vedle podobných důvodů, jako uvedl Martin Šlesingr, zmíním ještě jeden velmi zajímavý:
Dnes si už jenom pamětníci uvědomují, že učitelé za socialismu byli doslova a do písmene nevolníci režimu. Nesměli chodit do kostela, museli vést pionýry, být v čele všech prvomájových a říjnových manifestací, museli vyžadovat oslovení „soudruhu" a „soudružko", učit žáky lásce k Sovětskému svazu a Komunistické straně Československa a snášet mnoho a mnoho dalších ústrků a příkoří, které dnešním lidem připadají zhola nemožné. Vyhnutí nebylo, a který učitel se takhle nechoval, byl ze školství vyhozen. Protože všechna pracovní místa kdekoli byla státní, a tudíž ovládaná komunisty, skončil takový učitel jako uklízeč/uklizečka v zaplivané hospodě čtvrté cenové skupiny nebo jako obsluha fekální stanice.
Moje maminka byla také učitelkou a celkem zřetelně se pamatuji na jeden lednový pátek památného roku 1968, kdy přišla z pravidelné týdenní večerní schůze sboru s rozzářenýma očima a nadšeně vyprávěla, že tentokrát to bylo docela jiné - jako by do většiny z učitelů něco vjelo a najednou se začaly ozývat první, ještě velmi nesmělé náznaky nesouhlasu s komunistickým terorem - v tom smyslu, že tedy takhle to snad nepůjde navěky, že přece není možné terorizovat děti za rodiče nemající „správný" třídní původ a podobně. A ředitel, když učitele krotil, postavila se mu Milena a nahlas na celou sborovnu zvolala: „Tak se dívejte kolem sebe - nezdá se vám, že něco visí ve vzduchu?! Nezdá se vám, že z m ě n a už visí ve vzduchu?!" Ředitel zalapal po dechu a zcela jistě by za tehdejších okolností za takové vystoupení následoval trest, ale namísto toho byl o týden později odvolán generální tajemník ÚV KSČ Antonín Novotný a začalo Pražské jaro 1968...

Kvido Štěpánek

Święta nie muszą być drogie - Svátky nemusí být drahé

Jak co roku, wraz z początkiem listopada, powoli zaczyna ogarniać nas „bożonarodzeniowy szał". Przed Bożym Narodzeniem wydatków jest masa - przygotowanie wigilijnej wieczerzy czy świątecznego obiadu, prezenty, gwiazdkowe dekoracje... Co więcej, tak jak i w poprzednich latach, tak i teraz, nie mamy zamiaru oszczędzać na przedświątecznych zakupach.

Jak informują nas przeprowadzone ankiety – w tym roku wydamy znacznie więcej pieniędzy niż w ubiegłych latach. Przeciętna rodzina na przygotowania do świąt przeznaczy około 2000 zł. To prawie o 8 proc. więcej niż w ubiegłym roku. Większość wydatków pochłoną oczywiście prezenty. Nie chcemy również oszczędzać na żywności. Jak głosi polska tradycja: „świąteczny stół musi uginać się od przysmaków".

Jako každoročně se nás začátkem listopadu pomalu začíná zmocňovat „vánoční šílenství". Před Vánocemi je výdajů spousta- příprava štědrovečerní večeře a svátečních jídel, dárky, stromky... A co víc - stejně jako v předchozích letech, tak i nyní nechceme na předvánočních nákupech šetřit. Jak nás informují ankety - letos budeme utrácet mnohem více peněz než v předchozích letech. Průměrná rodina v rámci přípravy na svátky utratí asi 2000 zł. Je to téměř o 8 procent více než loni. Většina výdajů padne na dárky. Nebudeme také šetřit na potravinách. Jak polská tradice říká - „vánoční stůl se musí pod lahůdkami prohýbat".

Nie chcąc potępiać tego zwyczaju, warto jednak zastanowić się, skąd weźmiemy na to wszystko pieniądze? Jak pokazują sondaże, większość z nas sięgnie po gromadzone przez cały rok oszczędności. Niektórzy planują skorzystać ze swojej karty kredytowej. Są również i tacy, którzy wykorzystają uczynności znajomych i po prostu pożyczą od nich potrzebne pieniądze albo zaciągną kredyty gotówkowe . Ale przecież…

Święta nie muszą być drogie

Co zrobić, aby zmniejszyć świąteczne koszty? Oto kilka propozycji.

Zarabiasz, ale w żaden sposób nie możesz zaoszczędzić? Mądrze zaplanuj ...

Przede wszystkim już teraz dobrze jest usiąść i spisać sobie na kartce, co nam będzie potrzebne i jaką kwotą do wydania dysponujemy na tegoroczne święta. Listę warto podzielić na: zakupy spożywcze (w tym wieczerza wigilijna i świąteczny obiad), prezenty i wszystko to, co kryje się pod hasłem „dekoracje". Potem na każdy z tych działów warto wyznaczyć określoną kwotę, np. na prezenty nie wydam więcej niż 100 zł. Najważniejsze to oczywiście się tego postanowienia trzymać.

Nechceme porušit tento zvyk, ale je třeba zvážit, kde vzít všechny ty peníze? Jak ukazují průzkumy veřejného mínění, většinu z nás stojí Vánoce nahromaděné úspory za celý rok. Někteří plánují používat kreditní kartu. Jsou i tací, kteří budou používat vstřícnost přátel, popřípadě hotovostní půjčky. Ale přece ... Vánoce nemusí být drahé! Co mohu udělat pro snížení nákladů na Vánoce? Zde je několik tipů. Za prvé, právě teď je dobré si sednout a napsat na kus papíru, co budeme potřebovat a za jakou částku . Tento seznam by měl být rozdělen na: nákup potravin, dárků a všeho, co se skrývá pod heslem „výzdoba". Pak pro každou z těchto částí je stanovena částka, např. na dárky nepadne víc než 100 zlotých. Nejdůležitější ovšem je plán dodržet.

Na miarę możliwości

Nadal w większości naszych domów hołduje się zasadzie zastaw się, a postaw się. Stoły koniecznie muszą uginać się od stosu potraw. W końcu takie święta są raz w roku! Tak naprawdę jednak zdarza się, że większość przygotowanych przez nas dań nie zostanie nawet tknięta. No bo ile można? Podobnie jest z kupowaniem wszelkich ozdób, tj. stroików, serwetek czy świeczek. Owszem, mają one swój urok i niepowtarzalny klimat świąteczny, ale są wykorzystywane tylko raz w roku i śmiało można się bez nich obejść. Nastrój mogą stworzyć zwykłe świece, a stroik warto zrobić samemu np. z gałązek, które zostaną z choinki (zawsze część się odcina).

Většina našich domácností se drží principu, že stoly se musí nutně prohýbat pod tíží jídel. No, vždyť svátky jsou jednou za rok! Ve skutečnosti se stává, že většina jídel skončí netknutá. Nebo ještě můžete?! Stejné je to s koupí všech dekorací, jako jsou dekorace, ubrousky, svíčky. Ano, mají své kouzlo a neopakovatelnou atmosféru Vánoc, ale jsou použity jen jednou za rok a můžete svátky prožít i bez nich. Náladu vytvoří i prosté svíčky a na výrobu svícnu dobře poslouží haluzky, které zůstaly po tvarování vánočního stromku.

Lista to podstawa

Bez niej nawet nie wybieraj się do sklepu. I nie chodzi tu tylko o to, by czegoś nie zapomnieć. Wprost przeciwnie! Przedświąteczna gorączka ma to do siebie, że kusi wieloma promocjami, gratisowymi przedmiotami, superokazjami. Przed pójściem na zakupy powinniśmy sobie obiecać, że nie kupujemy nic spoza listy. Konieczne jest oczywiście stosowanie się do tej zasady. Robiąc zakupy, musisz też pamiętać o wyznaczonym wcześniej limicie na konkretne zakupy. Tak naprawdę przygotowanie listy nie jest prostym zadaniem. Aby zaoszczędzić na zakupach, warto jest wcześniej zastanowić się także, które produkty można zastąpić tańszymi. Szykując np. rybę po grecku, można wybrać tańszy gatunek. Nie wpłynie to na pewno znacząco na smak potrawy, a dobrze zadziała na nasze finanse. Warto też się zastanowić, czy np. taniej wyjdzie nam upieczenie ciasta czy jego kupienie. Oczywiście takie rozważanie ma także sens, kiedy mamy czas na samodzielne przygotowywanie potraw.

Seznam je základem. Bez něj do obchodu ani nechoď!. A není to jen o něčem, co se nemá zapomenout. Naopak! Předvánoční horečka je fenomén sám o sobě, láká superslevami. Než jdete na nákup, měli byste si slíbit, že nebudete nic kupovat mimo tento seznam. Samozřejmě je nutno toto pravidlo dodržet. Chcete-li ušetřit peníze za nákupy, stojí též za zvážení náhrada levnějšími výrobky. Chcete-li např. připravit rybu na řecký způsob, můžete zvolit levnější výchozí surovinu. To nebude mít výrazný vliv na chuť jídla, ale určitě to ozdraví naše finance.

Limit na wydatki

Staraj się robić zakupy w nieco tańszych sklepach. Nikt nie każde ci chodzić po wszystkich punktach i szukać najtańszych produktów, ale wybieranie zamienników w niższej cenie nawet w jednym sklepie w ostatecznym rozrachunku może okazać się bardzo opłacalne. Kilka groszy na pojedynczym artykule, to kilka złotych na całych zakupach! Uważaj też na wszelkiego rodzaju promocje i superokazje! Może się bowiem okazać, że więcej na nich stracisz, niż zyskasz. Czasem sprzedawcy sztucznie zawyżają ceny, żeby stworzyć wrażenie niesamowitej obniżki, np. -50 proc.! Może się okazać, że w innym sklepie ten sam produkt kupimy jeszcze taniej.

Limit na výdaje

Zkuste nakupovat v malém, levnějším obchůdku. Nikdo nedokáže prověřit obrovské množství slev, ale nákup levnějšího zboží může mnohdy vést k překvapivým úsporám. Pár grošů na jednom výrobku, pár zlotých na celém nákupu! Také si dejte pozor na všechny druhy propagace a superslev! Může se při nich ukázat, že ztratíte více, než získáte. Někdy prodejci uměle vytvářejí dojem neuvěřitelné slevy, například - 50 procent.! Může se ale ukázat, že v jiném obchodě stejný výrobek koupíte i bez bombastických slev levněji.

Tajemnica tkwi w pomyśle

Ogromną część świątecznego budżetu pochłaniają prezenty. Kupując choć niewielki upominek dla każdego z rodziny, możemy narazić się na naprawdę duży wydatek. Tym bardziej jeśli nasza rodzina jest dosyć liczna. Jeśli w tym roku dysponujemy niewielką kwotą na prezenty, moglibyśmy zaproponować odwołanie zwyczaju obdarowywania się prezentami. Ale czym byłyby święta bez upominków pod choinką? Stałyby się bardzo smutne, szczególnie dla najmłodszych członków rodziny. Ale i na to jest rada. W wielu polskich domach coraz częściej praktykuje się losowanie prezentów. Przed świętami każdy z domowników wyciąga karteczkę z imieniem osoby, której ma sprawić prezent. W ten sposób każdy kupuje tylko jeden upominek i jednocześnie nikt nie zostanie bez prezentu. Zwykle takiemu losowaniu towarzyszy także pewien dreszczyk emocji. Dobrym pomysłem jest także własnoręczne przygotowanie podarków.

Tajemství spočívá v myšlence, že největší část rozpočtu pohlcují vánoční dárky. Koupíme-li byť jen malý dárek pro každého člena rodiny, může to přijít na opravdu velké náklady. A to tím větší, čím větší je naše rodina. Ale co by byly Vánoce bez dárků pod vánočním stromečkem? Byly by velmi smutné, a to zejména pro nejmladší členy rodiny. Ale i tu je rada. V mnoha polských domácnostech se stále častěji používá losovací praxe.. Před Vánocemi si členové rodiny losují kartičky se jménem svého protějšku, kterému mají poté koupit dárek.. Tímto způsobem každý koupí pouze jeden dárek a nikdo není bez dárku. Obvykle takovou loterii provází také patřičná dávka vzrušení. Dobrý nápad je také připravit dárky vlastnoručně.

Święta składkowe

Jeśli w tym roku przypadnie ci w udziale przygotowywanie wieczerzy wigilijnej zaproponuj, by każdy przyniósł coś od siebie. Przygotowanie jednej potrawy nie jest dużym obciążeniem finansowym, ale kilku już tak. Dzięki temu nie będziesz też musiała siedzieć do nocy w kuchni, szykując potrawy. Pamiętajmy, że w święta powinniśmy także znaleźć czas na inne czynności. I nie mamy tu na myśli sprzątania! Odrobina refleksji i uchwycenie duchowego wymiaru świąt są bardzo ważne. Jeśli krępujesz się złożyć propozycję składkowej wigilii, podaj to jako argument. Wszyscy na pewno to zrozumieją.

Vánoce příspěvkové

Pokud na tebe vyjde štědrovečerní večeře pro velkou společnost, navrhni, aby každý něco přinesl. Příprava jednoho jídla už není tak velká finanční zátěž. Tímto způsobem budeš mít také více volného času. Pamatujme si, že o svátcích bychom si měli také najít čas na další aktivity. A nemluvím tu o uklízení! Hovořím o zamyšlení a pokusu zachytit duchovní rozměr Vánoc, což je velmi důležité. Chceš-li něco navrhnout, navrhni příspěvkové Vánoce. Každý jistě pochopí.

Wydatki ekstra

Przedświąteczne zakupy to także niespodziewana wymiana lampek choinkowych, bombek, no i oczywiście doliczyć trzeba koszt samego drzewka. Może się też zdarzyć, że przed Gwiazdką wydarzy się coś niespodziewanego, np. awaria samochodu czy złamana na lodzie noga i wtedy potrzebne będą dodatkowe środki. Dlatego też nie powinniśmy całego miesięcznego budżetu przeznaczyć tylko na wydatki związane ze świętami. Nie zapominajmy też, by zostawić sobie odpowiednią kwotę na opłaty stałe.

Výdaje navíc

Do předvánočních nákupů je nutné zahrnout i nečekané výměny vánočního osvětlení, ozdob a samozřejmě můžete počítat náklady na strom vlastní. Může se také stát před Vánocemi, že se přihodí něco neočekávaného, jako jsou dopravní nehody nebo zlomená noha na ledu, a pak budete potřebovat další zdroje. Proto bychom neměli spotřebovat celý rozpočet pouze na náklady spojené s Vánocemi. A nezapomeňte nechat přiměřené částky na paušální platby...

Vandalismus

Toto slovo je odvozeno od názvu kmene Vandalů, kteří roku 455 dobyli velkou část Itálie a vyplenili Řím, a bylo vytvořeno během Francouzské revoluce.

Jde o svévolné poškozování a ničení veřejného i soukromého majetku, které pachateli nepřináší žádné materiální obohacení a pro které pachatel zpravidla nemá žádný motiv - většinou tak koná jen pro vlastní potěšení nebo potřebu odreagovat se. Často k němu dochází pod vlivem návykových látek /alkohol, drogy aj./. **Nejčastější projevy vandalismu:** demolování veřejných objektů – např. laviček, soch,výloh, náhrobků, … poškozování soukromého majetku - zvonků, oken, zahrádek,… A právě nesmyslnost ničení hodnot materiální a duchovní kultury a všech civilizačních vymožeností je znakem vandalismu, který nás obklopuje úplně všude /počmárané zdi, počítačové viry .../.

To se týká i 3D projekce polní kuchyně, která je umístěna u hlavní silnice a stává se terčem útoků vandalů z města.

PROČ?

A další otázkou je, **PROČ** sami zaměstnanci ve firmě ISOLIT BRAVO svévolně poškozují sociální a vnitřní zařízení - např. ucpávají odpady na toaletách, ničí malbu a dveře nesmyslnými obrázky a vzkazy, ničí sprchy aj.

Vandalské chování musí mít i motivaci. Ale kde je ukryt ten klíč k pochopení tohoto jevu? Motivace vandalských činů je pouze ničit, a to pro ničení samo. V pozadí za tím stojí nuda, prázdnota, ze které klíčí potřeba,"aby se něco dělo", někdy i otázka, „co to udělá?". Je to nutkavá potřeba zasáhnout do světa svojí aktivitou, vyrýt svoji značku.

Vandalové se nedokážou běžným způsobem zařadit do společnosti, a proto vyjadřují svůj nesouhlas se společností, uvnitř které sice fyzicky žijí, ale s níž se neztotožňují.

kolektiv Recepce

Vezměte Zimu útokem

Mráz zalézá za nehty, sluníčko vykoukne jenom zřídka, a to jen na chvilku. Předtím, než vyjdeme ven, se musíme navléci nejméně do pěti vrstev, abychom přečkali ten nečas. Vím, zima je u nás dlouhá, a každý si asi řekne:"Proč praotec Čech nesešel o pár tisícovek kilometrů níže do teplejších krajin za sluníčkem?" I když tady není denně venku 30 stupňů ve stínu, tak se dá zažít mnoho legrace a nečekaných zážitků, protože naše krajina je velice rozmanitá a skrývá spousty tajemna i pro velké fanoušky lyžování, kteří na nohách v zimě nic jiného než lyže nenosí a v rukách mají jenom hůlky.

Mám i jiná dobrodružství. Můžeme například stavět sněhuláka, pořádat velké koulové bitvy nebo se svézt na saních.

Pro ty, kterým tyto zábavy přijdou dětinské nebo všední, mám něco odvážnějšího. Snad si vyberete.

Mushing -- „závody se psím spřežením". Nechte se pohltit krásou omrzlých stromů a nekonečným klidem - toto vám přináší jízda se psím spřežením. V Nízkém Jeseníku Artick Park Křižov vás seznámí se základními informacemi a poté vám zapřáhnou čtyři psy husky za saně a vy můžete objevovat taje místní přírody. A když se na to nebudete cítit, zajeďte se aspoň podívat na Bukovou horu u Červené Vody, kde se každý rok pořádají závody se psím spřežením.

Škola smyku - kdy jindy si můžete užít ovládat auto za úplného a bezpečného smyku! Samozřejmě, že to nebudete provádět na frekventované silnici, ale na předem upravené ploše, kde nehrozí žádné nebezpečí. Nejen, že se u toho skvěle pobavíte, ale zároveň se naučíte, jak se automobil chová v nepředpokládané situaci. To vše vás mohou naučit instruktoři ve Vysokém Mýtě.

Snowkitting - „pouštění draků". Asi všichni jsme na podzim jako děti pouštěli draky. Tak proč si draka nepustit ještě alespoň jednou a v zimě? Máte jedinečnou příležitost, a to na v Orlických horách na Pustém kopci, kde vám na nohy připevní lyže nebo snowboard a vy se necháte táhnout silou větru za pomoci velkého „draka". Můžete si zkusit, jaké to je, nechat se drakem zdvihat i pár metrů ze země nebo se prohánět jeho silou po svahu kopce! A navíc, v letošním roce se zde budou konat i závody v tomto sportu, kde vám ho představí a kde si ho budete i moci vyzkoušet.

Zorbing na sněhu - nechte se řítit z kopce velkou rychlostí v průhledné kouli, ve které jste připásáni! Jednu výhodu to určitě má, nemůže na vás sníh ani mráz. To vše zažijete v nedalekém Nízkém Jeseníku Artick Park Křižov.

Sáňkařská dráha - v tomto sportu je určitě jedno, jestli jste malí nebo velcí, jestli je vám pět nebo padesát. Podívejme se na olympiádu, kde sáňkují dospělí muži! Tak vezměte děti na Malou Moravu, zapůjčte si sáňky a užívejte si nerušenou jízdu o délce 2,5 km! Dráha je plně osvětlená, takže se dá jezdit i večer.

Je určitě krásné zkusit nějaké nevšední věci, ale myslím si, že mnozí z nás se rádi, i když někdy tajně, vracejí do dětských let a chtějí zažít ten pocit vyválet se ve sněhu a udělat si andělíčka!

Tak dotoho, kdo se odváží!!!

Ing.Bartošová Renáta
finanční účtárna

BRAVO

TANČÍCÍ SLON - ELEKTROTECHNIKA

Přenechte vaše starosti s digitalizací na nás a pořiďte si výhodně satelitní komplet od ISOLIT-BRAVO !

+ výhodná cena
+ široká nabídka českých a zahraničních programů
+ používání značkových satelitních kompletů Mascom a Technisat
+ připojení více televizí
+ jednorázová investice bez dalších měsíčních poplatků
+ kompletní vyřízení objednávky do týdne
+ servis a poradenství samozřejmostí

JSEM TU PRO VÁS!

MAŤO LADISLAV

TEL: 465 616 178

MOBIL: 605 910 779

EMAIL: MATO@ISOLIT-BRAVO.CZ

BRAVO